

COMMENTARII
DE REBUS
IN
SCIENTIA NATVRALI
ET
MEDICINA
GESTIS.

VOLUMINIS XVIII. PARS IV.

LIPSIAE MDCCLXXIII.
APVD IOH. FRIDERICVM GLEDITSCH.

Venduntur etiam

Amstelodami apud I. Schreuder, Londini apud Io. Nourse, Parisiis apud
Briasson, Venetiis apud I. B. Pascali, Patavii apud Io. Manfrè,
Holmiae apud L. Salvium.

COMMUNICATIO

DE REBUS

SCIENTIA NATURALI

MEDICINA

CHIRURGIA

VOLUMINIS PRIMI PARTI IV.

LIBRARIUS M. COCCYUS

PRIMO FORTI FRANKFURTI

ANNO DOMINI MDCCCLXXXIII
Mense Martio die 15

I.

Verhandelingen uitgegeeven door de Holland-
sche maatschappye der weetenſchappen te
Haarlem XII. Deel. Te Haarlem by I. Boſch
1770. 8. Alph. 1. pl. 14¹/₂ tab. aen. 10.

i.

Commentarii ſocietatis ſcientiarum Harlemen-
ſis ad annum 1770. Tom. XII.

De ſtructurâ et uſu vrachi commentatio, Auſt.
I. Cl. ANT. PORTAL Medic. Prof. Monſpel. ex
Francogallico translata a Cl. L. BLIKKER. Reli-
ſto Auctorum, qui ſuper hac reſcripſerunt, diſſenſu,
diſquirit Noſter; 1) ſtructuram vrachi omni ætati
conuenientem, cum eius mutationibus, quas pau-
latim ſubit. 2) cauſſas eius inueſtigat, ex quibus
vrachum determinet. 3) demonſtrat, quo morbo ipſe
vrachus a naturali ſua forma per morbum deſſectat,
quibus obſervationes, quæ huc ſpectent, adiicit.
Conſtat vrachus in fetu quinque vel ſemeſtri qua-
tuor filamentis, ita inter ſe complicatis, vt ab um-
bilico ad veſicam fere uſque urinariam continua ſibi
videantur. Hic pedis anſerini ad inſtar a ſe ſece-
dunt

- dunt filamenta, quorum duo partibus
adhaerent, duorum reliquorum alterum
rem, alterum posteriorem eius partem
Iunguntur vesicae urinae ita, ut superius
gumento non adhaereant, inferius vero
muscularibus firmiter connectantur. Filamenta
haec in toto suo tractu obuoluuntur tunica cellu-
lari peritonei, quae, fundum vesicae tegens, pro-
p. 9. gata, vaginam mentitur, cui *tunica vaginalis* nomen
tribuit. Forma vrachi ex hac descriptione patet
triangularis, cuius apex umbilicum, basis vero
fundum vesicae respiciat; latus superior partem
haeret in spatio isto, quod ex secessu filamentorum
vrachi formatur, cum vrachus infundibulum
angusto tamen ventre respondeat. Continetur
dum tunica ista vaginalis humorem, quo cellulae
tunica distenditur, et vrachus ipse ampliat. In-
p. 11. ter fibras musculares ibidem duo detexit for-
mas, quae responderent secessui partis inferioris
vrachi, quae ex secessu fibrarum muscularium
solo textu cellulari constarent. Eadem Cel-
TAUD in aliis locis tunicae muscularis vesicae
rit. Accidit, ut in his spatiis membra-
na vesicae dilatetur, et herniam veram forme-
in tribus infantibus et viro triginta quinque
norum clare reperit.
- p. 14. Vrachus in foetu octimestri vel in maturo
mensium a priore non differt, nisi ut filam-
paulo longius inter se superius, inferius fibras
cularibus vesicae coniungantur, ut difficile
sint paulo crassiora, magis elastica, et
cano instructa, tunicae eius artius adhaerent
quo superficies eius inferior minor evadit.

*) Mémoires de l'Académie Royale des Sciences
1752, v. comm. nouv. Vol. VI. p. 636.
) vid. ib. année 1701.

In hoc hamo deprehenditur. Filamenta haec iam palliatum magis cum fibris muscularibus et tunica
 a. firmius coniunguntur, ita, vt concrecant, et
 a. seorsum decrecant, cuius in senio interdum
 non, nisi vestigia detegantur. Ex iis, quae examina-
 ri, cadaueribus asserit Noster, vrachum, quo pro-
 pter fetus ad partum fuerit, eo maiorem fuisse.
 Hinc etiam vsus, quem habeat vrachus in fetu, do-
 terminat, quod fluctuantem vesicam firmet, ne ea,
 ob angustam capacitatem pelvis, extra sedem idoneam
 protrahatur; qui vero vsus in infantibus cessat.
 Quia enim vesica urinaria tum aliam sedem aliam-
 quam suam accipiat, vrachus etiam mutetur necesse
 est: hinc filamenta coeunt et ligamentum verum
 formant. Urinam, in quibusdam aegris per vrachum
 eicciunt, ex superioribus declarat causis: quibus
 patuit, duo inueniri spatia vacua, ex quibus etiam
 per hernia oriatur. His itaque in vesica praesen-
 tibus, impedimento vero urinae, per viam natura-
 lem excernendae, obiecto, eam hac praeternaturali
 via excerni non improbabile videtur. Haec exem-
 plo quodam declarat. *Bartholomaeus Rossignot* chi-
 rurgus Cahuzacensis, aetate 32 annorum, vita labo-
 riosa, qua etiam multum equitauerat, peracta, do-
 loris vehementer in pene et vrethra vagos sensit,
 vt etiam vrina, quo minus excerneretur, impedire-
 tur. Medicamentis diureticis frustra tentatis, cerei
 applicati sunt absque leuamine; vrina potius die-
 bus nonnullis post per vmbilicum excreta videba-
 tur, vt etiam tunc per vrethram exire plane cessa-
 ret. His ad sextum mensem durantibus aeger obiit.
 Secundo cadauere, Noster canalem coniformem, ab
 vmbilico ad vesicam vsque tendentem, detexit, cu-
 ius diameter ad vmbilicum tertiam partem digiti,
 ad vesicam vnum et semi digitum, longitudo vero
 sex digitos aequauit. Vesica collapsa paruo pomo

p. 18.

p. 20.

p. 25.

respondit, cuius tunicæ admodum crassæ, collæ
valde durum et rugosum; exitus vero plane
sus erat. Vescicam vrinariam ita collapsam de-
hensam esse, Cl. Auctori notatu dignissimum vi-
tur.

P. 31. 2.) *Commentatio de præparatione et utilitate
veris hypnotici, cum adiuncta curationis historia, et
chronicæ, usu huius pulveris levatæ.* Auct. CL. IACOBI
CHRIST. KRIEL. CL. IACOBI *) pulverem
mendavit, qui, ex regno minerali præparatur, ut
haberet præcipui, ut somnum naturalem produ-
ret, dolores compesceret, nec iis symptomatis, quæ
opium sequerentur, stipatus esset. Hunc igitur pul-
verem, quo obscuriores Nostro videntur Cl. Auctori
et descriptio, et præparatio, eo paulo studiosius
vestigare suum esse duxit, quo paulo clarius et po-
tes eius constituentes, verum præparandi modum,
nec non, quas Cl. IACOBI asserit, declararet res-
tes.

P. 34. Iam adhibuit aquæ calcis viuæ libras duas, et
tartari, vel cinerum clauellatorum uncias duas, et
rumque sulphuris uncias quatuor; hæc in phiala
immissa, igne in balneo arenæ eo usque tractant,
quo flores sulphuris euoluti ascenderent, et
frigefactis, ouaque corrupta redolentibus et pul-
trum colatis, donec colorem pellucidum aureum
que ostenderent, adiecit mercurii viui purissimi un-
cias duas, quam deinde totam massam in cucurbitula
tam vitream immittens, spiritus nitri fumantis viui
quatuor, vel quantum ad extinctionem mercurii
tis esset, superimposuit: Priore tum solutione facta

*) vid. T. I. Act. nou. Academ. Caesar. in appendice
p. 165. seq. ubi I. C. IACOBI dissertatio de veris
hypnoticis, a minerali regno haud alienis inserta legi-
tur. vid. comm. nostr. Vol. VII. p. 153.

Aerum sulphuris in vas, ex porcellana confectum, reposita, alteram mercurii solutionem sensim instillans, massam instrumento quodam agitavit, quo eo melius misceretur: hinc sub qualibet guttula effervescentiam ortam, pulueremque nigrum praecipitatum vidit; effervescentia vero cessante, requieuit Noster, et, cum omnia iuste separata viderentur, liquidum a pulvere praecipitato prudenter, ut decet, segregavit, pulueremque aqua pura eo usque edulcoravit, donec nullum saporis salis vestigium relinqueretur, tandemque eum in aere vel sole, calorem humani hominis non superante, exsiccavit, et in mortario vitro benetrutum ad usum suum reposuit.

Ex liquido falso, iuste ad pelliculam evaporato, p. 36, crystallos, nitro regenerato vere similes, obtinuit. Pulvis noster cum aethiope minerali convenire videtur, nisi ut color eius ruber sit paulo obscurior, odor vero ad narcoticam indolem accedat. Hunc pulverem Cl. IACOBUS descriptioni ex omni parte respondere, persequentem historiam morbi probari astitit Noster. Quinquagenarius macilenti habitus, p. 37, proceraeque staturae, studiis admodum vacans, doloribus capitis pertinacissimis, grauibque saepius affectus est febribus. Nostrum d. 15. maii 1769 consulens, de vigilia iam per annum continua, nullis medicamentis, nec opio ipsi de cente, quaestus est. Nam absque leuamine haecenus, venae sectionibus, pediluviiis, clymatibus, laxantibus, ipsoque opio capiti externe applicato, cum diluente et frigidiora dicta usus est. Cum nulla, nec anamnestica, nec diagnostica adessent signa, ex quibus ad causam proximam vigiliae concluderet, eam haud imprudenter ex doloribus praegressis vehementissimis capitis deriuavit. Tentavit primum scrupulum semis huius p. 41, pulveris pro dosi, ante quam cubitum iret, sumendum, cum effectu bono, nec tamen constanti; duplicem

deinde propinauit dosim, et aeger, symptomatibus omnibus cessantibus, optima fructus est. Comparat porro Noster puluerem hunc cum cuius cui virtute sua praefertur, et demonstrat tandem ex ipsa particularum constituentium indole, quomodo quo puluis in corpus nostrum agat.

P. 45. 3.) *Commentarius super agricultura Boetianum et Vlamiagarum emendata.* Auctore Cl. **VAN IPEREN.**

P. 121. 4) *Tractatus de praeparatione olei animalis.* LII Auct. Cl. **B. TIEBOEL**, pharmaceuta Groningae. Cum oleum hoc non vbiuis, quo medicus iussur, habeatur; methodus vero praeparandi auctores sit varia, suam, qua eiusmodi oleum huiusmodi notae confecit, communicat Noster. Quando Cl. **DIPPELIUS**, oleum hoc praeparauit, post eum vero falso huius inuentorem dici, ex eo constat, quod ante eum Cel. **HELMONTIUS** eius inuenerit *). Omissis vero Auctorum, quorum catalogum Noster infert, de hoc oleo sententia, praeparandique eius modo, tres communicat procellas, quibus hoc oleum vario modo idem produxit.

P. 135. Olei cornu cerui foetidi uncias sex post aliquot dies, cum nihil amplius fundum peteret, tum tribus vel quatuor partibus aquae tepidae commisit, et per viginti quatuor horas leni calori, ubi quatuor hora massam agitarer, exposuit. Aqua hac postea dum separata, aliam super infudit eodem procedendi modo: oleum tum in retortam ope tubuli machinici immisit, ne tubulus collum retortae tangere. Retorta deinde in balneo arenae locata recipientem eam luto bene applicato, altero die destillationem leuissimo gradu ignis incepit. Primo guttulae

*) vid. Aurora medicinae.

in collo retortae: deinde minima spicula salis vo-
lilis vel in collo retortae, vel ad orificium recipien-
tis, vel denique in eius interna superficie vidit.
Tunc olea ex quolibet processu habuit: primo oleum
distillatum cum liquore urinoso: deinde, alio vase
recipiente applicato, sub eodem gradu ignis tres et
semi uncias olei paulo purioris accepit; iam vero
igne maiore admoto, nouo excipulo applicato,
oleum crassius sensumque nigrius ascendit, residuum
residuum asphalti ad instar unciae trium fere relicto.
In altero processu oleum secundum, in retortam in-
fusa, in balneo arenae denuo destillauit: primo
oleum tenue flavum cum liquore urinoso prouenit;
alterum purius excolor ad tres circiter et semi un-
cias, et tertium colore paulo claridre cum primo et
tertio oleo primi processus commiscuit. In tertio
processu olei secundi duas et semi uncias in puram
retortam cum eadem quantitate aquae purae im-
misit, loco vero vasis recipientis vitrum hypoclepti-
cum, cuius figuram et descriptionem adiicit, appli-
cat, et leni tali destillatione supra duas uncias olei
purissimi, fragrantissimi et pellucidissimi, sine flauo
colore vel alio ingrato odore accepit, quod deinde
in lagenulas ad drachmam vnā prudenter ad vsum
reposuit. Annotationes tandem adiecit, quae ple-
rumque ex processibus iam patent; quo vero diu-
tius oleum bonum seruetur, lagenulae plenae sint
oleo necesse est.

p. 138.

p. 142.

5.) *Animaduersiones physicae in vsum anthennarum* p. 147.
insectorum. Auctore CL. IOB. BASTER. De vfu harum
anthennarum nondum auctores inter se conueniunt,
alii enim organa genitalia, alii organon odoris, alii
demum auditus illis tribuunt: quae de causa CL. Au-
ctor studiosius paulo in hanc rem inquirens 1) ad p. 164.
structuram formamque externam anthennarum;
2) ad

2) ad magnitudinem; 3) sedem; 4) situm et thosum;
5) varietates anthennarum apud insecta non sunt
vnius generis, verum etiam vtriusque sexus; 6) con-
nationem vel conuenientiam anthennarum in
Eis, quae vel in aere, vel in aqua, vel in terra
vniuio viuunt; 7) inter nam tandem earum
tendit structuram. Haec itaque omni, qua
examinauit diligentia. Ratione structurae for-
maeque externae eas in octo, Auctore Ill. LINNAEUS
vidit species, quas fuisse satis exemplis iustis de-
monstrauit. Reliquis momentis, ad quae praecipue
exempla idonea applicat, ex quibus hoc colligitur.

P. 176.

1) se anthennas in sexu potiori maiores pluribus
articulis obseruasse, quam in sexu sequiore; 2) om-
nes fere admodum compositas, papilionum
plurium valde simplices fuisse; 3) eas in papilio-
bus ad apices, in sphingibus in medio, et in phalaenis
initium crassas inuentas esse; 4) quaedam insecta
cum anthennis alimenta quaesiuisse. Cum autem
papilionum anthennis solutionem sacchari affu-
deret, statim linguam prorigi ad hoc arripiendum.

P. 178.

dit; ex his tamen phaenomenis non ad vsum
anthennarum concludere ausus est Noster, nisi
picaretur, insecta anthennis suis vim exercere, quae
a nostris organis sensoriis plane differat, nec
vnquam a nobis detegenda sit. Adiecit tandem
Auctor duas tabulas aeneas, in quarum priore
secta ea varia, quorum in tractatione sua mem-
orauit cum suis anthennis; in posteriore vero
separatim microscopio delineatas ostendit.

P. 189.

6) *Tractatus de variolis veris, eundem ag-
gerum adgressis.* Auct. Cl. GUALTH. VON DOW-
REN. Inueteratum fere praeiudicium, *hominem non
nisi semel variolis veris affici posse*, adgreditur Noster
1) ex propria experientia; 2) ex aliorum, fide digno-
rum

rum observationibus; 3) ex indole contagiosa variolarum in eos, circa aegros variolosos versantes, quantis variolas iam perpeffi sint; 4) ex ipsis variolis, homini plus vna vice eodem contagio, communicatis; et 5) demum ex vniuersali natura et conuenientia aliorum morborum contagiosorum cum variolis. Contigit Nostro, vt variolas, aegrum bis p. 192. inuadentes, in ipsa sua vxore obseruaret. Ea enim d. 15. aug. 1759. cum primipara esset, a contagio, tunc valde grassante affecta, variolas veras et fere confluentes, bene superauit, cum relictis earum, in facie praecipue, vestigiis, puella vero iis succubuit: Nec in vrbe quisquam fere fuit, quin hoc sciret. Anno 1768 d. 8. decemb. cum sextum fetum feliciter peperisset, bene quidem se habuit, nisi vt interdum leni insultu febrili, cum debilitate afficeretur. Die 16 symptomata variolarum contagio non grassante persentiscebantur, febris nimirum grauis cum horrore, dolore capitis, axillarum lumborumque usque ad 18 d. durantibus; eruptione nunc vero quadam praesente, symptomata omnia cessarunt. Non satis ad eam, cum variolas spurias eas suspicaretur, attentus fuit; verum diebus quibusdam post veras, distinctas eas obseruauit, suppuratio in facie non perfecta erat; quae vero in brachio, in dorso, et lumbis conspiciebantur iustam suam scenam ludebant, vt de veris variolis dubitatio superesset plane nulla. D. 24, cum suppuratio ad statum peruenisset, Cll. TAMPER, GUMMER, BRILL, SWYGHUISEN, qui aegram ante nouem annos etiam obseruarunt, et ORUNS accessere ad aegram, qui omnes variolas istas veras iudicarunt. D. 28 exsiccabantur et 3 demum ian. 1769 omnes deciderunt cum relictis suis vestigiis. Obiectionem sibi factam, infantem p. 200. nimirum, matris aegrae lac sugentem, aequae ac reliquos duos infantes, circa matrem obuersantes, a vario-

variolis liberas fuisse, ita soluit, vt variolae contagio non grassante, non ita facile plerumque infantibus communicentur, nec liberi hi ad contagium suscipiendum recte dispositi fuissent, cum ab eorum patre vterentur, in aetate 71 annorum, dum variolas perpeffo.

Alterum exemplum Noster habuit in puerum annorum, ad quem d. 13 m. 1759, contagio valde solemni, accerferetur. Ex symptomate Noster ad variolas concludit, quas parentes ideo negabant, cum aeger anno 1754 variolis veris, infestitate et cura Cl. EDING laborasset, quacumque stigia in facie detegeret. Hinc antifebrilibus, antiphlogisticis, cet. frustra propinatis, diebus quatuor post variolae admodum copiosae eruperunt, quae scena iusta sua finita, aegrum saluum reliquit.

p. 203. re. Tertium exemplum a Cl. SWYGHUISSE, de nouo aduersario contagii variolosi iterum receptum, Nostro communicatum, quod adeo manifestum est, vt Auctor iste, praeiudicio suo abiecto, non amplius de contagio reuersuro dubitaret. Totum inde catalogum Auctorum fidissimorum refert, in quibus idem patet, variolas post contagium naturale aequae, ac artificiale, eundem aegrum iterum valuisse. Porro ex experientia, quam bonis confirmat exemplis, constat, contagium hoc et aegri corpus totum inficere, et partes quasdam, quae contagium immediate tangat, aggredi.

p. 221. Nec minus hoc patet ex exemplis eiusmodi, copiosissimis, vbi infantes contagio varioloso vix liberati, vel post primam eruptionem alteram, vel tertiam,

p. 226. tiam, per quaedam intervalla experiuntur. Cum variolae cum aliis morbis contagiosis admodum conueniant: hi vero homines plus vna vice incidere soleant, non dubitandum videtur et hoc de variolis affirmare. Probatur hoc, exemplis ab hydrophobia

phobia, morbo miliaris, peste humana, aequae, ac bo-
vinae, petitis. Ex adiectis tandem, quae apposuit p. 233.

Noster, patet, homines per infectionem magis ad va-
riolae subeundas disponi, quam per contagium na-
turale: vel eos, qui a contagio naturali per omne
vita tempus liberi fuissent, ex infectione variolas ex-
periri.

g) *Commentatio de vititate et dunnio, ex infiru* p. 243.
quo vario modo facto, redundantibus Audi. Cl. n.

g) *Observatio*) de fundo utri inuerso amputato* p. 257.
curatorum idoneis annotationibus Audi. Cl. n.

M. D. Appingedamensi. Puerpera, partu se-
cundo absoluto, extractione secundinarum gravissi-
mi symptomatis afficiebatur. Urina post partum
nulla secreta. Noster partem placentae, in vagina ad
corpus quoddam rotundum adhaerentem, extraxit,
qui facto urina quotidie efflueret; alio vero
casu, nec ullis artificialibus soluenda, corpus, in
vagina relictum, disquirens id in parte anteriore am-
plius, vaginam exacte ocludens, in parte poste-
riore angustius, totum vero, membrana tenui gla-
bra obuolutum et fere indolens inuenit, ita, ut de
vagi fundo inuerso non amplius dubitaret.
Excretionibus postmodum aluinis et urinaris, quae
rursus cessarent, clysmatibus et cathetere promotis,
aegra melius se habuit, cum corpus hoc sensim im-
minueretur et orificium posset detegi, et digiti
inter collum corporis carnosum in uterum posset im-
mitti, usque dum aegra, ex lecto iterum surgens, hoc
corpus ad labia pudendorum prolabi sentiret. Iam
Cl. Auctor ad operationem accessit. Corpus ipsam
pyrum

*) Societati haec observatio communicata est a Col.
van DOEVEREN.

pytum inuersum cum petiolo mentiebatur, catheteris muliebris filum argenteum methode LEVRET circumduxit, quod ad partem, ubi delocaretur, usque attraxit, hoc per aliquot dies continuè corpus sensim sub ligatura delapsum est, ubi, ferose putrido promanante, reliqua pars vix sensim sensimque ascendit, symptomata cessante.

p. 267. aegra recte conualuit. Ex phaenomenis, quae seruauit Noster, patet fuisse *inversionem uteri* non *fissionem*, non vero *sarcomam*, quod paucis diebus operationem suspicatus erat. Nam 1) ex placenta relicta constat, ex imprudentia obstetricum malum hoc ortum suum duxisse; 2) corpus bonum non diu puerperio post ad oui gallinae magnitudinem usque imminuebatur; 3) erat internum membrana polita obuolutum; 4) tandem tamen haec plethorica, optima sanitate instructa, iuxta catameniorum, ante morbum, iusto tempore celebratum non amplius, quamuis infantem non

p. 270. Etet, experitur. Audaciam operationis Cl. Auctor ex eo defendit, quod de inuersione uteri non persuasus ad suspicionem sarcomatis peruenerit, sed finem emendationem filii argentei, quo enchelomae perficitur, adiecit.

p. 275. 9) Observationes et adnotationes *super fimo* mense ianuario 1768. Auct. Cl. I. C. PALIER.

p. 291. 10) Animaduersiones *de iusto tempore, loco et modo, partes demortuas amputandi*, a Cl. IACOB. DER HAAR. Ex dissensu Auctorum partes gangraenae, sphacelo vel quaecunque labe demortuas amputandi, cum alii partem in ipso progressu gangraenae abscindi velint, alii, medicamentis antisepticis interne adhibitis, hoc naturae relinqui malint, collegit Noster, iustum tempus, locum et modum de-

periculi operae pretium omnino esse. In neu-
tram vero partem abit; medicamentis potius robo-
rantibus, antisepticisque antea datis, naturae viam,
cum iam demortua pars a sana abscedere videatur,
eandem tunc amputare Cl. Auctori pruden-
tius videtur. Iam studiosius methodum suam de-
scribit: 1) operationem non in aegro et debili, sed
in emendato et in robustiore corpore tum praeci-
pue, cum in altero latere eminentia quaedam in
sana parte conspiciatur, instituendam esse; 2) par-
tem demortuam ad unam, duas vel tres lineas a
parte vere sana cultro et ferra abscindi debere;
3) hoc in vulnere, per tempus iam quoddam sup-
purante, parva superficie, eminentibus marginibus
fieri praestare, unde novum vulnus ad suppurationem
sine nova inflammatione, cito peruenturum
esse sperari poterit; 4) ad operationem non nisi
caltram aptam et ferram, paruum fasciarum appa-
ratum requiri; 5) nec ligatura arteriarum opus
esse, neque haemorrhagiam inde metui, cum trunci
missiones arteriarum iam paulo ante demortui, retra-
cti et occlusi videantur; 6) cutim iam ante opera-
tionem attractam, tunicam adiposam et musculos
truncus firmiter adhaerentia, iam propullulante hu-
more lymphatico, ex vasis minimis ossi sano firmitus
accrecere solere; 7) suppurationem magnam ex
tali methodo vix metuendam esse; 8) Et vulnus hoc
multo minus, aegro non ita dolorificum, brevius-
que quam aliis encheiresibus, esse sanabile. 9) Hanc
methodum naturae convenientissimam esse, nec;
cum aliis partibus simul prospiciendum sit, pletho-
ram esse metuendam; 10) tandem, si pes circa su-
ras abscindatur, hoc commodi inde redundare, ut
bene possit truncus pedi artificiali applicari. Adii-
cit Noster etiam exempla, quibus eluceat, na-
turam interdum ipsam, sine arte partes destru-
ere

Est a sanis absque omni noua
folere, utiq; minime

P. 334. (11) Tractatio de noua demonstratione, quae
portio magnitudinis a-b ad indeterminatam potestatem

Auct. Cl. I. H. VAN SWINDEN.

P. 359. (12) Commentatio super tres species oron-
lesium alborum a Cl. JO. FLORENTIO MARVINI

P. 373. (13) Commentarius de duobus admodum
offibus, adaggerem Bommelsenem repertis a Cl.

Accepit Noster, cum d. 14 febr.
stagnum Maasense (Maas-dyk) iuxta pagum
adaggerem Bommelsenem (Bommeler-waard)
suos transfret, duo admodum magna ossa, sed
ceteris aggeris hactenus haud dubie contents, ut
aqua iam in terram deiecta. Alterum erat
mente Cel. CAMPERI, os femoris ex eleph.
ad libras 40, et 41 pollices Rheinlandicos longum
in extremitate altera 28, in altera 21 et in
16 pollices in peripheria crassum. Color
rubro brunus et splendens; diaphysis valde
in altera extremitate multae paruae apophyse
rosae, in altera magna porosa cauitas, 12 pollices
perimetro conspiciuntur. Alterum erat
thoracis duarum et dimidia librarum, 27
rum in ambitu, cum cauo duorum digitorum
duarum linearum in diametro, colore paulo

P. 379. re. Tres quaestiones mouet Noster 1) ad quae
nam partem corporis haec ossa pertineant? Cel.
Cel. CAMPER, qui haec ossa in museo suo
soluit; 2) sic et alteram, ad quod animal pertineat
ipse ita diluit, ut ad elephantem referret 3) quae
porro: an ex elephante esse possint? Acad.
scientiarum Parisiensis ossis femoris, ex eleph.
Rog.

legis, qui dissectus est, longitudinem ad 2 pedes et
 octo digitos refert *); cum hac vero descriptione
 bene omnino convenire videtur. Icon, qua verte-
 bræ delineata conspicitur, adiecta est.

14) *Effectus fulguris solius in naue triremi anno p. 391.*

1749 cum adnotationibus communicati a WILLHELMO
 MAY. Cum effectus fulguris saepissime in acu magne-
 tico conspiciantur, ita, ut a sua directione manifesta
 declinet: Noster hanc declinationem in undecim acu-
 bus magneticis, in hac naue praesentibus, ex unius
 fulguris effectu distincte observavit, cum aliae ver-
 so orientem, aliae occidentem, et aliae versus alit-
 loca directae essent, nec vlla iustam directionem ser-
 varet. Hanc rem eruditorum disquisitioni ulteriori
 tradit Noster, cum omnino operae pretium sit,
 hanc declinationem rectius determinare, cuius
 commoda in rem nauticam redundarent non vul-
 garia. Praemisit relationem mutationum, ex effe-
 ctu fulguris in naue orundarum, ex quibus patet,
 fulgur circa corpora spatium vacuum effecisse, quo
 ardens, compedibus suis solutus, hos insignes
 effectus prodidit.

14) *Descriptio anatomica tetrodonis lacui*
*compressi, Zonnevisch **).* Auct. Cl. MARTINO P. 413.

DEMMER, chirurgus Amstelodani. Piscis hic
 caput, 200 circiter librarum erat, forma fere ro-
 tunda, attamen lata non crassa: cutis aspera multo
 tunc muco praedita, colore albo coeruleo, et ita
 firma.

SYST. Nat. P. I. p. 448.

*) Linn. System. Natur. P. I. p. 410, a quo ad amphibii
 refertur et dicitur, *Tetrodon mola lacui compressus cau-
 da truncata, pinna brevissima dorsali analique annexa.*
 HOUTMANS *Natuurlyke historie.* Tom. VIII. P. I. Mo-
 nitiones Zonnevisch.

Kl. XVIII. P. IV. Pp

firma duraque, ut instrumentis vii cederet. (fuit) est instructus magno; valde duri, pinis narium, sub quo os paruum rotundum conspicitur, quod intus duobus magnis cartilagineis ossibus clauditur maxillis. Ab hoc non longe stant duo oculi magni, bovis magnitudinis, rantes, firmis ossibus orbitis inclusi, magna, bi, tenacis, pinguedinosi humoris. praediti, et tenui membrana, ex ipso oculo oriunda, praediti. Post hos oculos oblique deorsum duae brachiales plices, non ita magnae conspiciuntur. Post haec magna, ad piscis vero magnitudinem parva tegitur. Dorso valde duro et aspero gressu, mine latiore, inuenitur iuxta anum admodum magna nigra pinna, singula versus caput angulatum faciens. Pone has pinnae anas, fere ad singulam pinnam vergens ambitu incisus, que fere motu instructus.

P. 417. Duae costae magnae ossae a rostre ad dentes et anum usque procedunt. Dissecto pisco, sectionem eius. Noster fere totam cartilagineam, puer circa anum, inuenit. Conspectibantur et duae tonsillae suo loco, aculeis acus ad instar, etae, inter has glandulas tenuis membrana, et volutis vasis, facile explicandis erat. Branchiae ternae magnae erant et cartilagineae, sub quibus quolibet latere os firmum iugale apparuit. In ore detectum est cor magnum, ad dures musculosum, et vnam album, ex substantia, propria (visig) cum magnis canis, fiamisque hianis. Lumina vasorum cordis digitum habebant, cor ipsum pericardio crasso et firmo, liquoris continens, cingebatur. Disphragma ex corpore hominis crassius, maximam partem diuineum erat; adhaesit ei cum firmo, ligamento par magnum, colore flauescens, membrana

pellucida instructum. In medio eius magna vasa
 et sanguifera cum vasis lymphaticis egregie
 conspiciebantur; substantia vero hepatis adeo mol-
 lis erat, vt membrana separata, in massam flaves-
 centem oleosam conflueret. Adfixa erat superfi-
 ci eius conuexae vesicula fellea, cum bile intus
 contenta, adeo crassa, vt cultro discindi posset.
 Illis ipsa peculiari tenui membrana, vt vitellus oui,
 circumdata erat. Intestina crassitiem bouinorum ae-
 quarunt, tunicae intestini (vnum tantum esse vide-
 batur) semi digitum crassae et admodum firmae
 erant, villosa valde rugosa est: excrementa intus
 non nisi vermis longus, flauus, planus et tenax,
 aderant. Ventriculus superior tantum intestini pars
 distincta, nec adeo magna videbatur. Spatium a fau-
 cibus ad ventriculum quatuor manus replebant,
 quod oesophagum Noster vocat. Valvulae in in-
 testinis non; verum firmus satis, musculosus con-
 spiciebatur sphincter ani. Tunicae vesicae vrinae
 admodum firmae erant, quae magnam vrinae co-
 piam intus continebat. In lateris sinistro sub dia-
 phragmate ren magnus, rubicundus, spongiosus, mul-
 tis vasis conspicuis detectus fuit. Bulbus oculi cor-
 neus fere totus, a cuius parte posteriore nervus
 opticus valde longus et tenuis conspiciebatur, ex
 quo rami in musculos oculi abierunt; musculi vero
 erant magni firmi, maximam partem tendinei, prae-
 ter hos ramos nerveos alios etiam ramusculos acci-
 piebant. Tunica coniunctiua magna est, multis vascu-
 lis sanguiferis praedita, super mucum oculi antea de-
 scriptam tendebatur; cornea admodum crassa et dura,
 sed pellucida fuit: iris immutabilis et magna. Tu-
 nica sclerotica valde nigra, crassa et admodum splen-
 dida, facili secessu. Retina tandem egregie in con-
 spectum prodibat. Crystallinus humor prae reli-
 quis eminebat, firmius cohaerens, et rotundus
 erat.

erat. Magna gaudebat pelluciditate, obli-
inftar microscopii, ad duas tertias maiora
tabat. Reliqua Cl. Auctori studiosius
non licuit. Adiecta est icon eiusdem piscis.

15) *Observationes meteorologicas Zennaro-
sis ad annum 1769.*

Observationes et relationes societatis

p. 3. 1) *Observatio singularis piscis marini, dromi-
pici concavi, detecti a Cl. IOSUA VAN LEEUWEN.*
Absque ulteriori examine, et sine omni
anatomica describit. Noster tantummodo
modum brevissime, quibus monstrum haec
conspiciebatur. Nomen ei in commentario
albi (*witvisch*) inditur, ob album splendens
colorem.

p. 6. 2) *Relatio de variolis ante partum.* Auctore
DEM. Vxor Cl. Auctoris grauida duos liberos
riolis affectos, absque omni incommodo
fantem sanum quidem, in quo tamen vestigia
larum conspicerentur, peperit. Paulo ante
ubi fetus absque dubio laboravit variolis, ante

p. 8. 3) *Relatio de infante absque manu dextra*
in cuius loco parvula manus in latere dextro
conspiciebatur. Auctore Cl. ADRIANO
Descriptionem eius antea accepit Noster a
quodam perito. Natus est hic infans d. 12
1765 sine manu dextra: clavicula cum frap-
tissime cohaesere sine vilo motu: emibet
coniunctione sursum apophysis quodam
ne et integumentis obducta; pollicem alta
tum crassa. Oriunda est infra papillam
parvula manus intra duas costas. Corpus
stus, et reliquum manus extra pectus
tur.

manus palma versus sinistram latus cum manu ipsa
 duos digitis, oblique porrectis, vergunt. Prae-
 ter est vno pollice, duobus digitis et vno paruo,
 praeter digitum vnum nihil deficere videtur. Di-
 giti phalangae et manus ipsa moueri, a se deduci
 et perhibetur, et infans ipse haec mouere posse
 videbantur. Sanus praeterea erat. D. 12 maii
 1760 Noster cum ipse examinans nihil peculiaris,
 nisi tantum hanc herpete inquinatam, et omnem
 motus spontanei defectum, obseruauit. Adie-
 ctus est icon.

4) *Observatio deglutitionis difficilis.* Auctore Cl. p. 13.

FRUCHMANN. Aeger 51 annorum boni cor-
 poris habitus, multis annis deglutitione difficili la-
 borans, tandem obiit. Cadauere aperto Noster sar-
 comam oui gallinaei circa cardiam inuenit, multo
 humore mucoso corrupto cinctum adeo, vt sinistra
 pars ventriculi, ab eo infecta, gangraenam iam osten-
 deret. Substantia sarcomatis non cohaesit amplius,
 poterat digitis conteri. Hic tumor absque dubita-
 tione causam deglutitionis impeditae proximam dedit.
 Aliud sarcoma in fundo ventriculi ad oui anserini
 magnitudinem detexit cum multis carunculis carno-
 sis. Reliqua sana, quamquam aliquo modo mutata
 videbantur.

5) *Continuatio transitus difficilis ingestorum per* p. 18.

oesophagum. Auctore EODEM. Aeger 56 annorum
 senex, nisi vt a iuuentute iam ad vomitus sponta-
 neos, sine alio incommodo dispositus esset, decem
 hebdomadas ante mortem difficultatem deglutiendi
 circa cardiam sensit, quas in dies crescens aegrum
 adeo vexauit, vt fluida tantum posset ingerere, ma-
 teriam saepius copiosam tenacem, mucosam et fœ-
 tidam euomeret, symptomatisque grauissimis tor-
 queretur, quibus tandem, appetitu omni et sapore
 perditis, tabe emaciatus succubuit. Multas carun-
 culas

culas exulceratas, materia putrida corrupta, nas, ad cardiacam inuenit Nolter, quibus tota superior oesophagi infecta et gangraena detestata, quin imo ipsum diaphragma circa foramen thoracicum cum adiacentibus partibus simili labiata nata erant. Materia quoque copiosa putrida in ipso ventriculo paruo cum variis faeculentibus exulceratis detecta fuit.

p. 21.

6) *Observatio duorum infantum, ex una matris alterius septendecim dies post alterum partum.* HENDRIK DE BOSCH. Femina 30 annorum d. 22 aug. 1767, puellam sanam pariens, ex utero mammisque lacte turgidis cessantibus, et in abdomine satis tumido aliisque incommodis afflicta, in utero hactenus relictum, habere videtur Motum, in abdomine ab obstetrice perceptum, Noster non, nisi abdomen tumidum potuit deprehendere. Cum eidem nihil suaderet, decem diebus post partum eiis suis fungebatur, usque d. 7 sept. alium filium pareret. Cognouit ex matre, se ad partum fere grauiditatis tempus catamenia observasse. Puella mortua est; filius vero bona hactenus constitutione fruitur. Adiicit postea Cl. Auctor suas observationes aliorum auctorum, ut inde patet hoc phaenomenon singulare esse.

p. 30.

7) *Observatio diabetes, paucis diebus letalis.* Auctore Cl. HERM. GER. OOSTERDYK. Vir, 52 annorum, firmo et robusto corpore, multis negotiis occupatus, copiosa emissionem urinae per 14 dies exsatus, d. 23 mart. 1768 Nostrium consuluit. Cuius eius ex relatione aegri Nostro obscura, ei consilium fortem, rubrum vinum cum mixtura corroborante, adstringente parumque aluminosa suavit. Haec aequae ac dosis postea duplex frustra fuere, ne pilulis mucilaginosis roborantibus conducantibus diabete potius cum aliis symptomatibus, debili-

in primis, continuo incrementibus paulo post, cum
viginti quatuor horas decem circiter lages
vrinae excreuisset, nec, dum duas non ingessisset,
ipsam missionem vrinae placide expirauit.

8) Relatio de peculiari intestini voluulo. Auct. Cl. P. 37.

J. A. KLOCKHOF. Vir, 40 annorum, duro labori
vitaeque generi aduersus, tribus vel quatuor abhinc
septimanis dolores abdominis vagos sentiens, iis-
que, in progressu morbi incrementibus, et in duo-
bus abdominis lateribus, praecipue circa vmbilicum
suis redditus, nec ullis remediis ab iisdem liberatus
fatis die obiit. Aperto cadauere, partem intestini
illi, profunde iacentem, ad sex digitos admodum
inflam, coloris feneri rubri, superius ligamento
plano angusto ita constrictam vidit Noster, vt digi-
tam vix posset transmittere. Processus vermiformis
supra cum hoc intestino per tunicam pinguedi-
nosam concretus erat. Hic processus tandem la-
queum quasi formabat, in quo intestinum ileum ad
confinia coli inuolutum haesit. Potu vero spiri-
tuoso hoc intestinum plane obstructum fuit, post
hanc coangustationem intestini cavitatis naturalis
erat, vermem quendam in se continens. In eiusmodi
itaque morbis dolores non tam in latere adfecto,
quam potius circa vmbilicum percipiuntur.

P. 39.

9) Annotationes super effectus inflammationis in-
testini ab EODEM. Vir, 50 annorum, euacuante ex
clappa adhibito, nec post eius euacuationem alio
operto, cibisque non facile digerendis assumtis, vehe-
mentissimos dolores colieos percepit, sub quibus
tertio die post obiit. Cadauere postero die aperto,
status summo cum impetu ex abdomine admodum
humido prorupere foetore ingratissimo: copia post-
modum humoris flauo pelluciscentisque, cum puru-
lenta materia commixti, effluxit. Intestina tenuia
flatibus et eiusmodi humore ita distenta erant, vt

P. 41.

etiam, apertura in iis cum acu facta, non salu-
rentur. Ileum imprimis gangraena destruitur.
Colligit ex his 1) ad suppurationem non tam facilis
quam potius fluida requiri, nec semper ad eam per-
fin destructione minimorum vasorum opus esse: po-
re hoc ex suppuratione, in internis vel externis me-
branis vasculosis oborta; 2) ex inflammatione pul-
monum et pleuritide, iam in suppurationem abire
magnos, auctore HIPPOCRATE, oriri debere:
eos vero ad partem sopiri, si pus e pectore, facili-
parta, erumpat; 3) suppurationem, quarto de re
inflammationem vel etiam tardius vulgus tractat,
interdum citius oriri posse, si maior vel minor
dispositio adsit, praesertim cum inflammatio in re-
bus citius generetur, quam effectibus suis ap-
pareat: hinc fallaciam dierum criticorum patet.
4) Intestina, flatibus ita distenta, vt vulnere, in ab-
domine facto, prorumpant, nec vlla vi reposita
flatibus suis, per inflectam acum vel alio acuto in-
strumento, non liberari, nisi acus ad hanc formam
iuste adaptatae sint, citiusque possint applicari.

P. 46. 10) *Commentatio de cultura turfæ, et regenera-
tione minimorum furculorum, prouti in Langhate
veniantur.* Auctore I. ZEILMANN, mercator
Roterodamensi.

P. 58. 11) *Relatio singularis partus, per nonnullos
nos occulti.* Auct. Cl. I. BRUGMANN. Fœmina
annorum, magnos inter dolores et foetorem, ossa
nonnulla et membranas fetus, quem ante sex
annos vtero gesserat, ano excrevit. Catamenia
postea iuste fluentibus, obstructione paulo post
inter magnos dolores hypogastrii et intestini
cathetere liberata, fragmenta ossæ fere omnia
deposuit, vt symptomata statim inde cederent. In-
tra hoc tempus iterum grauida filium sanum, adhuc
vium

rimus, enixa est. Colligit ex his, fetum hunc forte
 natum fuisse.

12) *Relatio de inuersione uteri.* Auct. EODEM. p. 62.

Femina 29 annorum plethorica mense iunio 1760
 filium sanum peperit; secundinis ab obstetrice ex-
 trahis, uterus inuertebatur, vt magnam partem
 extra pudenda propenderet. Hoc nulla arte repo-
 nendo, vrina non nisi catheteris ope, fluxit. Ad hunc
 vique diem debilis quidem, sed et sana viuit, cata-
 menis iusto tempore celebrans.

13) *Communicat Cl. DAN. RADERMACHER* p. 65.
quotidianas mutationes infitionis variolarum, in se
ipso 1769 obseruatas. Quae hic occurrunt, sunt

phaenomena, quouis die conspicua. Adiicit porro
 infitiones variolarum a Cl. TEN. HAAF, in Cll. VINK,
 patre et filio, eodem cum successu institutis. Ad-
 dit tandem rationes, cur has relationes communi-
 cauerit, quae fere omnes in laudem infitionis
 vergunt.

14) *Chorea St. Viti per electricitatem curata.* p. 91.

Auctore Cl. MAX. IAC. DE MAN. Puella 10 anno-
 rum, rigiditate in musculis colli, qua caput versus
 humerum dextrum tenderetur, post febrem milia-
 rem relicta, omnia tandem phaenomena ostendit,
 quae choreae St. Viti attribuunt, cum voce impe-
 dita: quam Noster per electricitatem sic curauit,
 vt angustam laminam auream, cuius extremitatibus
 ligamentulum sericeum annexerat, ceruici applica-
 ret, vt ita ligamenta ad labia possent coniungi at-
 que firmari; alteram eiusmodi laminam inferius spi-
 nae dorsi apponeret, ei vero catenas cupreas adiun-
 geret. Hac methodo, per sex circiter septimanas
 continuata, ita, vt ter vigesies operationem adhi-
 beret, aegra prorsus restituta est, cum quotidie, et
 post quamlibet operationem et imminutionem
 conuulsionum, et emendationem vocis sentiret.

- P. 105. 15) Relatio *singularis in oculo sinistro* *sin-*
istis Auct. Cl. IOB. BASTER cum annotatione
 Cl. HOFFMANN. Radius solis d. 23 decembris
 vehementer reflexis, oculus Cl. Auctoris sin-
 afficiebatur, vt tribus diebus post, sine artifi-
 catione, obscuritas in eo quaedam nasceretur,
 sensim aucta, lenteque crystallina albescente,
 flauo viridescente reddita, in verum glaucum
 annum degenerasse videretur. Huic, fusor
 ALBINO, nihil opponens d. 23 iunii 1764, in
 soli se nimium exposuisset, ophthalmia eorum
 oculi afficiebatur, qua breui, iustis medicamentis
 liberatus est. D. 29 iunii subito oculum cum
 ribus tumere sentiens, emunctis naribus, sanguis
 et intolerabiles intra sexagesimam passus est dolores.
 Sanguis postea ex naribus et oculi canto inter-
 fluxit, quibus melius se habuit. Sanguis, a
 missus, crassa conspiciebatur crusta inflammatoria.
 Fascia comprimente post sex horas deligata,
 coma, cum nonnullis membranis et sanguine
 moso, extra corneam ruptam, palpebrae inflexae
 p. 110. adhaerere videbatur. His, vt decet, tractatis, humo-
 ribusque effluxis, bulbus ita restitutus est, vt
 lum artificialem bene posset applicare. Cl. HOF-
 MANN, exemplis fere eiusmodi praemissis, effectum
 hunc radiorum solis in membranam retinam et
 bras ciliares explicare annisus est.
- P. 116. 16) Epitome literarum a Cl. PALIER se-
 cretarium societatis *circa singulare ouum venti* (Wind-
 ei) missarum. Repertum est hoc ouum in nido
 liniae, quod, vt ex adiecta icone apparet, duo
 per funiculum connexa, repraesentare videtur,
 cum tamen vnicum sit, et in altero vitellus, in
 p. 118. tero vero albumen contineatur. Monstruosa
 citur maxilla cum alueolo, in quo, icone deline-
 tus, dens repertus est.

17) Communicatur *Angulare meteoron*, a Cl. I. P. 119.
 18) *Observatio cometae, in capite ponae spei* p. 121.

19) *Observatio de exitu veneris ex disco solis*, Ba. p. 123.
 20) *Observatio de exitu Mercurii ex disco solis*, p. 131.

21) *Descriptio partium genitalium praeternaturalium* p. 135.
 22) *Descriptio partium genitalium praeternaturalium* p. 135.

23) *Descriptio partium genitalium praeternaturalium* p. 135.

24) *Descriptio partium genitalium praeternaturalium* p. 135.

25) *Descriptio partium genitalium praeternaturalium* p. 135.

26) *Descriptio partium genitalium praeternaturalium* p. 135.

27) *Descriptio partium genitalium praeternaturalium* p. 135.

28) *Descriptio partium genitalium praeternaturalium* p. 135.

29) *Descriptio partium genitalium praeternaturalium* p. 135.

30) *Descriptio partium genitalium praeternaturalium* p. 135.

31) *Descriptio partium genitalium praeternaturalium* p. 135.

32) *Descriptio partium genitalium praeternaturalium* p. 135.

33) *Descriptio partium genitalium praeternaturalium* p. 135.

34) *Descriptio partium genitalium praeternaturalium* p. 135.

35) *Descriptio partium genitalium praeternaturalium* p. 135.

Neue Bemerkungen und Erfahrungen zur Behandlung der Wundarzneykunst und Medicin

IOHANN CHRISTIAN ANTON THEDEN

nigl. Preussl. dritten Generalchirurgus,

amentsfeldscheer des hochlöbl. Artilleriecorps

Mitglied der Römischkaiserlichen Academie

Naturforscher. Berlin und Stettin bey

drich Nicolai, 1771. 8. Seiten 208.

eignungsschrift, Einleitung, Erklärung

gnette und Inhalt.

i. e.

Nouae annotationes atque observationes, chirurgiam et medicinam spectantes. Auctore

IOANNE CHRISTIANO ANTONIO THEDEN

Multa lectu digna hunc librum, cuius solamodo summam indicare nostri instituti ratio continere, nostrumque Auctorem, qui per triginta et quod excurrit annos, Borussiae copiis, et medicus et chirurgus; inseruit; theoriam experientia curata ac firma stabilitam hic tradere, ex singulis quibus videamus, intelligent Lectores. Ex huiusductione, quae huius instituti rationem reddit, videmus, Cl. THEDEN operationes chirurgicas, quantum licet, non praeter summam necessitatem adducere; rursus aquam frigidam ad inflammationes discutiendas, nec non ad alios externos morbos mitigandos ex voto adhibuisse; pariter et medicamenta saturnina a GOULARDO *) laudata, iam ante eum vtiliter applicuisse.

*) v. comm. nostr. prim. decad. suppl. I. p. 113.

involutionum extremorum cum fasciis. Vnus est p. 1.

Noster cum felici successu, variis sectionibus .82.7
in hydropticis afflicto, in ulceribus phagedenicis, in vulneribus
in aneurysmata spurio, in
et tandem ad sedandos dolores, si operatio
extremorum institueretur.

in sectione tendinis musculi bicipitis, ex ve p. 6.
inflammatione coniecta, quid quod sup-
plicat fascias seu applicat. circumvoluit in-
singulum digitum, fasciam unum digitum lata
et unam dimidiam longa, cum longa fasciis cum
gyris inuoluit reliquam extremitatem su-
perioris. Vulneri, si adest, lintum, vnguento
abso camphorato illitum, imponit.

Eadem ratione, addito interno resoluentium, p. 8.
excrementum et diureticorum remediorum usu, quo-
rum effectus, fasciis applicatis, imprimis validi erant,
periculisissima pedum oedemata, imo alicui No-
ster sanavit et hic exemplis illustravit.

Miramur porro utilitatem involutionum, a p. 18.
Nostro laudatam, in vulneribus, puris et contusio-
nibus. Quo validiores sunt contusiones, quo gra-
viora sunt vulnera eorumque symptomata, eo cer-
tiorem effectum salutarem exspectat Noster ab in-
volutionibus, atque nonnullis quoque exemplis
illustrat.

Aneurysma, per brachium totum diffusum, se p. 20.
post variam sectionem relictum, involuto singulo di-
gitto et toto brachio usque ad humerum per decem
hebdomadas, discutiebatur usque ad parum no-
dam, qui, cum paululum increveret involutio-
nibus sepositis, demum inolutus, quoque evanes-
cebat.

Relinquit haec aqua mucosi quid in
 quod aqua vegetominerali GOULARDI abluen-
 tum est, eamque interdum cum aqua vulneraria
 coniungit. Rursus aquae vulnerariae, si nimis sic-
 cae, unguentum nutritum, in adultis e. gr., iungit.
 In duratis partibus reponendis nonnulla monet,
 hanc methodum describit, quam vero hic tra-
 ctus breuitas non permittit. Haemorrhagias seda-
 ri arteriosas, amputatione mammarum, testicu-
 larum, haec aqua. In adultis lenit dolores ac im-
 puras suppurationes.

In tertia sectione de sedandis haemorrhagiis ar-
 teriosis sine ligatura, amputatione perfecta, extirpa-
 tione mammarum ac tumorum, castratione ad ca-
 vidos motus epilepticos, qui saepe per ligaturam
 excitantur, agitur. Praesert itaque Noster ligatu-
 ra scitipique (*valet à latin f. de à daltin*) s. melius
 agarico, quem prorsus reiecit, simplicem arteriae
 castrationem cum copiosis linteis carptis atque pul-
 veris, emplastris glutinantibus, quoniam sole arto-
 ris trahebat atque contorquet.

Haemorrhagias itaque, castratione instituta, se-
 dat Noster agarico, quoniam per ligaturam hic
 epilepticos motus, per totam vitam continuantes,
 excipere vidit. His miseris hanc operationem sua-
 dit: superior testiculi pars aperitur, pars epididy-
 mis ex annulo abdominali dependens ac cum vi-
 dis partibus concreta separetur, ac quantum licet,
 reponitur in abdomen. Ita tensionem epididymi-
 dis, et nervi potissimum, a qua derivat Noster epi-
 lepsiam, quae ligatura excitatur, tolli posse censet.

Exempla, hanc ipsam rem illustrantia, a Nostro
 hic proposita, cum breviter repeti nequeant, Cl.
 Auctoris conclusiones tradamus, quae, ex his deri-
 vantur

p. 47.

p. 52.

p. 58.

vantur atque in eo cernuntur, ut hæmorrhoides non adeo periculosas videantur ac antea, sine ligatura tutius compesci possint, ut evitentur epileptici motus, ligatura non datur. Undecim ægri a Nostro sunt castrati, omnes sine nec vlla incommoda habent, de quibus con-
tur. Generationi inferiunt, et vir ob hydrom-
strandus Cl. Auctor assuevit, se esse ad hæ-
generationis recte perficiendum aptiorem.

p. 59. In quarta sectione ad hæmorrhoides
Noster progreditur. Pertinent hæc ad hæmorrhoides
coecæ internas, quæ sæpe stercos & nodos
sistunt, ac in orificio ani apparent. Eiusmodi
nisi sponte sese aperiant, suadet Noster, sine
extirpare, nec timet de fistulosis incommodis.

p. 63. In quinta sectione de hæmorrhagia arteriæ
tercostalis læsæ sedanda, sine ligatura atque
pressionē a Nostro disputatur. Ob inflammationem
atque mortem, quæ secuta esse Noster vidit,
methodos de ligatura arteriæ intercostalis
reiecit, insinuatque Cl. LEBERT *) methodum
Nostro Cl. GERNARDI methodus emendata
tur. Ac suadet instrumentum, bis a Nostro
cum successu adhibitum, ut folium myrti penitus
formatum, ab una parte acutum, ab altera parte
tenuem obtusum, quocumq; dissecatur penitus arteria.
Tum alio instrumento similis formæ ab altera parte
te autem obtuso reponitur arteria ad pollicem
dimidium ac linteis carptis seu agarico firmata.

p. 65. In sexta sectione de inflammatione pedis, ca-
tilaginibus vexatis agitur. Ligamenta capsulæ
articulis, humeribus extravasatis in iis collatis
*) v. comm. nostr. Vol. hoc p. 33.

posse feliciter aperiri, modo aeris accessus impedi-
turus, ac tempus discussionis, maturationis et incisio-
nis bene distinguatur, probat Noster exemplis.

In septima sectione laudatur utilitas embrochi. p. 71.
tum in anchylosi, ac varia de altitudine, & qua gut-
tura in laevam partem cadere oporteat, ac de com-
positione illarum aquarum differuntur.

De vulgore capitis caeso in osse occipitis cum p. 73.
futura ossis parietalis dextri, in sectione octava ex-
emplum narratur, quod non sanatum est; cui adiu-
ngitur aliud simile, quod trepanatione duobus annis
post lesionem externam capitis feliciter administrata,
lamella, quae separata erat interne a cranio, atque
extra materiam imposita, eiecta, prorsus sanitati
restituatur.

Nona sectio pertractat trepanationem aliarum p. 78.
partium corporis humani praeter cranium. Putat
enim Noster hoc remedio, quod et in spina ventosa
et in carie ossium adhibetur, et tum uti posse chi-
rurgos, si globuli plumbei ossa petierint, ac im-
pressionem atque contusionem effecerint. Perforan-
da enim tum locum contusum atque impressum
ille Noster censet.

De unitate ossium soluta, iis caesis aut exfoliatis, p. 81.
decima sectio observationes tradit. Portione ossis
laevae abscissa, vulnus a Nostro purgabatur, quo
tunc emplastris glutinantibus, pulvillis ac fasciis ca-
pituli reflexa cum duobus capitibus firmato, intra
octiduum seger restitutus est. Item aequo feliciter,
dignis prorsus discisso, Auctori succedat, relicta
tumor eius rigiditate.

P. 84. Sectio undecima continet vulnus solopetorum, quod exfoliationem magni fragoris, moris minabatur, a Nostro per compressionem peditam, ita, ut sine inflammatione, suppuratione atque exfoliatione aeger sanaretur.

P. 87. Cl. Auctor in duodecima sectione in duobus vulnerebus porro suadet, musculis secundum longitudinem laesis, eos secundum latitudinem scindere. Id quod exemplis, ubi musculi tendens ac glutini fuerint laesi, probat.

P. 91. In tertia et decima sectione deligationem vulnrum solopetorum, proelio finito, persequitur, et addet cum aliis emollientia ac dilationem, quod opus plane non est differenda, ac dissuadet socumque spirituosam deligationem.

P. 94. Quarta et decima sectio continet remedia saturninorum, a Cl. GOULARDO *) laudatorum, et eius salutare in inflammatione, discussione, supuratione, scabieque. Nec non GOULARDIO Cl. Auctor longe praefert Darandianis. Quomodo autem Goulardiana remedia maxime videret Cl. Auctor: sic ea non nouis iudiciis, sed prioribus intelligitur, ac cum cautione adhibenda suadet.

P. 97. Quintae et decimae sectionis summa in incarcerationis atque singulari omenti hernia datur. Laudat Noster in illis cum aliis aquam frigidaemque glaciam, nec non hanc iniussu obseruauit, si efficax fuerit. Applicuit per horam quater aquam frigidaem, et vidit citos atque tardos effectus, prout incarcerationio diu siue breuiter durauit.

*) v. comm. nostr. prim. decem. Supplem. l. p. 117.

De cartilagineis concretionibus in genu quas. p. 106.
 In sectione decima sexta leguntur. Oriuntur
 forsasse, uti Nostro videtur, ex glandula pressa,
 et ex aliis causis. Suadet tum Noster ex
 operationem huius tumoris, eamque duobus exemplis
 confirmat. Liberi aeris autem accessus, vulnere
 huius, omni modo est impediendus. Quam ob causam
 patellae laesae amputationem dissuadet, atque
 alius huius operationis felicem euentum, quem
 Noster vidit, ex liberi aeris accessu in vulnus derivat.

In decima septima sectione de doloribus, post p. 109.
 fractura ossium in corpore relictis, qui tempesta-
 tem vicissitudine potissimum excitentur, Noster agit.
 Noster hos tulit, eosque adscribit pressioni calli,
 quo impetum humorum tum maiorem sensit.
 Probabile quoque Nostro videtur, hos dolores non
 prius cessare posse, quam si partes laesae penitus se-
 paratae, et eorum loco novae formatae sint. Qua-
 propter quoque nullum horum dolorum remedium
 notum esse censet. Externe partem fasciis cum
 compressu inuoluit, etiamsi interni dolores remanserint.

Decima octava sectio tractat nonnullos erro- p. 111.
 res medendi ex minus recte formata diagnosi.
 Spontaneam atque aegro insciam alui et urinae ex-
 cretionem, ex paralyti sphincterum profectam, et post
 lapsum in spinam dorsalem ab equo ortam, simul pe-
 dibus motu destitutis, curare voluerunt sine cognitis
 causis. Abscessum porro ad anam, ex nimio re-
 frigero huius partis, cum totum corpus insigniter
 aiebat, aperuerunt; sed nimis parum incisio retar-
 dabat vulneris sanationem.

Decima nona sectio superuacanea atque noxia p. 120.
 instrumenta chirurgica recenset. Forceps, quo
 Qq 2 arripit.

arripitur arteria, (valet à batis seu brachii) a Nostro reiiicitur, vti iam ex superioribus. Caetera, cum iam a plerisque inutilia habita praeterimus, ac miramur, Cl. Audiosorum reiecit instrumenta chirurgica, imprimis posita, quae plane nullam merentur attentionem.

p. 217. In vigesima sectione vulneris articuli ac brachii, vbi vlnae capitulum abscissum enarratur exemplum.

p. 130. Sectio vigesima prima tractat tumores morbos rheumaticos. Dolor est signum pathognomicum rheumatismi, eumque a catarrho. Hic in glandulis mucosis, ille in tenuibus lymphaticis nervosarum partium sedem habet. Rheumatismum cum dolore, febre, rubore, tumore partis appellat Noster calidum: quod lympham biliosam, purpuraceam aut aliam accendunt, facileque in cholericos cadit: rursus in humis aequae, ac externis corporis humori participatur. Rheumatismum cum dolore et tumore, calore tamen et febre nuncupat frigidum. Huius causam dare posse steatomati, sarcomati, aliisque tumoribus et ulceribus, imprimis si quod a decubitu materiae rheumaticae atque putridae proficiscatur, Noster putat, atque nonnullis exemplis illustrat. Methodum medendi eligere debet indoles huius morbi frigida atque

p. 142. Vigesima secunda sectio praedicat usum aquae frigidae in externis morbis, nec non usum eius usum in variis morbis. Vnus est Noster aqua frigida in oedemate extremitatis inferioris ex clauo, imprudenter excisso, qui postea premebatur, dum totam hanc extremitatem

Infusa aqua frigida imbutis linteis felici cum successu curabatur, praemissa venesectione. Febribus multis laborantibus aegris in summa debilitate, febrem appropinquantem indicante, aquam frigidam adhibuit, eorumque abdomen, extremi-
tas superiores, ac inferiores humectavit, faciemque lavit. Quo facto, propinavit anadeptica, quas se-
pebantur sudores, aegris semper salutare. Multi,
recidiva usque fatigati, qui vix eius usum negle-
gerant, mortui sunt. Pariter melancholiam et in-
feram maniam aqua frigida curavit.

Neque felici successu eius interno usu interdum p. 149.
interdum additis nonnullis remediis paucis,
sunt hypochondriacum, ventriculi debilitatem,
vertiginem, atque maniam fustulit. Laudat
eum CIL. HAHNIO, SCHWERDTNER et BERGIO
aqua frigidae.

In vigesima tertia sectione traditur methodus p. 156.
medendi febribus quartanis. Rhabarbarum propi-
nat, ut huius ut digestivum et euacuans. Ut dige-
stivum addit terreum et sal mirabile GLAUBERI;
euacuandi causa coniungit cum rheo ipecacuan-
ham et sal medium, hyemali tempore tartarum
emeticum. Per tres hebdomadas ita continuat,
non mane et vespere integritatis diebus, sex
vel octo grana sulphuris antimonii aurati ter-
tio praecipitationis cum aequalibus partibus
salis mirabilis GLAUBERI et absorbentis cu-
iusdam exhibuit per quatuor vel sex dies, cui pul-
veri saepe numero cessit febris. Recidivas postea
arret cortice, quem suadet phthisicis in insulo fri-
gido, ac cui vim resorptioni officendi atque resis-
tendi in magnis vulneribus tribuit.

p. 159. In vigesima quarta sectione tetanus maxillae inferioris consideratur. Animadvertitur ster tetanum hunc his non facile corrigi, quin ac libero aere viuerent. Quapropter opiatores inuenit, illeque magno cura fractura. Opium praeterea optimum contra hunc afflicti-
dium cum aliis Noster fatetur.

p. 162. De incommodis infantum saepe loquitur usu alimentorum, laesam digestionem, negatam nutritionem inducentium, exemplum la in vigesima quinta sectione Noster collegit. Methodum suam medendi insimul addidit. Postquamque de lacte matrum ac natricum varia proponit et iustam dietam omnino infantilem, etiam exempla infantum, ex nimio et peruerso vi-
rum laborantium, in primis aequae, ac in secunda

p. 167. enarrat. Inter medicamenta, a Nostro us-
nata, et solutionem aquosam mercurii dulcis ad-
mus. Mercurii duas vncias, nimirum accuratim
coquit per duos dies cum aquae duabus mensuris
(Quart) in balneo arenae, dein colaturae duas
mensuram, (Quart), in qua duae drachmae mer-
curii solutae erant, diuldebat in 120 partes aquae
ac mane et interdum vesperti vnam dosim pro-
bat. In obstructionibus glandularum imprimis
utile medicamentum iudicatur a Nostro.

p. 174. Communicat hic Cl. Auctor in vigesima
sectione remedia nonnulla certa in quibusdam mor-
bis, vt in oedemate pedum, angina, in gingivae
laxitate, bronchocele, panaritio, partibus in-
tactis, in erysipellate et ophthalmiis inflammatis
ferosis et vlcerosi, hypopioque. Cum vero
diutius hic immorati simus, ac nostri instituti ratio
ferat, Lectores nobis ad librum ipsum sunt am-
dand

ant, ac quaedam breuiter solummodo a nobis hic
possant notari.

Quidem prodest feseiatum applicatio, a No- p. 177.
stra supra *) iam laudata, quae internorum reme-
diorum usum reddit efficaciorum.

In discutienda angina laudet Noster aquam p. 180.
fieri vulnerariam *) cum aequali parte aquae sim-
plici pro gargarismis.

Ad roborandum, tonsille-
rum suppuratione absoluta, certa remedia Noster
inducit, suam aquam vulnerariam, acetum lithargy-
ris dilutum, ac phlegma aluminis.

Laxitatem gingivarum aqua vulneraria Cl. Au p. 181.
toris cum melle rosarum, rursus phlegma aluminis

Panaritii sedes Nostro videtur quadruplex: in p. 185.
glandula nimirum, contextu adiposo, tendinum
vagina, seu tandem in periostrio. Mox ab initio pa-
nitium tollit crebrior applicatio aquae vulnera-
riae Nostri, seu aquae vegeto mineralis.

Pari modo utilis est aqua vulneraria Nostri in per- p. 187.
nionibus. In partibus frigore tactis, niuem ac a-
quam frigidam certissima praedicat remedia.

In phlegmone et erysipelate non timet Noster p. 188.
de episthematibus humidis, quae tepida ac frigida,
sunt opus est, hic suadet.

In vigesima septima ac vltima carcinomatum p. 194.
mammarum, cum et sine amputatione curatorum,
semples collegit. In amputatione mammarum
plane reiecit ligaturam arteriarum mammariarum,
aqueo agaricum ac lintea carpta praefert. Cicutam,
remedium anticancerosum a STORACKIO certissi-
mum iudicatum, licet omnem cautionem adhibuit,
et ipsum Viennense extractum cicutae propinavit
Qq 4 aegris,

*) v. p. 605.

*) v. supra p. 606.

aegris, omni ex parte obsequiosis, non infima remedia refert.

p. 197. Mulier, per viginti et quinque annos, duos in mamma sinistra prope papillam, modo habuit, ab externa causa ortos, tum dolores apparebant, et scirrhii, in tumore tati, variis remediis antea tentati, rumpentur, itaque carcinoma apertam Noster (vegetabilis) et crebrioribus evacuationibus cum pulvis rinderum in fero lactis soluta, interne, et catharhae per deliquium externe, felici cura curavit.

III.

Dissertatio anatomico physiologica de
EUSTACHII, Praefide IOANNE FRIED-
LOBSTEIN, Anat. et chir. P. P. O. D.
a Io. Mich. Dieboldt, Argentinenfi. Argen-
tini. 1771. 4. p. 26.

Cum haec et sequens dissertatio, et ob laborum experimentorum facilitatem, necnon imitationem, et ob diligentiam, in disquirendum structura adhibitam, nobis non omnia explicuissent: eas Lectoribus nostris breviter indicare non dubitavimus. Enumeratis auctoribus, qui valvulam Eustachianam, quam valvulam melius dici posse putat Cl. Auctor, primario descripserint, icones eiusdem dederint, vel eam prope in dubium vocauerint; atque nonnullis dubiis definitis, ipsam valvulae, uti in fetu perfecta inspicitur, figuram, situmque naturalem delineat aggreditur. Aperta nimirum iuxta longitudinem vena cava superiore usque ad diaphragma, et vidit strigam eminentem, tenuis originis, quae

ossa progrediens, sensim in membranam ex-
 gressa, et ad superiorem auris partem veniens, gra-
 tificata, e regione suae originis definit. Hoc
 ostium eam duo artus formare dicit, alterum ad
 cauum venae cauae inferioris, semicirculo aqua-
 lam; alterum cauum auris respicientem, illo mino-
 rem. Separata scalpello tunica sinus interiori, p. 12.
 membranae valvulae fibrae reperiuntur, quae, cum
 circuli buccalis parte, tum ex calloso orificii
 secundarii circulo oriuntur, et in strigam illam con-
 spiciuntur. Ut usus huius valvulae clarius pateret, p. 13.
 ut eam superiore aurisque parte superiore incisit,
 et sanguine purgatis, atque corde in naturali situ
 contento, venae cauae inferiori in abdomine siphon-
 e immisit, eumque sensim aqua replevit, quae,
 eam valvulae EUSTACHII partem in cauum au-
 rotransiens, illud introiit; flumine vero aquae in-
 tussio, limbus valvulae conuersus redditus venae
 clausit, impeditque, quo minus aqua reflue-
 ret. Vsum igitur valvulae primum in eo consi-
 dere existimat Cl. Auctor, vt cavitatem auris sinus-
 que ab ostio venae cauae discernat. Quod quidem
 in cadavere, cum fibrae omnes laxae sint, exacte per-
 tinet. Sanguinem vero venae cauae superioris
 per hanc valvulam, ne in cauum inferiorem ruat,
 impedit, tum solum concedit Auctor, cum illa
 in ostio appressa sit; ea enim eleuata, illud o-
 stium fieri posse putat, nisi vis sanguinis, ex caua
 inferiore venientis, maior id prohibeat. Qua in re
 aliis anatomicis dissentit. Alium vsum, ex quo p. 16.
 consensus, qui sit inter valvulam illam et foramen
 eale, pateat, colligit esse in eo, quod illa cum
 cauae ostii inferiori parte tubum quasi longiorem
 ferret, quo vehementius sanguis in foramen
 eale mittatur. Id quod cum ex praesentia et de-
 lectu, incremento et decremento, harum partium

congruente inter se, tam ex sita carum
fibrarum demonstrat, obiectionemque
tractis fibris oriri possit, refutat, et
pore diastoles incipientisque systoles
dextra aure per foramen ouale fluere,

IV.

Differtatio inauguralis anatomico physica
de foramine ouali. Defens a JOH. JOH.

DIOBOLDT, Argentinensi, Argentorati.

4. pag. 30.

Ex scribendi ratione, ipsiusque Auctoris
et coniunctione, quam haec cum prior
tatione habet, utramque dirigente Cl. R.
propositam esse, colligimus: nos igitur
momenta recensere hic conabimur. Facit
his oualis eiusque valvulae enarratis, Cl.
harum partium descriptionem, et ex fetu, et
tis defuntam, exhibet. Quapropter septo
riculari, annulo ouali, foramine ouali et eius
quae in anteriore aure conspiciantur, non
aure posteriori conspici affirmat, valvulam
iunctione membranae dextrae et sinistrae
tam, eamque cum septo in horizontali line
gradientem, et cuius duo cornua, alterum
superius, alterum inferius, conspiciantur. Ex eo, quod
praecedente differtatione instituerat, experimen
tum repetit, aquam per foramen ouale in aurem pos
torem fluxisse. Praeterea autem per venas pulmo
les auri posteriori immissa aqua, non aurem
interam intrare potuit, nisi magna vi adhibita.

p. 10.

p. 13.

p. 15.

rata interiore finium membrana, fibrarum
stratum, alterum validum, ad dextram annuli
lis partem tendens; alterum tenuius, sinistram

[illegible]

...periodic ...

IOHANNIS ANTONII SCOPOLI S. C. R. et Ap.
M. Consil. Mineralogiae Prof. etc. Flora
Carniolica, exhibens plantas Carniolicae in-
digenas, et distributas in classes, genera, spe-
cies, varietates, ordine Linnaeana. Editio
secunda aucta et reformat. Impensis I. P.
Kraussii, Bibliopoeae Vindobonae. 1772. 8.
mai. Tom. I. alph. 1. pl. 10. Tom. II. alph.
1. pl. 9. tab. aen. 65.

Primae editionis recensitionem suo tempore *) dedi-
dimus; haec autem, non modo multum aucta,
sed
*) v. comm. nostr. Vol. IX. p. 415.

sed etiam plantarum et animalium, postquam
fuit; praeter hoc naturalium, operum autem
Cl. Auctoris ordinem, idem cum Linnaeo
commutavit, quia, ut Floristae, quas sit
naturales, enormis saltus faceret, ut videretur
integram familiam quendamque constituit
pleraque etiam herbaria se ordine disposuit.
Floristae praecipua cura sit, non eligere classis
plantas suas quae describere, et proinde
tax ad genera propriis referre. Hae omnes
praeestitit Cl. Auctor. Transmisit ubique
characteres, utrumque scriptores, ab omni
quoque notavit, et cuilibet summi reddidit
tum, passim etiam eosdem referre, et
ter constituit. Synonyma selecta, nomina
alia Illustravit, locum natalis sollicita
praeter specificis nominibus, quae characteribus
finis secundum recentiorum methodum
autem, specierum etiam diagnoses apposuit, des-
criptiones perfectas, non solum rariorum, sed
vulgarium plantarum addidit, vno verbo,
egregie perfecit, quae a Florista unquam deseri
poterant.

Licet autem in plurimis LINNAEUM sequen-
rit, eiusque methodum, genera et species plerum-
que retinuerit; aliquando tamen ab Eodem
aliorum, et inprimis TOURNEFORTII nomina pri-
vica substituit, genera nonnulla vel aliter de-
ratiis definiuit, vel nova stabilivit. Specie-
res ad alia genera amandavit, multasque pro-
tibus proposuit. Quo itaque constet, in ipso
nam a duce, quem elegerat Cl. Auctor, praeter
recesserit, plantasque nunc nominaverit, contin-
rit et separaverit, primaria annotamus.

Tom. I. In *Didynamis gymnospermis* subdivisione
P. 405. a calice quinquesido, cum per gradus insensibilis

in lobatos, sed a germinibus, vel co-
rollarum, & corollae tubo nascentium, testis;
eandem desinitis, desumit: hinc etiam & g.
non *Tetrarix*, sed cum *HALERO* *Bul-*
speciem constituit: *Tetrarix* enim germina
nuda, *Bugula* vero eadem coronâ villorum cincta
est; *Chamaepitys* eodem ornata incedit, et basis
eius corollae dilatata, et capsulae instar seminibus
composita, eandem *Bugulae* potius, quam *Tet-*
raris.

Tetradynamiarum characteres essentialios, in præ Tom.
editions, ex circumferentia disci nectaris, & quâ II. p. 1.
forma prodeant, desumerat Cl. Auctor; cum vero
haec nota nimis subtilis saepe esset, veraque disci-
minis in varia structura fructus natura collocasset,
præter characterem prorsus omisit, et *TOURN-*
EFORT, qui fructus anatomen optime tradidit,
secutus est; hinc scripsit:

Siliquosae in genera dividuntur valuat septo paral- T. II.
las aut contrarias, mono- aut polyspermas, emurgi- p. 19.
nae vel integrae, styloferae aut muticae, septo distin-
ctas aut nullas. *Siliquosarum* vero essentialis genericae
sympliciter calyx erectus aut patens, siliquae figura,
valvae rectae, aut revolutae. *Agaricos* praecedente n.
1100, in edit. I. ex pilei figura determinaverat, hoc
vix insigni discrimine esse, postea invenit, illum
qui ordinem elegit, quem sola structura et habitus
impeditur. Attendendum enim esse monuit, an
pili nasciturus, volui testis, an nudus sit, an mori T. II.
incipiens putrescat, vel exsecutus persistat contractis p. 414.
flore; an eius semina decidant, aut diffuant, vel ex-
plendant; quatenus sit proportio calicis ad pileum,
quae pilei fructificantis figura naturalis, qui denique
limellarum situs, numerus, figura, dispositio, ovis; qui
in omnibus in quolibet individuo bene observatis, spec-
ies nascituram aliquando perfectam in his historiis.

Nomi-

Nomina generica, a Cl. *Linnaeo* adhibita, ab Ill. LINNAEO autem reiecta, filio saepe restituit, ut sunt:
Limnopenace. *Sphondylium.* *Tithymalus.*
Morocarpus. *Rosa folis.* *Caryophyllus.*
Bonarota. *Lapathum.* *Populus.*
Linagrostis. *Onagra.* *Bugula.*
Aquifolium. *Chamenerion.* *Calamintha.*
Rapunculus. *Thymelaea.* *Cassida.*
Stramonium. *Moschatella.* *Squama.*
Belladonna. *Hypopithya.* *Kotnia.*
Grossularia. *Khavela.* *Vulneraria.*
Peruinca. *Tunica.* *Caltha.*
Kali. *Orys.* *Balsamina.*
 et quae sunt alia. *Onopordon* praeterea addidit, quo nomine plantam et olim *fraxinifolia* et nunc ADAMSONIUS proposuit. *Rhinanthus* tavit in *Mimulum*, et *Hypochaeris* appellavit *rophorum*; prius nomen ex *planta*, *pallens* VAILLANTIO repetierat ADAMSONIUS.

Verum mittamus nomina, ad res ipsas peruenimus, et genera quaedam, vel curatius describamus, Tom. I. noua ratione constituta, commemoremus. Ex p. 52. *Sanguinale* et *Dactylon* a LINNAEO dicta, ducunt STRO, *Digitariae* genus constituit; illudque nomen ab *Andropogone* glumis muticis differt. p. 63. *Sesleriae* genus, in priori editione conditum, non retinuit, illudque non tam *Airae*, quam *Ptilium* p. 63. tius proximum esse asseruit. Proprium *Airae* ractorem a calice bifloro haud desumi posse, inde patet, quia et quaedam *Auenae* similes habent, et *Aira coerulea* vni - et quinqueflora. Hinc ea Cl. Auctor ad hoc genus retulit *gramina* quorum spiculae constant receptaculo sustinente, plerumque binos, biglumi calice, binisque petalis.

quorum utrumque mutatum est, aut unicum
 aristatum, arista minime tortili; praeterea huic generi
 proprium est, habere flores hermaphroditos, petalum
 unum, absque duplicatura, et germina, duabus squamu-
 lis deciduis vallata. De Bromo scripsit: Gra-
 mina polyantha mutica ab aristatis diuidere potui; Fe-
 lucas vero et Triticum, a Bromis notam aliquam, quae
 eas distinguat, inuenio nullam. Coniungam itaque
 haec tria genera in unum, cum idem sit, siue ordines
 eorum militent, sub una vexillo generis naturalis, siue
 sub quolibet proprium genus constituat, dum modo
 cognitio specierum difficilior non reddatur. Character
 igitur Bromi erit spicula multiflora, plus minus aris-
 tata, strobilus omnibus hermaphroditis. Praeterea
 adduxit Dactylin glomeratam, quam a Poa re-
 spectu petalum vnum aristatum, a Cynosuro calix
 multiflorus et bracteae defectus, a Dactyli calix acu-
 minatus. Scherardiam, Asperulam et Rubiam nunc
 separatim conseruauit, et in Asperula aruensi stamina,
 in tubo corollae recondita, et capsulas duas, vnam
 steriliam, vidit, hisque notis tantum a Galio differre
 sonuit, et Asperulas, taurinam, tinctoriam et odo-
 ratam, LINN. inter Galia reliquit; Galio enim fru-
 tum subrotundum, siccum, non coronatum, et sta-
 mina, ultra faucem corollae elata tribuit. Myoso-
 tido genus dubium est, et margo baseos tubi corol-
 lae introflexus, eregulatus et germina protegens,
 seminaque nitentia idem cum Lithospermo coniun-
 gunt, a quo differt corollae centro, squamulis quin-
 que clauso, et stigmate simplici. Soniculum, cum
 Asperotis iunctam, denovo exhibuit; et vbique ym-
 belliferas a seminibus praecipue definijuit. In Den-
 to semen singulum, quatuor angulis donatum, e
 quibus pili rigidi prodeant, inter angulos linea est
 elata; quorsum ergo pertinent plures *Caucalidis*
 species, vt *grandiflora*, *leptophylla*, et *platycarpus*,
Cau.

p. 76.

p. 106.

p. 99.

p. 121.

p. 185.

p. 189.

- p. 191. *Caucas* semina gerit minime sulcata, anthesis
densis hispida; huc retulit *Taraxacum officinale*,
thristum, nec non *Scandicem Anthriscum* Linnaei
steriora enim semina rostro carent, et pinnatis
que emarginata sunt, neque compressa, hinc
stylis diuersa. *Athamantas* genus expansit,
tuit vero *Libanotidem*, eidemque fructum oblongum
striatum, villosum, non echinatum, neque
natum adscripsit. *Oreoselinum* et *Cerastium*
species fecit. Seminum alae marginales, et
tribus lineis longitudinalibus angulatum, non
Imperatoriae, *Aethusae* et *Angelicae* conueniunt
monuit Cl. Auctor; hinc duo semina, deorsum
cohaerentia, alibi vero libera, *Angelicae* diuersa
rem constituere; in *Imperatoria* vero cohaerentia
niora, tota interna facie inuicem cohaerentia
sumque lineis eleuatis, non autem angulis
esse assumptis. *Scandix odorata* semine differens
Sine veneris, *ceris folio* et similibus eamque ad
idem denuo reduxit, cuius essentiam constituunt
mina longa, pentagona, angulis scabris, acutis
ropylum hirsutum autem semina gerit cristata, hinc
p. 218. ideoque ad *Scandicem* reduxit. *Chaeophyllum*
Etum laeuem, tenuem, longam, nitentem, stylis
stylis terminatum adscripsit. *Seseli* amplum
genus, omnesque umbelliferas, quae fructum
p. 212. tum, striatum, stylisque deflexis terminantur
bent, eodem comprehendit, et *Seseli* species
cit: *Athamantas Meum*, *Sium nodiflorum* et
riam, *Sison anomum*, *Aegopodium*, *Apium*
p. 217, *leus*, et *Carum*. Denique et *Rivini* genus
dictum, de nouo introduxit, eidemque fructum
longum, et semina conuexa atque porcata
monuitque in fructu immaturo stylis, per
tem attenuatas, breues alas repraesentare, eam
tem in perfectis seminibus obtulas esse, nec

Cotinum seorsim recensuit, *Scillam* autem p. 247. *Antherico* iunxit, et, cum in *Antherico calyculato*, *ligmata* tria absque stylis, et *siliculas* tres, polyspermas, constanter obseruasset, eandem ad *Scheuchzerium* amandauit. In *Lychnidum* familia omnia va- p. 303.
runt, solus stylorum numerus constans est; qui vero, ex mente Cl. Auctoris, ordines quidem, non autem genera diuersa constituit: hinc eandem coniunctim proposuit, et *Saponarias* quoque *Lychnidis* species constituit. Ita et *Alfines* genus naturale esse, p. 313.
in *Saginam*, *Alfmem*, *Moehringiam*, *Stellariam*, *Arenariam*, et *Spergulam* LINNAEI comprehendere, concessit quidem, attamen ex lege methodi sexualis, ob stamina 4. 5. 8. separatim conseruauit *Saginam*, *Alfmem* et *Moehringiam*, reliquos vero fratres, qui stamina 10 gerunt, simul omnes *Stellariae* nomine coniunxit, *Lychnidis* exemplo permotus, quae species tri- et pentagynas, nec non petala bifida et integra comprehendit. *Cerastii* genus etiam diuisit, et *Sphaerocarpa*, quae secundum ordinem LIN- et
NAEI constituunt, ad *Stellariam* reduxit, reliqua, quae 320.
capsulas habent ceratoides, oblongas, cartilagineas, apice decemdentatas *Centunculi* genere recensuit. *Sotorum* gentem, propter habitum, nectarium, et p. 323.
proportionem numericam partium floris et fructibus vno genere comprehendit, et in *Rhodiola* siue *Seda roseo* stamina non semper 8, sed et 6 ad 10, et siliculas 3 ad 6: praeterea flores masculos, cum rudimento feminei sexus, cui quatuor nectareae squamae circumstabant, obseruauit. In *Mespilic* p. 344.
stylorum numerus inconstans est; *Mespilum chamaemespilum* digynum, et *Crataegum Oxyacantham* monogynum, in *Cotoneastro* 3 et 5, in *Aucuparia* 3 et 4 stylos vidit; hinc *Mespili* characterem naturalem constituunt calicini dentes et petala quinque, stamina quatuor plura, styli tot, quot locula, bacca infera vni-
Tom. XVIII. P. IV. Rr bili-

- bilicata, calice, filamentis et stylis persistentibus terminata. Coniungit itaque *Crataegum*, *Sorbus* et *Mespilum*. *Crataegum azarolum* LINN. vero ad *Pyrum* amandavit, cum in fructu locula 5 evidenter appareant. *Tormentillam*, *Comarum* et *Fragariam* *Potentillae* addidit: si enim *Breynia* est *Capparis*, tunc et *Fragaria* erit *Potentillae* species, et *Tormentilla* ab hac, vt *Gentiana ciliata* ab *Asclepiade* differt.
- p. 369. fert. *Glaucium* a *Chelidonio* iterum separavit; quam eius stigmate quadrilobo, scyphiformi, quam prius erat lamina, stylo applicata, terminatam esse cognovit, monuitque, si flos in hoc genere, non vero fructus attendendus, tunc nec *Papaver* a *Chelidonio* esse separandum. *Leonuri* generis essentia adhuc dubia est, sola forte corolla aliquid valet: hinc pro caractere assumpsit, galeam integram, et ellipticam: et labium trifidum, segmentis omnibus, aut laevibus, acuminatis: addenda stamina, villis aspersa: addidit huic generi denuo *Galeopsidem* *Galeobdolon* LINN. *Stachydem* LINN. retinuit, et pro nota essentiali staminum exteriora deflorata, lateraliter exserta, et labii laciniam mediam emarginatam assumpsit. *Betonica officinalis* easdem quidem notas gerit; sed caret corona villorum, germina protegentium, quae in *Stachyde* adhibetur.
- p. 413. hinc et *Betonicam alopecuroidem*, officinali multam similem, pro *Betonicae* specie assumere Cl. Auctorem noluit, cum eiusdem germina villis quoque sint testata. *Serpillum* non solum cum *Thymo* coniunxit, sed etiam *Melissam grandifloram* et *Calamintham* LINN. eidem apposuit, cum et harum calycis fructiferi faux villis conniuentibus clausa deprehendatur.
- T.II. Ex *Alyssso calycino* et *montano* LINN. novum p. 13. cum ADANSONIO fecit genus, nomine *Alyssum* et characterem in filicula emarginata, compressa, septoque stylifero, valvis parallelo, posuit; vixit quo

que speciei folia villosis stellis sunt hirsuta. *Biscu-*
tella filiculam habet compressam dispermam, septo
 contrario stylifero : semen in hac medio septi loco
 affixum est, quod in *Adyseton* superiori loco appen-
 ditur. *Spartium* nunc cum *Genista* combinauit, p. 50.
 cum vexilli maior et minor latitudo certos limites
 non admittat; *Onobrychidem* autem conseruauit pro- p. 76.
 pter legumen monospermum, quod multiloculare
 est in *Hedysaris*. *Tetragonolobum* quoque a *Loto* p. 87.
 legumine tetragono tetraedro, angulis alatis diuer-
 sum, prout et *Dorycnium* separatim conseruauit,
 et, si vltimum proprium genus non esset, *Trifolius*
 potius, quam *Lotis* adiungendum esse, scripsit.
Leontodon LINN. plantas complectitur, quibus se- p. 99.
 minum pappus stypitatus et simplex, et iterum
 alias, quibus idem sessilis et plumosus est : hanc
 confusionem vt euitaret Cl. Auctor, ex vno genere
 bina fecit, quorum vnum *Hedypnoin*, alterum
Leontodon dixit. Illius character est calix, basi et
 apice dilatatus, constans squamarum ordinibus tri-
 bus, intimo duplo longiore; semina pappo stipitato,
 simplici, terminata; receptaculum conuexum, alueo-
 latum glabrum; hucque pertinet *Taraxacum officina-* p. 111.
le. *Leontodon* vero Auctoris gerit semen coronatum
 pappo plumoso, sessili; receptaculum planiusculum,
 alueolatum; alueolis marginatis, aut membranula
 lacero dentata vallatis, et comprehendit *Leontodon*
hispidum, *hirtum*, et *autumnale* LINN. Inter *Hiera-*
cia et *Sonchos* limites nullos inuenire potuit, nec
 figuram calicis, aut maiorem minoremue latitudi-
 nem eiusdem squamarum diuellere posse genera,
 pluribus aliis notis inuicem similia, affirmauit: hinc
 eadem coniunxit, simulque *Leontodon aureum* ei-
 dem adiecit, cum et huius pappus simplex sit et
 sessilis. Species vero *Hieraciorum*, quibus pappus p. 113.
 plumosus et receptaculum villosum est, nouum

- constituunt genus. Si enim *Andryala* a *Sedum* generice differt, tunc et *Hieracia*, eadem ab ea versa, coniungi non debent. Dixit hoc genus *Apargiam* Cl. Auctor, quo nomine proposuerat *LECHAMPIUS* plantam, *Achyrophorum* a *Vallis*
- p. 123. LANTIO dictam. *Serratulam* partim ad *Cirsium* partim ad *Carduum* reduxit, *Cirsioque* semina pappum sessilem et manifeste pilosum, ac thalamum
- p. 131. pilosum; *Carduo* autem pappum simplicem tribuit; praeterea *Cnicum pygmaeum*, oleraceum, et *spinosum*
- p. 134. nunc inter *Cirsia* recensuit. *Carthamum* huius nomine generico *Atractylis*, easque *Centaureas* species, quae semina, pappo carentia, habent, *Elaeagnos* pontici genere exhibuit; reliquas, seminibus pappis ornatas, sub *Centaurea* omnes comprehendit.
- p. 147. *Matricariam* et *Pyrethrum*, HALLERO docere parauit, et priori calicem hemisphaericum, squamis multis imbricatum, marginalibus minime membranaceis, tribuit, a qua *Pyrethrum* seminibus, corollae denticulata terminatis, differt, uti *Sherardia* ab
- p. 149. *Asperula*. *Filaginem* LINN. cum *Gnaphalio* coniunctim tradidit, communis enim utriusque huius filamentosa aut tomentosa, nec non medium inter utrumque genus *Gnaphalium leontopodium* coniunctionem suadent; posterior planta polygama est, capitulo medio *Gnaphalii*, lateralibus vero *Filaginis*.
- p. 168. *Inulam* etiam *Asteri* denuo associavit, addiditque huic generi *Doronicum bellidiasfrum*, et *Auriculam*
- p. 176. *scorpioidem* LINNAEI. *Solidaginem*, virga dictam, *Doriae* genere et nomine proposuit. Quo nomine forsan omnes *Solidagines* comprehendit, genericum enim hoc nomen nullibi occurrit. Sed
- p. 185. *tyriorum* siue *Orchydum* flores, insecto diptero similes, ovarium scilicet ventri, petala alis, operculum anthennis, scutum capiti, stylus rostro, labium pedibus; hinc ut diptera ex rostro, ita et generi

Satyriorum ex stylo dignoscenda esse asseruit. In his plerumque III. HALLERUM ducem elegit, imprimis in genere *Orchidis* et *Epipactidis*, quod ultimum vero nomen cum *Serapias* commutauit: retinuit quoque *Coraliorhizam*, addiditque *Ophrydis* gentis. *Blitum* cum TOURNEFORTIO ab *Ama-* P. 237.
rantis, *Ostryam* quoque cum MICHELLIO a *Car-* P. 243.
pino distinxit; e contrario *Elaeagnum* et *Hippophaen* P. 260.
calicis segmentis tot, quot stamina e calice nata, corolla nulla, et in feminis stylo vnico, baccaque globosa, monopyrena, vt caractere naturali, cum *Osyride* conuenire, et solum numerum partium, serumque diuersa genera naturalia non constituere perhibuit: hinc tria haec genera combinauit, pro vt et *Lupulum* ad *Cannabim* amandauit. In *Filici-* P. 262.
bus et reliquis *cryptogamiis* plerumque LINNAEI genera retinuit, *Struthiopteris* vero et *Osmundam* secundum HALLERUM definiuit. *Lichen-agari-* P. 288.
cor MICHELLII, ab HALLERO *Sphaerias* nomine P. 397.
propositos, a LINNAEO vel *Fungis* adiunctos, vel penitus expulsos, cum ADANSONIO nomine *Vul-*
fas recensuit, et receptaculum sphaericum, aut cylindricum, carbonario puluere plenum, et apice dehiscens, pro caractere exhibuit. *Merulium* de- P. 461.
nique cum HALLERO ab *Agaricis* separauit, et *Eluelam* GLEDITSCHII assumsit. P. 476.

A generibus pergamus ad species, quarum plures ad alia reduxit genera, aliasque accuratius definiuit, et veras a spuris, siue varietatibus, sedulo distinxit. Plantarum Linnaeanarum, ad alia genera relatarum, indicem alphabeticum Ipse Cl. Auctor operi praemisit, quarum nonnullas modo repetamus, plures ex notatis antea generibus, noua ratione stabilitis, innotescunt.

Aegilops auata LINNAEI est *Phleum*
Rr 3 *Aegi-*

<i>Aegilops incurvata</i>	LINNAEI est	<i>Agrostis.</i>
<i>Agrostis arundinacea</i>	-	<i>Arundo</i> *)
<i>Alopecurus paniceus</i>	-	<i>Panicum.</i>
<i>Andromeda polifolia</i>	-	<i>Rhododendron.</i>
<i>Aphanes arvensis</i>	-	<i>Alchemilla.</i>
<i>Arctium Carduelis</i>	-	<i>Cirsium</i> **)
<i>Avena elatior</i>	-	<i>Holcus.</i>
<i>Brassica campestris</i>	-	<i>Erysimum.</i>
<i>Brassica erucastrum</i>	-	<i>Erysimum.</i>
<i>Cacalia alpina</i>	-	<i>Tussilago</i> ***)
<i>Cheiranthus erysimoides</i>	-	<i>Erysimum.</i>
<i>Chlora perfoliata</i>	-	<i>Gentiana</i> ****)
<i>Chrysanthemum leucanthemum</i>	-	<i>Matricaria.</i>
<i>Chrysanthemum corymbosum</i>	-	<i>Pyrethrum.</i>
<i>Cynosurus cristatus</i>	-	<i>Phleum.</i>
<i>Cynosurus durus</i>	-	<i>Poa.</i>
<i>Erysimum Barbarea</i>	}	<i>Sisymbrium</i> *****)
<i> Alliaria</i>		
<i> officinale</i>		
<i>Festuca decumbens</i>	}	<i>Poa.</i>
<i> fluitans</i>		

*) Quaerit Cl. Auctor, cur *Agrostis*? cum pappus adeo manifestus, nec arista recta, sed e medio modice reclinata sit.

**) Cuius capitula sphaerica constant squamis imbricatis patentiusculis, apice non retrorsum, sed inversum flexo, filamenta sunt pilosa, ad basin latiora.

***). Quippe quae a Petalotide floribus hermaphroditis quadrifidis, nec alia nota, differt.

****). Quam in Systemate Nat. Edit. XII. eo nomine proposuit LINNAEUS, antea pro *Gentiana* exhibit.

*****). Harum siliqua non tetragona est, qualem exigit *Erysimi* character Linnaeanus; et, cum in *Barbarea* subtrigona sit, haec *Sisymbrium* cum *Erysimi* coniungere videtur.

<i>Festuca ovina</i>	LINNAEI	est	<i>Bromus.</i>
<i>Gypsophila saxifraga</i>	-		<i>Tunica.</i>
<i>Holcus Halepensis</i>	-		<i>Andropogon.</i>
<i>Hyoseris foetida</i>	-		<i>Lapsana.</i>
<i>Inula crithmifolia</i>	-		<i>Senecio.</i>
<i>Leontodon aureum</i>	-		<i>Hieracium.</i>
<i>Lepidium alpinum</i>	-		<i>Draba.</i>
<i>raderale</i>	-		<i>Nasturtium.</i>
<i>Myagrum alpinum</i>	}	-	<i>Alyssum.</i>
<i>fatium</i>			
<i>Myosotis Lappula</i>	-		<i>Cynoglossum.</i>
<i>Onosma ethioides</i>	-		<i>Cerinth.</i>
<i>Ophris spiralis</i>	-		<i>Serapias.</i>
<i>Orchis abortiva</i>	-		<i>Serapias.</i>
<i>Pimpinella glauca</i>	-		<i>Pastinaca.</i>
<i>Schoenus aculeatus</i>	-		<i>Agrostis *)</i>
<i>Silybrium arenosum</i>	-		<i>Arabis.</i>
<i>Turritis hirsuta</i>	-		<i>Arabis.</i>

Addamus alias, quae species illustrant, obserua- Tom. I.
tiones. *Circaea alpina* distincta est species, specifi- p. 9.
cus vero character non consistit in caule adscen-
dente, nec in vno racemo, neque in calice colorato;
sed in figura, glabritie, et dentato ambitu foliorum.

Veronica chamaedrys multum variat, et inter hanc
et montanam LINN. nullum verum discrimen inue- p. 14.
nire potuit, habitu excepto, qui modo mollior est,
modo rigidior: hinc utramque coniunxit, imo et
Veronicam Teucrium non separavit. Nec *multifida*
et *Austriaca* inter se differunt; *spicata* denique varie
lunata incedere, et characterem suum occultare
solet: ideoque et *longifoliam* ab eadem separare non
potuit.

*) Vel *Agrostidis* speciem, vel novum genus esse mo-
nuit. Flos quilibet calice constat evidente, biglu-
mi, mutico, petalis duobus, styloque unico et stigma-
te simplici.

- p. 80. potuit. Inter *Bromos* Linnaeanos, *secalinum*, *sporosum*, *hordeaceum*, *arvensem*, et *testiforme* ceteros mites non inuenit, eosque nomine *Bromi* *philii* coniunxit, et pro diagnosi assumpsit: vaginam pilosam, culas teretes, lanceolatas, crassas; calicem longioris petali primi, glumas et petala striata, perianthumque internum truncatum, ciliatum: Necnon
- p. 87. *Aenae pilosae* comprehendit varias *LINNAEUS* species, *flauescentem* scilicet, *fatuam*, *pratensem*, *maionem* et *fragilem*, monuitque essentialem suum characterem hoc gramen mirifice occultare, et florum singularum numerumque flosculorum a climatis loco natali variare; in his omnibus panicula erecta, non adeo longa, racemis et pedicellis terminalibus, calix coloratus, receptaculum pilosum, petala maius apice incisum, et e dorso proferens arista tortilem infractam, flosculo duplo longiorem: Ceterum
- p. 128. *rinthem maiorem*, *minorem* et *maculatam* *LINNAEUS* *glabrae* nomine coniunxit; omnibus enim una est facies, eademque florescentia; *maior* gerit folia densiuscula, per aetatem coerulescentia, albis variegata, magis aspersa, nec non corollae segmenta breuiora; *maculata* folia possidet modo glabra et magis maculata, modo ad apicem verrucosa et corollae segmenta longiora; *minor* diuersa est corollae segmentis breuioribus. *LINNAEUS* in specierum edit. *maculatam* Ipse expunxit et *minori* addidit. Nam
- p. 167. corolla clausa et patula euidenter distinguunt *maionem* et *minorem*? An *Ribes alpinum* a rubro distinctum esset, dubitauit Cl. Auctor; *Rubri* racemi flantes primo erecti sunt; dein vero reflectuntur, quod etiam exhibet figura *Ribesi alpini*, a *IOH. HINNO* data. *Grossulariam* et *Vuam crispam* hirsutis et glabris quoque separauit *LINNAEUS* aliam, fructu glabro praeditam *Grossulariam* dicitur

concedere Cl. Auctor noluit. *Chenopodia* foliis angustis inter se multum conuenire; et viride atque album, fortetiam *murale* ac *rubrum* varietates modo constitutae afferuit, scripsitque: si *Chenopodium Daturaefolium* sive *hybridum* a viridi natum fuisse suspicari potuit LINNAEUS, quidni etiam ex *anserino pede* veterum raris proles demum natae, dubitabimus? *Gentiana campestris* et *amarella* vnam constituunt speciem, suntque notae communes: Corollae, instante pluuiis deciduendae, auriculae tenuiter laciniatae, erectae, calicis dentium margines reflexi, corollae basim firmiter adhaerens calici, vt auulsa interiorum eius cutem secum rapiat, - stigmata lamellosa erecta, integerrima et obtusa. Inter *Eringium campestre* et *amethystinum* nullum discrimen obseruauit, nisi quod folia in vno minus, in alio magis incisa essent. In *alpino* folia caulina pinnatifida, quae LINNAEUS descripsit, nunquam vidit; ast capitulo florali oblongo circumstant folia amethystina, quorum alia setacea et reflexa, alia vero pinnatifida et lanceolata sunt. *Pimpinellae* species bene distinguit III. HALLERUS, quem et secutus est Cl. Auctor. *Droseram* vero *longifoliam* et *rotundifoliam* combinauit: cognouit enim ex copiosis speciminibus folia ab vna in alteram speciem sensim degenerare. *Asparagus acutifolius* et *aphyllus* non sunt diuersae species; si enim folia pro spinis habentur, erit *aphyllus*, si vero folia dicas, erit *acutifolius*; *Asparagi aphylli* specimina, Cl. Auctori ab amicis data, omnes notas habuerunt *acutifolii*. *Iuncus monanthos* a CL. IACQUINIO dictus, et ab Auctore in edit. I. distinctus, culmos vni-bi- et trifloros gerit, et hinc eandem pro varietate *Iunci trifidi* LINN. nunc exhibuit. *Rosarum* species genuinas cognoscere difficillimus est labor, hinc Cl. Auctor scripsit: quid calix, quid figura fructus, quid hirsuties aut

p. 174.

p. 178.

p. 185.

p. 209.

p. 232.

p. 249.

p. 257.

p. 351.

et 355.

glabrities, quid denique spinæ valeant in deter-
minandis *Rosarum* speciebus, qui plura species
eaque in variis regionibus collecta, possidet, et
vicem conferre voluerit, facile poterit iudicare.
licis autem fabricam figura fructus constanter
esse, obseruauit. An forte vnica species, a
creata, ex qua reliquæ omnes deinde nate? Sed
itaque recentiorum, et LINNÆI etiam ob-
tiones Auctori non satisfacerent, nomina tantum
EXBAUHINI Pinace repetiit, et aliorum aliquibus
supposuit, melius esse ratus fateri, quid nescint, quæ
sententiae subscribere, a veritate adhuc alienum.

p. 361. *Potentillam auream et vernam, Ranunculum*

p. 394. *tem et Flammulam, forte et Ranunculum Mo-
cum ac Lapponicum a nivali non differre, continere.*

T. II. *Hieracium Pilosella* mire ludit caule vni-
floro, in

p. 105. tri- et quadrifloro, etiam caule ramoso folioso, ali-
que modis, hinc varias, præter necessitatem consti-
tutas, fecisse species tradidit, docuitque communem
omnes stolonibus repentibus pilosis, calicibus pro-
ferentibus spinulas fuscas, carnosas, flauiscenti
glandula terminatas, calicinis squamis crassis et vil-
losis; semisflosculis non ultra 90; receptaculo plæ-
no, foliis ad lanceolatam figuram accedentibus.

p. 157. *Petafitides* a foliis veteres, a figura thyrsi florumque
structura et numero recentiores distinxerunt; tamen
omnes, scilicet *Tussilaginem albam, frigidam,
hybridam* et *Petafitidem* LINN. vnā forte speciem
constituere, Cl. Auctori probabile videtur, notas com-
munes et quomodo flores in diuersis annis et indi-
cibus variare solerent, copiosius annotauit, id quod sen-

p. 240. tentiæ suæ multum roboris conciliauit. In *Quercu*
genere folia infida esse, constantiores gallas, coti-
cem et cotyla, foliaque in eadem arbore serrata et
integra occurrere: hinc *Quercum, Smilax* et illam
dictam, non differre, immo et *gramuntiam*, et *Cory-*

non nominatam prioribus addi posse, vasserunt Ch. Auctor. *Quercum Smilacem* ab ipso LINNAEO ad huc relatum esse, ex specierum edit. II. constat. In extricandis *Salicum* speciebus maximas difficultates, pluresque a scriptoribus, magni etiam nominis, commissos errores se inuenisse, libere fassus est; hinc etiam suas potius accurate describere, quam ad aliorum nomina reducere laboravit. De *Salice alpina* quam Tab. 61. delineauit, dubius haesit, an *elaeagnata*, an *fusca* LINN. et scripsit: an haec translatio pappo volitante genuit reliquas latifolias? utrum statuta pusilla violenta plantae in solo fertili naturalis et elatior euadit? In genere autem monuit, p. 252. cognitionem specierum difficilem reddere 1) icones non bonas, 2) descriptiones imperfectas, 3) miram efficaciam soli, caloris, frigoris, humidi, siccitatis, ventorum, niuis, in mutando earum habitu, statura, hirsutiae, figura foliorum, stipulis, pedunculis, amentis, nectariis, capsulis, gestatione, germinatione, vita etc. In *Cryptogamiis* plures plantas accuratius disquisiuit, et partim nouas species constituit, partim alias varietatibus associauit. *Lichenes*, praecipue illos, qui *scyphiferi* et *fruticulosi* a LINNAEO, et *Coralloides* a DILLEONIO dicuntur, p. 368. per plures annos se collegisse, et omni studio examinasse, limites vero inter species detegere neutiquam potuisse monuit, et, cum probabile sit, omnes hasce plantas *Lichenis pyxidati* varias aetates et degenerationes esse, easdem in species non separare, potius omnes nomine *Lichenis squamosi* proponere voluit.

Praeterea copiosae huic Florae insunt observationes, quae plantarum structuram egregie declarant, et hinc omnem attentionem merentur. In *Hippuri vulgari* anthera iuuenis vere sessilis est, et Tom. I. locula p. 5.

- locula obscure rubra possidet; floresque non hermaphroditi sunt, sed in eodem verticillatim dum etiam feminei. *Ligustri* corolla ventris buliformis non est, filamenta inter receptaculum corollam prodeunt, et si eius tubo fere agglutinati sunt, baccam replet sicca spongiosa violacea, quae sacculos duos monospermos constituit.
- p. 7. *ronia aphylla* non in corymbo floret, sed pedunculos duos, tresve ex apice caulis emittit, et si diligentius consideratur, folia non omnia videntur.
- p. 10. *Salvia officinalis* omnino ternata est, fulcrum enim sustinet filamentum, utroque extremo gerens antheram fertilem. In *Heliantho dioica* nunquam Cl. Auctor vidit flores dioicos, sed nunc omnes hermaphroditos, nunc filamentos in altero castrato instructos; nunc masculos et feminos in eadem planta, ita tamen, ut masculi continerent rudimentum germinis et styli; feminis perfectis nullam hactenus inuenire potuit.
- p. 27. *Schoenus LINNAEI* a *Scirpo* in eo tantum differt, quod in hoc genere omnes squamae lesiles sint; in eo autem eae solae, quae superioris capituli partem constituunt, id quod probare voluit Cl. Auctor propria observatione rudimentorum floris et fructus in sinu vno aliove earum squamarum, quas pro glumis calicinis Ill. LINNAEUS habuit.
- p. 33. *Graminum* generibus limites certos non vidit, quae posuisse industriam Ill. LINNAEI Cl. Auctor ruit, atque hinc, cum inflorescentia et numero partium floris fructusque non sufficere videretur, eadem potius in sola structura quaerere voluit, ut dum e. g. *Aegyloperon ouatam* ad *Phleum* amandaret, scripsit: *Phleum* voco ex structura floris, nam si vix aliquid probat, modo enim flores hermaphroditi sunt: modo stamina sola videntur, modo germina et stamina desunt: et *Alopecurum* ab omnibus *graminibus*

geminibus differre glumis calicinis monophyllis,
 corollaceis cucullatis ex SCHREBERI litteris ad-
 duxit. *Saginat* glandulae nectariferae coniungunt p. 119.
 cum *Alne media*, capsula vero quadriualvis cum
Moehringia; *procumbens* illa petala gerit in sylvis
 maiora, in agris minora. *Drypis* capsulam fert te- p. 225.
 nem, calice indurato et connuente ita tectam, ut
 cum eo cadere debeat, antequam dehiscat, hinc
 capsulam quinqueualuem MICHAELII paradoxam
 esse, neque eam cum LINNAEO circumscissam
 dici posse, monuit, cum nullum sponte se ape-
 rendi spatium habeat, et culter capsulae pellicu-
 lam basi abscedentem quidem repraesentet, sed se-
 paratio haec minime naturalis sit. Semen vnicum
 continet reniforme, ex hilo demittens filum, quo
 in loco capsulae affigitur. *Statice armeria* anthe- p. 227.
 ras basi bifidas, segmentis inflexis, et germen cir-
 cumdatum annulo nectarifero quinquelobo, lobis
 staminiferis ostendit; pili stylium superiores con-
 colore glandula terminantur, et petala, dempto ca-
 lice, vi elastica sese subito expandunt. *Distamni* p. 284.
 albi fractus constat loculis quinis, superne dehis-
 centibus, et itidem in medio bidentatis; in loculo
 quolibet continetur capsula coriacea, in duo crura
 diuiscata, profunde diuisa, e cuius fundo superne
 nascitur lamina bifida, carinata, protegens semen
 vnicum, splendens. *Cherleria seduoides*, in horto p. 312.
 culta, produxit nectararia decem integra, nec non fi-
 lamenta omnia ex receptaculo. In *Cerastio semide-* p. 321.
candro LINNAEI stamina quinque et stylos tres
 numeravit HALLERUS; stamina vero 10 et qui-
 dem omnia antherifera, et stylos 5 obseruauit CL.
 Auctor, viditque filamenta exteriora antheras facile
 et citius dimittere, et hinc nata forte obseruatio
 LINNAEI de staminibus 5 fertilibus totidemque
 sterilibus. *Asari Europaea* proles non est mono- p. 328.
 sed

sed hexagynia, licet enim styli, primo contracti, cum praese ferant; apice tamen sunt liberi, et cum capsula in 6 locula diuiditur, tunc styli separantur, et quilibet suum loculum seorsum terminat. Singulum loculum septo longitudinali in duas partes diuiditur, eidemque vtrinque bina semina adhaerent. Ita et *Portulaca oleracea* non mono- sed pentagyna est, vti pridem vidit HALLERUS. Nec *Myrica*

p. 402. polygya erit, sed trigyna potius, germina enim modo duo vel tria euidentissimo stylo terminantur, totidemque trispermas capsulas CL. Auctor vidit.

p. 386. *Atragene* differt a *Clematide* staminibus exterioribus in nectaria lanceolata, triloba, emarginata et nigra degenerantibus, quae LINNAEUS petala vocat, corollam vero pro calice sumit; hanc metamorphosin staminum etiam in *Clematide Vitalba* obseruauit CL. Auctor. In *Myriophylli* notis generis huius

T. II. conueniunt scriptores. In *spicato* inuenit CL. Auctor calicem quadridentatum, corollam nullam, stamina 8, germina 4, stigmata papillosa, et feminea inferiores prioribus similes, sed absque staminibus.

p. 238. *Bryoniam* in Austria dioicam esse, tradidit CL. LAEQUINIUS, quo hac de re certus esset Auctor, ex agro Gorizienti eandem in hortum transtulit, plantamque florentem monoeciam obtinuit, viditque in masculis filamenta tria bifida, segmentorum marginibus coronatis, et antheras adnatas, in feminis stylum vnum et stigmata duo lunata.

Possemus facile plura ex perfectissimo hoc opere repetere, nisi breuitati studendum esset. Ad ordines naturales sollicite respexit, licet artificialem assumserit, et, quosnam ingredi deberent genera,

T. I. saepius annotauerit. Ita *Salicornia* affinitatem habet

p. 4. cum *Salsola* et *Beta*, hinc inter *Oleraceas* trans-

p. 5. fenda. *Limnopeuce*, quia stylum ex apice geminis emittit, remoueri debet ab *Elaeagnis*, et aff-

cini

cini familiae *Zingiberum*. *Hedera* cum umbelliferis p. 168.
 coniungi nullo modo potest. *Acorus* proximus
Iuncoidi MICH., haec *Scheuchzeriae*, *Scheuchzeria* p. 254.
Autherico: hinc familia *Liliaceorum* ADANSONII
 vere naturalis est. *Alisma* et *Sagittaria* affinitatem
 indubiam habent; sed utraque gens monocotyledon
 a multifiliis remouenda in ordine naturali: *Buto-*
mus cognatus *Alismae*, *Veratrum Sagittariae*, et p. 267.
 cum *Butomus Scheuchzeriae* proxime accedat, ita
 quatuor haec genera coniungunt *Iuncos* cum *Lilia-*
cris. *Knavei* affinitatem cum *Thesio* maiorem, p. 298:
 quam cum *Alchemilla* habet, hinc remoueri debet
 a *calycisfloris*.

Annotauit etiam frequenter insecta, quae plan-
 tas inhabitare solent, et alia, quae ex plantarum
 disquisitione ad nos redundant, commoda. e. g.
Meloidae vesicatorii copiam insignem alit *Ligustrum*;
Olae infensus *Curculio*, in baccis habitans; *Cheno-*
podium Scoparia Cimices pellit; *Pinguicula* indicat
 in vicinia latentem *Tophum* siue *Porum aqueum soli-*
dam WALLERII; *Valeriana tripteri* florente *Gryl-*
lus stridet in campis, *Vpupa* foetidum nidum aedifi-
 cat, *Rana* in fruticibus laete coaxat. *Rubi fruti-*
cosi foliis laruae *Phal. Bombycis*, defectu *Mori*, nu-
 triri possunt, sed vilius sericum inde obtinetur.

Verum eiusmodi plura commemorare nolumus,
 modo adhuc nonnulla, quae de viribus plantarum
 medicatis Cl. Auctor adduxit, breuiter repeta-
 mus; inprimis cum ea, quae in priori Florae edi-
 tione annotauerat, nunc omissa, alia vero addita
 fuerint. *Valerianae officinali* antepilepticam virtutem, Tom. I.
 insigni exemplo Florae edit. I. confirmatam, in aliis p. 33.
 postea casibus felici semper successu expertus est.
Verbascum thapsus in phthisi bouilla laudauerat
 LINNAEUS, et in Carniolia vbique in morbis p. 155.
 pulmonum bouillae gentis pro specifico haberi,
 Auctor

- p. 170. Auctor retulit. *Vincæ* minoris decoctum
- p. 266. sanauit raucedinem, aphoniae fere similem. *Cum mellite Colchico* curauit vetulam hydropicam et in duobus autem aliis hydropicis nihil idem profuit.
- p. 268. *Aesculi Hippocrasiani* culturam maximopere commendauit: purgat et sanat equos, vade nomen accepit; fructus excorticatus et puluerisatus in aqua tepida spumescit, eamque aptam reddit purgandis linteis loco saponis; folia inseruiunt pro pabulo pecorum cornutorum; cortice coria praeparari possunt; infusum fructus pro maceratione Cannabis infert, hocque ipso melius forte lauari potest sericum erodum, cum vulgaris sapo impediatur, ne sericum laevi coloretur. Cineres etiam dant sal pro depurando serico valde proficuum; ex fructu quoque paratur amyllum, puluis ab extractione subtilis saponaceae residuus, ablutus, et cum furfure trit.
- To. II. ceo mixtus, nutrit gallinas. Ita et *Pini Picem* et
- p. 246. turam et oeconomiam vtilissimam et necessariam Tom. I. summopere suavit. *Baccaes Sorbi Aucupariae* non
- p. 346. solum nutriunt pecora et gallinas, sed etiam succum praebent, ex quo spiritus vini parari potest. Cl.
- p. 369. *lidonii maioris* decocto necantur vermes, qui putredine To. II. dis equorum vlceribus innascuntur; herba eiusdem
- p. 241. cum pinguedine mixta, sanant incolae mictum cruentum in bobus, quem folia *Quercus, robur diste*, producere solent. *Thlaspi Bursae pastoris* herba
- p. 17. cens, cum oleosis tempestiue adhibita, sanat haematuriam in bobus et tauris. *Onopordi Acanthii* radicem cocta et assumpta in modum Theae, specificum est
- p. 285. in gonorrhoea incipiente. *Equisetum syluaticum* in bobus maxime noxiuum, quippe dentium iactum et diarrhoeam efficit.

Reliqua, quae nouas, a Cl. Auctore exhibitae vel descriptas, vel icone expressas plantas conueniunt, silentio praeterire debemus, licet ex illis

maximam quoque aestimationem mereatur opus.
Dissertationem de plantis subterraneis promississe
Tom. II. p. 473 solummodo adhuc notemus, eam-
que botanicis gratissimam fore, facile praevidemus.

VI.

Philosophical Transactions giving some ac-
count of the present undertakings, studies,
and labours, of the ingenious, in many consi-
derable parts of the world. Vol. LIX. for the
Year 1769. P. I and II. pagg. 530. tab. aen. 46.
London printed for Lockyer and Davis 1770.

i. e.

Transactiones philosophicae, quae laborum, ab
eruditis in variis orbis terrarum partibus no-
vissime susceptorum, quandam exhibent no-
titiā. Vol. LIX. P. I et II. ad annum
1769.

Voluminis quinquagesimi noni pars prima conti-
net sequentes articulos.

1) Epistola Cl. I. MOULT ad Cl. PERCIVALL p. I.
Med. Doct. in qua nova methodus radicem Salab
praeparandi traditur. Cl. Auctor eodem fere artifi-
cio, quod Cl. RETZIUS *) in Suecia adhibuit,
etiam orchidis morionis radices ita praeparavit, ut
similes iis fierent, quae ex Asia sub nomine radice
Salep afferuntur. Potest etiam ex orchida palmata
praeparari. Vtitur vero Cl. Auctor imprimis
novis

*) v. Act. Academ. Suecic. Vol. XXV. p. 245. contin.
nostr. Vol. XIV. p. 209.

nouis radicibus, quae antiquis accrescunt, cuius cuticula detracta, in furnum pistorium immittitur, in quo intra dimidium quadrantis horae transactis fiunt. Reliquam exsiccationem in concludi facit peragit. Planta ipsa in solo sicco sterili optime crescit, et cultura eius omnino commendari meretur.

P. 4. 2) *Brevis narratio de structura et effectibus speculorum causticorum parabolicorum a defuncto Domino HOESERO Dresdae elaboratorum, quae nunc a Domino EHRARD sub arce Dresdensi habitante possidentur.* Auctore Cl. WOLFE M. D. Recensentur experimenta, a Cl. HOFFMANN cum speculis causticis Hoesianis instituta, quorum maxima pars iam in promptuario Hamburgensi (*Hamburgisches Magazin*) continetur.

P. 9. 3) *Casus rarus de tribus acubus a puella deglutitis, et ex humero suppuratione expulsi;* in epistola Cl. LYSONS ad Cl. NICHOLLS. Haec epistola continet historiam puellae viginti duorum annorum, quae acus tres, in ore detentas, forte deglutiit. Hae in oesophago haerentes chirurgicis quidem instrumentis ante aliquot menses inferiora versus detrusae fuerant, symptomatum tamen vehementi minime remota est, quin potius raucedinem ingniam, haemoptysin, dolorem in latere dextro sub costis spuris, tussi qua excruciebatur, et omni corporis motu auctum, et aliquoties conuulsiones experiebatur, quibus rectus imprimis superior oculi dextri musculus ita afficiebatur, ut aperto etiam oculi palpebra pupillam tegeret. Similis effectus in sinistro quoque oculo obseruabatur, sed post aliquot septimanas medicamentis remouebatur. *Effluxus*

tandem aliquot mensibus, tumor in humero dextro se ostendit, qui tamen paullo post evanuit, altero in superiore parte scapulae sinistrae eleuato, qui paulo post in abscessum mutabatur, ex quo, a chirurgo aperto tres acus deglutitae extrahebantur. Vulnus vero illud carnosam trapezii partem occupabat. Ex vita sedentaria aegrae catamenia quidem cessauerant; haemoptoe tamen, qua aegra afficiebatur, ex eorum defectu non explicari poterat, cum ea ab eo ipso tempore, quo acus ex oesophago remotae erant, iam inceperat. Iter harum acuum ex oesophago ad humerum maxime admirandum esse videtur, cum ipsos pulmones affectos, et sputum cruentum, et tussis, diaphragma autem laesum, dolor ad costas spurias ortus indicent. Oculorum tandem affectio, non nisi ex consensu nerui intercostalis cum tertio pare neruorum cerebri ceterisque, explicari potest. Ceterum difficillimum est intellectu, cur, dolore et tumore in dextro latere primum obuiis, aciculae tamen in sinistro latere inventae sint.

4) *Epistola* III. WILLIAM HAMILTON ad Cl. p. 18.
 MATY, in qua variae observationes circa montem Vesuuium aliosque vicinos montes igni vomos occurrunt. Alio loco iam varias observationes Ill. Auctoris circa eruptionem montis huius indicauimus, quarum continuatio hic traditur *). Ex ea patet plurimos Vesuuii vicinos montes et ipsum Vesuuium ignis vi olim ortos fuisse.

S f 2

5) *Epi-*

*) *Philos. Transact.* Vol. LVIII. ad annum 1768. p. 1.
comment. nostr. Vol. XVII. p. 386.

p. 22. (§) *Epistola* CL. DAINES BARRINGTON ad CL. WATSON de variis arboribus, quae pro indigenis magnae Britanniae vulgo habentur. Ostendit CL. Auctor castaneam in Anglia non indigenam esse, sed satiuam, eaque occasione de aliis arboribus, quae ex aliis regionibus in Angliam primum delatae sunt, disserit.

p. 39. 6) *Relatio de casu, in quo caput ossis humeri a reliquo humero serra, et magna deinde huius ossis peria exfoliationis ope separata est, motu tamen totius prius superstitae.* Auctore CL. WHITE Chirurgo. Est admiranda naturae vis in restituendis partibus variis, a reliquo corpore separatis, ut plurimae quoque observationes probent iacturam insignium fragmentorum osseorum a natura iterum reparatum fuisse *). En nouum huius rei exemplum! Adolescens sedecim annorum habitus scrophulosi inflammatione et deinde abscessu in humero sinistro afficiebatur, quo aperto, caput humeri carie affectum deprehendebatur. Cum corporis constitutio et symptomatum vehementia vix amputationem in articulo humeri permetterent, incisionis ope caput humeri, quod luxatum iam erat, CL. Auctor extraxit et a reliquo osse separauit. Quo facto, paullo post alia quoque ossis pars exfoliatione protrudebatur et intra quatuor menses vulnus ita consolidatum est, ut hoc brachium altero ne vnum quidem pollicem breuius esset, motus brachii omnes eadem, quam antea, facilitate peragerentur et, quantum tactus ope iudicari posset, humeri caput ipsum perfecte restitutum esset. Sub curatione CL. Auctor nullis fasciis, ferulis, vel aliis machinis brachium in vno eodemque situ seruare conatus est, quae simplici metho

*) Conf. Aduers. Med. Praecl. Vol. III. p. 45. seq.

ihodo sine dubio id obtinuit, vt liber brachii motus etiam post operationem superstes remaneret. Cum in hoc casu caput ossis humeri iam ex parte restitutum videretur, antequam portio ossis corrupta, inter hoc caput et os sanum posita, separata esset: apparuit callum, quo amissa integra ossium frustra refarciuntur, non ex ossis fracti extremitatibus tantum, sed et ex proximis arteriis exsudare et quasi secretionis ope in vacuum locum deponi. Denique haec observatio probat amputationem humeri in articulo, capite etiam hoc carie affecto, non semper instituendam esse, cum operatio, quae hic describitur, non adeo periculosa sit, et brachium integrum seruetur. Idem de amputatione femoris in articulo quoque valet *).

7) *Epistola* Cl. WILL. BORLASE ad Cl. P. 47. MORTON, in qua relatio de stanno nativo in Cornubia reperto continetur. Iam ante aliquot annos stannum nativum in Cornubia a Cl. ROSEWARNE repertum fuisse alio loco monuimus **). Nunc aliud huius rei exemplum idem inuenit, stannum nimirum crystallisatum (*tin diamond*, Germanis *Zinngraupe*) rubescens vel granatico colore praeditum (*of the rosin kind*), ubi in cuiusdam crystalli medio fragmentum nativi stanni inclusum est.

8) *Commentarius de origine papyri naturalis, circa urbem Cortona in Toscana reperiundae.* Auctore Cl. JOHN STRANGE. Probat materiam illam papyro
Sf 3

*) Si iconem contemplamur, suspicio epiphyseos reliquae non sine fundamento esse videtur.

**) vid. comm. nostr. Vol. XV. p. 498. Act. Acad. Stockholm. Vol. XXVIII. p. 231. LINNAEI System. Natur. Edit. XII. T. III. p. 226. et Phil. Transact. Vol. LVI. p. 35 et 305. Conf. Cronstaedt. Mineral, ex edit. Cl. BRÜNNICHE p. 199.

papyro (vel panno tenui, ex serico confecto, quod nostrates *Watte* vocant) simili, qua etiam apud nos post inundationes prata obteguntur, non ex fibris diuersarum plantarum filamentosarum, ita inter se intertextis constare, sed ad conferuas pertinere, quae occasione botanicus *conferuae* apud DILLENIUM et LINNAEUM character varie emendatus, et specimina papyri artificialis, ex hac conferua, non ex genista iunceae confectae, describuntur.

P. 59. 9) *Experimenta circa vim lateralem explosi-
electricae.* Auctore Cl. IOSEPH PRIESTLEY.

P. 63. 10) *Experimenta varia circa vim explosi-
electricae.* Auctore EODEM.

P. 71. 11) *Relatio de terrae motu Macaensi et singulari
specie simiarum, cauda nulla instructarum, quae in
teriore parte Bengalenfis regionis inueniuntur.* In
litteris Cl. DE VISME ad Cl. BAKER. Simia
descripta videtur esse ea species, quae ab Ill. WIL-
SON *) *Gibbon*, a LINNAEO vero in *Mantissa* 4.
tera p. 425 *Homo lar* vocatur. Longitudo
manuum in figura hic adiecta non tanta est, quam
a BUFFONIO delineatur. Ab incolis *Goloch* di-
citur.

P. 74. 12) *Epistola* Cl. ROBERTSON a Cl. WHEAT-
stone, in qua demonstratio legis motus corporis deflexi
bus viribus, perpetuo ad duo puncta fixa tendentibus
continetur.

P. 79. 13) *Epistola* Cl. PAXTON ad Cl. MILLER.
In hac fulguris effectus nonnulli indicantur.

14) *Ep-*

*) *Histoir. natur.* Vol. XIV. p. 92. *comm. nostr.* Vol.
XV. p. 659.

14) *Epitome observationum meteorologicarum*, p. 81.
Plymouthia. 1768 factarum. Auctore Cl. FARR.

15) *Relatio de aurora boreali d. 6 aug. 1768.* p. 86.
Lutetii Parisiorum a Cl. MERCIER observata.

16) *Observationes circa probabilitatem et iudicium* p. 89.
de vitæ spatio, de augmento generis humani, de mutuo
sexu amplitudinis et frequentiae urbium, Londini nomi-
natim, quoad salubritatem et numerum incolarum. In
epistola Cl. R. PRICE ad Cl. BEWIS.

17) *Dissertatio epistolaris de ossibus et dentibus* p. 126.
elephantum, aliarumque belluarum in America septen-
trionali aliisque borealibus regionibus obuiis, qua indi-
genarum belluarum esse ostenditur. Auctore Cl. R. E.
 RASPE. Ex alio transactionum loco *) patet ossa
 maiorum animalium, quae a nonnullis pro carniua-
 ris habita sunt, in America septentrionali ad flu-
 vium *Ohio* inuenta fuisse. Illa Cl. RASPE occasio-
 nem dederunt, vt paullo accuratius in originem
 eorum inquireret. Demonstrat vero ea aliaque
 ossa insolitae magnitudinis, quae in Europa et Asia
 boreali reperta sunt, alio plane modo sepulta fuisse,
 quam corpora marina, quae profundius in lapidi-
 bus latent; hinc non esse peregrina, nec marina, et
 belluas hasce indigenas, et fato suo aut hominum vi
 extinctas fuisse. Belluas has olim in his regionibus
 habitasse, et mutatione climatis, vel axis aut figurae
 terrae interfectas fuisse plurimi putarunt, qui o-
 mnes hic egregiis argumentis a Cl. Auctore refu-
 tantur. Cum itaque haec ossa in pluribus ab ele-
 phan-

Sf 4

phan-

*) vid. Phil. Transact. Vol. LVIII. p. 34. comm. nostr.
 Vol. XVII. p. 388. it. v. observationem Cl. COL-
 LINSON. Phil. Transact. Vol. LVII. p. 468. comm.
 nostr. Vol. XVI. p. 268 et 281.

phantinis aut aliorum animalium cognitorum
 bus differant, aliae cuidam speciei incognitae
 nunc penitus deletae, adscribenda esse Nodur
 tat. Esse potuit elephantorum species in ipso
 trione, reliquis omnibus praecellens frigoris
 tia, quae forte in antarcticis nostris terris bore
 p. 136. bus parallelis adhuc habitat. Caussam vero
 tam ingens sceletorum et ossium aceruus in tam
 breui spatio Americae repertus fuerit, Cl. Aucto
 ponit in eo, quod belluae salis, quo terra in eo
 abundabat liguriendi deliciis in hanc paludem
 lectae, paludosa terra ponderi corporis cedente, in
 dem sepultae fuerint.

p. 138. 18) *Relatio de singulari ratione incrementi anim
 cuorum, in infusis variorum vegetabilium reperit
 rum, cum descriptione noui salis indissolubilis et
 nibus cannabinis, in aqua putrescentibus orti.* Auctore
 Cl. IOHN ELLIS. Ill. DE MÜNCHHAUSEN
 in egregio opere, cui titulus (*der Haurwater*) praef
 xus est *) asseruit, semina fungorum in aqua exsili
 et viuere et mori, demumque figi et in fungos
 crescere; quae res Ill. LINNAEUM eo permouit,
 vt semina haec, ex animali natura in vegetabile
 tata, animalibus infereret, nomineque *chaos fungo
 rum* insigniret **). Inuentum hoc Cel. ELLISIUM eo
 permouit, vt accuratius in rem tam mirabilem in
 quireret. Reperit vero semina haec moueri quod
 dem, non tamen motu ipsis proprio et intrinseco,
 sed ab animalculis minutissimis, vix visibilibus, quae
 iis seminibus forte vescuntur, motum hunc excitant.
 Plurimas hac occasione Cel. ELLISIUS circa ani
 malcula, infusoria instituit obseruationes et in infuso
 seminis cannabidis animalcula microscopica vidit, quae
 sponte

*) Vol. I. p. 149.

**) Syft. Ed. XII. p. 1326.

sponte in duo alia animalcula secederent, quam tamen observationem se primum Cl. DE SAUS-
SURA debere, candide profitetur. Quod vero sal
illud indissolubile ex infuso seminum cannabinorum
confectum attinet, notandum est illud etiam in in-
fuso seminum lini et tritici reperiri. Aqua non
soluuntur eius crystalli, sed, si putredo increfcit, sen-
sim destruuntur. Hinc Cl. Auctor quaerit, num
forte partes vegetabilium oleosae, quae in superfi-
cie infusorum cum spuma natent, crystallifcentur?
In tabula adiecta quinque species delineantur, quae
ad genus zoophytorum, quod LINNAEUS *voluox*
dicit, pertinent. Plurimae ex his pinnis minutissi-
mis mouentur, quae tantum, si animalcula torpida
fuerint, conspici possunt, quod arte obtineri possu-
mus, si gutta infusi *geranii zonalis* LINN. infuso,
quod microscopio examinatur, addatur.

19) *De computatione distantiae solis a terra ope* p. 153.
theoriae gravitatis. Auctore Cl. HORSLEY.

20) *Observationes meteorologicae in oppido Brid-* p. 155.
gewater et Lugdun institutae a. 1768. Communi-
tatie a Cl. MILLES.

21) *Descriptio methodi propositae templum ca-* p. 160.
thedrale Londinense S. Paulo dicatum ab effectibus ful-
minis defendendi.

22) *Observationes circa transitum Veneris per* p. 170.
discum solis d. 3. Ian. 1769. Auctore Cl. I. HORS-
FALL.

23) *Observatio transitus veneris per discum solis* p. 172.
in Castello Sherborn et Oxonii facta. Auctore Cl.
MORNSBY.

p. 183. 24) *Similes observationes* auctore Cl. HORSLEY.

p. 189. 25) *Similes observationes in oppido Ken* factae.
Auctore Cl. I. BEVIS.

p. 192. 26) *Similes observationes*, a Cl. I. CANTON
Londini factae.

p. 195. 27) *Relatio de variis inscriptionibus sepulchralibus et figuris* Bonni in Germania repertis. Auctore Cl. I. STRANGE, in litteris pius ad Cl. WERNER.

p. 198. 28) *Relatio de systemate vasorum lymphaticorum in amphibiiis*, ex epistola Cl. HEWSON ad Cl. WERNERUM. Clarissimus huius epistolae Auctor, in mentione vasorum lymphaticorum in auiibus adducit *) eadem nunc in testudinis anatome describit et exponit. Impletis enim ramis eorum maioribus massa ceracea, minoribus mercurio viuo, observavit: differre haec vasa lymphatica a lymphaticis auium in eo, quod maiores rami, in humeri vasa lymphatica excurrentes, nullas glandulas transierunt. In mesenterio vasa sanguifera comitantur, ad radicem in sinistro spinae dorsi latere cum lymphaticis splenis anastomosis faciunt, et rete format, quod aortae dextrae (notum enim est duas in amphibiiis aortas esse) incumbit. Canalis, qui ex hoc rete exit, ubi paullulum adscendit, ante aortam dextram largum format receptaculum, quod intra vasa lymphatica ventriculi, pancreatis, duodeni ceter. et ex quo ductus thoracici tres exeunt. Hic vnus in dextro latere positus est, in quem vasa lymphatica colli aliarumque partium intrant, qui sub clauiae dextrae immittitur, duo vero in sinistro, qui aortae

*) vid. Philos. Transact. Vol. LVIII. p. 217. nostr. Vol. XVII. p. 396.

noctem finiftram vtrinque cingunt, lymphatica vafa huius lateris recipiunt. deinde coniunguntur, et, fa-cto plexu reticulari, ramum exeuntem fubclauiae fi-niftrae inferunt. Hic plexus in auibus defideratur. Vafa lymphatica in contextum cellulosum orificiis fuis hiare, et hinc contextum illum ad fystema vaforum lymphaticorum pertinere, Cl. Auctor probat.

29) *Relatio de fystemate vaforum lymphaticorum* p. 204.
in *pifcibus*, auctore EODEM. Describuntur vafa illa, qualia ea in *Gado aeglefino* Cl. Auctor reperit, quam descriptionem hic omittimus. In pifcibus fyftema lymphaticum glandulis valvulisque penitus deftituitur. Vafa lactea in iis reticulum inter mufcu-larem villofamque inteftinorum tunicam formant, leniori iniectione, a parte mufculari facta, facile de-monftrandum. Praeterea monet Nofter villos in-teftinorum in omnibus, quae difquifiuit, animalibus ex reticulari fabrica vaforum lacteorum conftare, nec ea in ampullam, vt LIBERKÜHNIIUS ex ho-mine descripsit, terminari, cuius obferuatio etiam hanc ob caufam Noftro fufpecta effe videtur. Ad-dit fub finem epiftolae indicem praeparatorum ad hiftoriam vaforum lymphaticorum in amphibiiis et pifcibus fpectantium, quae Regiae focietati exhibuit.

30) *Litterae* Cl. LANE ad Cl. CAUENDISH p. 216.
de folubilitate ferri in aqua fimplici ope aeris fixi.
Solutionem ferri in aquis mineralibus vt plurimum a chemicis acido cuidam minerali volatili tribui no-tum eft, quae tamen aquae alcali potius abundant. Cum vero per experimenta Cl. CAUENDISH *) pateat, terram calcaream ope aeris fixi in aqua fuf-pendi

*) vid. *Philofoph. Tranfact.* Vol. LVI. p. 141. comm. noftr. Vol. XV. p. 504.

pendi, simile quid cum ferro fieri Cl. Auctor
catus est, quod et experimenta eius probant.
Monemus tamen inter illa quaedam esse, in quibus
solutio ferri acido forte subtili, ex materia ferrea
tescentibus exhalanti, adscribenda est.

P. 228. 31) *Relatio de variis phaenomenis, sub ingressu
veneris in discum solis observatis.* Auctore Cl. HIRSH.

P. 236. 32) *Observatio transitus veneris per discum solis
d. 3. ian. 1769 in urbe Leicester, facta a
LUDLAM.*

P. 241. 33) *Epistola Cl. I. HOPE ad Cl. WATSON
qua rara planta, in insula Skye reperta, describitur.
loco quodam huius insulae haec planta a Cl. ROBERTSON
detecta est, quam Cl. Auctor Britannicum decangulare
esse putat, eiusque descriptionem vberiore hic communicat.*

P. 247. 34) *Observationes astronomicae, a Cl. HOLLAND
in America septentrionali factae.*

P. 253. 35) *Observationes astronomicae in insula Hammerfolt,
a Cl. DIXON factae.*

P. 262. 36) *Observationes similes in Promontorio septentrionali
(North Cape) factae, a Cl. BAYLE.*

P. 273. 37) *Observatio transitus veneris in insula Cordre
ad Quebecum facta a Cl. WRIGHT.*

P. 281. 38) *Casus singularis ex epistola Cl. GOODRIE ad
Cl. WARNER. Vir quinquaginta annorum, latiori
corporis habitu praeditus, per decem annos febre
singulari, in anni spatio bis recurrente, laboravit.*

olet, quae catarrhalis speciem prae se fert, iuncto tamen eo symptomate, ut pruritus insignis cutis, praesertim circa articulos, sentiat, quem maculae in cute rubicundae, tumor exiguus et rigiditas digitorum sequuntur. Quae ubi per viginti quatuor horas durauerint, cuticula in toto corpore separatur, ut in quinque digitis manuum pedumque, forma chirotecarum, una cum unguibus secedat, non sine insigni aegri dolore. Reparatur tamen damnum illud mox noua cuticula, quae primis diebus maxime sensilis est, ungues vero intra sex menses restaurantur.

39) *Observatio ingressus veneris in solem*, d. 3. P. 284. Junii 1769. *habita Gryphiswaldae a Cl. MAYER.*

40) *Observatio eclipsis solis* d. 4. iun. 1769 a p. 286. *Cl. SMEATON habita.*

In parte secunda pauciores observationes occurrunt, quae propius ad nos pertinent, cum plurimae ex iis de astronomicis rebus tractent. Reperiuntur vero in ea sequentes :

41) *Relatio de transitu veneris per discum solis* in P. 289. Pennsylvania d. 3. iun. 1769. *observato, communicata a Cl. MASKELYNE.*

42) *Observationes eiusdem transitus habitae* in p. 327. Suecia. *Communicatae a Cl. P. WARGENTIN.*

43) *Observationes similes a Cl. WILSON, Glas.* P. 333. *gouii factae.*

44) *Similes observationes, a Cl. LIND prope* p. 339. *Edinburgum factae.*

45) Si-

- P. 347. 45) *Similes observationes Gibraltariae* a Cl. IARDINE.
- P. 351. 46) *Observationes, a Cl. WINTROP Cantabrigiae in Noua Anglia factae.*
- P. 359. 47) *Commentarius de varia quantitate plantarum quae in vno eodemque loco in varia altitudine agnoscere videtur.* Auctore Cl. HEBERDEN.
- P. 363. 48) *Observatio eclipsidis lunae, prope Edinburgam facta d. 12 dec. 1769 a Cl. LIND.*
- P. 367. 49) *Relatio de auroris borealibus duabus, observatis a Cl. SWINTON.*
- P. 374. 50) *Relatio de transitu veneris per solem Londinensium observato.* Ex litteris Cl. DE LA LAYE et MESSIER.
- P. 378. 51) *Relatio de eodem transitu Londini a Cl. BARNARD observato.*
- P. 379. 52) *Relatio de oleo ex Carolina septentrionali a Cl. BROWNRIG transmissio, auctore Cl. W. WATSON.* Cum in America olea non crescat, et magnis olei copia quotannis ex Europa huc transportatur, nouum hoc inuentum oleum omnino attentionem meretur. Praeparatur vero ex semine plantae, quam LINNAEUS *Arachis* vocat, quae in Africa a nigris seruis allata nunc in America ubique fere colitur, cum semina eius, sex quibus oleum hoc expressione obtinetur, victus loco adhibentur. Neque semina, neque oleum ipsum rancidum esse asseritur. Ab Anglis haec planta *groundpease* vocatur.

33) *Catalogus quinquaginta plantarum regiae* p. 384.
sortitati, ex horto Chelseano a. 1768. exhibitarum a
 CL. HUDSON.

54) *Descriptio vasorum lymphaticorum vrethrae* p. 392.
et collis vesicae, auctore CL. W. WATSON. Quam-
 quam multorum eruditorum studium eo fuit con-
 versum, vt lymphaticorum vasorum naturam in
 homine declararent, nondum tamen anatomici eo
 peruenerunt, vt completum vasorum horum syste-
 ma conficere possent. Plures enim partes esse, qua-
 rum vasa lymphatica adhuc ignorantur, neminem
 latet. Inter illas vrethra est et vesica vrinaria,
 quas tamen vasis his non destitui, CL. Auctoris descri-
 ptio hic tradita probat. Communia habent haec
 vasa plura cum vasis ceterarum partium, vt pro-
 gressum in superficie, teneritatem, pelluciditatem,
 anastomoses, valvulas cet. Incipiunt in utroque
 litere capitis gallinaginis et paruulis orificiis refor-
 bentibus in interna membrana vesicae et vrethrae
 aperiuntur. Excurrunt super prostatam et collum
 vesicae, iunguntur crebrius inter se, continuantur
 in contextum cellulosum tunicae vesicae internae
 substratum, et anastomosi patiuntur cum lym-
 phaticis vasorum seminalium, cum quibus ad vicinas
 glandulas conglobatas et tandem ad ductum thoraci-
 cum, vti omnia fere reliqua lymphatica vasa, ten-
 dunt. In membranacea tantum vrethrae parte,
 eiusmodi vasa reperiuntur, in qua maxima liquoris
 copia inuenitur. Frequens inflammatio et indura-
 tio, quas orificia eorum experiuntur, sine dubio
 causae sunt illius speciei gonorrhoeae benignae, quae
 raro vel nunquam curatur, et ex accumulatione flui-
 dorum tenuium, reorptione eorum impedita, oritur.
 Mediantibus his vasis virus quoque venereum ad
 ipsam massam humorum vniuersalem, sine villo
 malo

malo locali praegresso transferri potest. Adhuc
est huic descriptioni tabula aenea, in qua vasa
vrethrae et colli vesicae lymphatica delineantur.

- P. 399. 55) *Eclipsis primi satellitis iouis cet. in obseru-
rio Greenwichensi obseruata.*
- P. 402. 56) *Obseruatio similis a Cl. WILSON facta.*
- P. 404. 57) *Obseruationes astronomicae in Suecia factae
ex literis Cl. FERNES.*
- P. 407. 58) *Obseruatio transitus veneris in via
Dereham a Cl. WOLLASTON facta.*
- P. 414. 59) *Obseruatio eiusdem transitus in Pen-
sylvania facta, a Cl. FRANKLIN communicata.*
- P. 422. 60) *Obseruatio eiusdem transitus in arce Winc-
riensi facta a Cl. HARRIS.*
- P. 432. 61) *Explicatio duorum nummorum Samnitium
auctore Cl. SWINTON.*
- P. 444. 62) *Obseruatio transitus veneris in Marylandia
facta a Cl. LEIDS.*
- P. 446. 63) *Experimenta, quae probant causam luminis
quod nocturno tempore in mare obseruatur, ex putre-
factione substantiarum animalium oriri. Auctore Cl.
CANTON. Notum est variare multum erudi-
tum circa originem lucis huius sententias, et re-
tiores fere omnes illud vermiculis, in aqua mari
viuentibus, tribuere. Contraria vero ratione Cl.
Auctor illud putredinis esse effectum contrarium
illudque variis experimentis comprobare tentauit.*

Piscibus enim, inprimis *Gado merlango* et *halece* in aquam marinam immisiss, et vase in gradu caloris 54 thermometri Fahrenheitiani graduum detento, putredine accedente piscis lumen spargere incepit, eoque aucta aqua ipsa luceſcebat. Increuit tamen tantum per viginti quatuor horas, quibus elapsis, nullam amplius lucem edidit. Comparatis vero his phaenomenis cum aqua fluitatili, in qua piscis putredini relinquebatur, nihil eiusmodi in hac aqua apparuit. Aqua autem simplex, cui sal marinum ea dosi admixtum fuerat, vt aequalem grauitatem specificam cum aqua marina obtineret; idem praestitit, cum e contrario aqua, cui tanta salis copia admiscebatur, quantam continere posset, nullum lumen ederet. Pisces in aqua marina vel modice salſa celerius, quam in dulci, aut in ea, cui maior salis copia addita fuerat, putredinem subeunt.

64) *Observationes astronomicae* Lutetijs Parisiis p. 454.
a CL. MESSIER factae.

65) *Observationes astronomicae* a CL. WATER p. 461.
EDYMOND factae, in sinu Hudsoniano.

66) *Epitome litterarum* a Reu. Patribus Soc. p. 489.
Iesu Pekini in China commorantibus ad Regiam societatem scriptarum, in qua de characteribus Sinensibus, eorundemque cum hieroglyphicis characteribus Aegyptiorum conuenientia agitur.

67) *Relatio de transſu mercurii per discum solis* p. 505.
d. 23 octobr. 1743. Cantabrigiae in noua Anglia obseruato a CL. WINTHROP.

68) *Methodus lentes obiectionis telescopiorum re-* p. 507.
fringentium accurate sphaericae parandi. Auctore
CL. SHORT.

Tom. XIII. P. IV.

Tt

VII.

Pharmacopoea Heluetica in duas partes
 quarum prior materiam medicam, - botanicam
 physico-historico medice descriptam, - posterior
 rior composita et praeparata modum
 randi, vires et vsum exhibet, scitu et
 sensu gratiosi collegii medici Basileensis
 sta. Praefatus est Ill. ALBERTUS
 HALLER, accedunt syllabus medicamentorum
 rum in classes diuisus et duo indices
 sarii, primus morborum et curationum,
 ter trilinguis lat. germ. gall. Basileae
 ribus et litteris Ioh. Rod. Imhof. et filii
 fol. Alp. 7. pl. II.

Quo latius patent rei medicamentariae fines,
 difficilior est dispensatorii conficiendi
 relatus inprimis ad adeo diuersum medicorum
 dium iudiciumque. Siue enim praestantissimum
 tum selectissimaque cogantur, quae ab haud
 adhuc desiderantur, supererunt varia; siue
 moliaris opus, quae abesse malint multi, nunquam
 deficient. Aequi tamen alienae industriae iudicium
 que a prauo partium studio remoti, institutum
 bunt vtrumque, probabuntque vt perutile, prescribendi
 consilio diuerso valde quoque necessarium.
 Et ex ampliorum quidem pharmacopoearum
 re ea iam est, quam indicamus, Heluetica, composita
 pta a viris, quorum nomina quidem latent, prae
 tamen et doctrina abunde satis elucet; a talibus
 circo, qui digni erant, quorum laboribus praestatur
 tur Ill. HALLERUS. Cuius quidem summi
 praefamen, vti complura habet vtilissime dicta,
 quoque varias de simplicibus continet animaduersiones

na, tum ex proprio obseruationum penu, tum ali-
unde petitas, quibus, quae in opere ipso dicta sunt,
vel emendantur, vel adaugentur confirmanturque.
Sic notat inter alia, praefato, quod equis, ad vo-
mendum natura non factis, male propinari monet:
hominibus thoram venenatam dari in alpibus occi-
dentalibus: tithymali cataputiae grana aluum du-
cere, esseque grati saporis, neque rari in Aquilecen-
sibus vsus: chamaepityos infusum theiforme in se-
num arthritide vere profuisse. Colchici radicem
recentem rapacei saporis plane, vt vult *) Cl. KRA-
TCHVILL absque noxa comedi: ob inertiam dif-
ficiliter anagallidi, lycoperdo ceruino, bru-
nellae, betonicae: ob veneni suspicionem lycoper-
do bouistae, coccinellae, granis kermes, euphra-
sia, mercurialis, scrophulariae toti classi: ob a-
cro rancidum spermati ceti, foeniculi et meliloti
virtuti emollienti: gummi copal minerale esse bi-
tumen: gummi gutta vsum se esse vigesies absque
noxa, si flatulentum ventriculi tumorem excipias:
obuli semina potenter mouere urinam, inesse ta-
men ingrati quid, quod diu non feras: helleborum,
et radunculos, per vetustatem forte acrimoniam de-
ponere: iridem palustrem luteam pariter esse acer-
rimam, aluumque ducere: spongiam vsum strumas
condem confirmatas soluere, cum saccharo datam,
vt, vt videatur, salsa, quum solus aer marinus gran-
des strumas dissipet. Praefationem excipiant differ-
tunculae de pharmacopoei dotibus et studiis, de
eiusdem officiis, de vsu dispensatorii, atque de medi-
camentorum nominibus fallacibus, compendiosis,
ambiguis, lectu perquam utiles.

Ipsam opus, vt inscriptio iam docet, bipartitum
est, parteque priore simplicia, et quae in officinis

Tt 2

non

*) v. comm. nostr. Vol. XIII. p. 130.

non parantur, sed aliunde transmissa habentur, ordine exponuntur alphabetico, nominibus tam vulgo receptis latinis, francogallicis, teutonicis, in historiae naturalis auctorum praestantissimorum veterum recentiorumque monumentis videri indicatis simul optimis vegetabilium depictorum omnibus, remediorum locis natalibus, bonitate notis; adiecta praeterea virium medicamentorum et sobria declaratione. Additus est index tam francogallicorum, quam teutonicorum nominum.

Altera parte praeparata pariter atque composita sistuntur, itidem ad literarum ordinem, non solum ex aliis id genus libris petita, verum etiam passim nova, nusquam adhuc dicta; vixit rectius praescripta; interdum nimia; quatenus vel nomine tenus tantum laudare brevis studiosis nobis haud licet. Subiecta est cuiusque medicamenti virtutum modique in morbis vtilis significatio brevis, concinna, non nimium lapsa cautelis quoque additis congruae applicationis inspicere. Allata etiam passim est virorum doctissimorum fideque dignorum auctoritas, qui de medicamentorum praeparatione et vtilitate scire atque recte praeceperunt. In syllabo repetuntur praeparatorum compositorumque ad classes seu reuocatorum nomina et in indicibus, priorum eodem, quatenus cuilibet morbo curando infusa poterant remedia, intus extus applicata; posteriore, quibus nominibus illa tum Francogallicis, tum Germanis veniant, indicatur. Vnde quidem apparet, qui plenior cupiant pharmacopoeiam hanc maximo iure posse commendari.

Pharmacopoea Danica regia auctoritate a collegio medico Havniensi conscripta. Havniae apud Heineck et Faber, Bibliopolas, Typis Nicolai Mölleri, Aulae Typographi 1772. 4. mai. Alfab. I. pl. 20. c. praef.

Quo plenior erat Heluetica pharmacopoea, eo haec Danica contractior est. Est et ipsa in duas distincta partes. Prima offeruntur simplicia, non omnia, sed selecta ad trium naturae regnorum ordinem. Addita sunt officinalibus nominibus veritas Danica, Noruagica, Lapponica, Germanica, inque vegetabilibus Linnaeana triuialia; sique indigena planta est, ubi in Flora Danica icon exhibeatur, indicatum fuit. Sequuntur characteres sensibus obuii, saporis, odoris, figurae. Traditur porro locus natalis, canonesque generaliores de collectionis tempore et asservationis modo proponuntur. In notis bonitatis exponendis magna posita est opera, imprimis si de exoticis agitur, et praestantioribus medicamentis, ut sunt cortex Peruvianus, moschus, manna, aliaque.

Altera pharmacopoeae huius pars medicamenta composita et praeparata exhibet. Multa hic compositorum frustra quaesieris, alia tamen egregia et nobilia inuenies, tum ex optimis auctoribus hausta, ut est v. c. Elixir balsamicum WERLHOFII, tum noua quoque haud pauca. Sunt etiam alio plane et conchinniori modo praescripta, e quibus tantum Elixir pectorale RINGELMANNI, vulgo Regis Daniae, laudasse sufficiat. Quum enim in aliis dispensatoris formula eius extet amplissima, hic in descriptum habetur, ut extracti liquiritiae unciae

sex, aquae foeniculi libra vna, tresque librae salis ammoniaci anisati inuicem mixtae per ginti quatuor horas digerantur, deinde coquantur. Si quae compositiones sunt, quae recentiorum praescribuntur, exigant praeparationem, aliter eae fuerunt indicatae. Classibus illis medicamentorum, quorum similis est praeparatio, praestant sui cuiuslibet canones. Ordo ceteroquin hac in parte alphabeticus seruatur. De viribus medicamentorum et de morbis, aduersus quos possint valere, dictum nihil est, quippe quae medicum rationabilem vere doctum fugere nequeunt.

IX.

Traité des maladies des yeux, et des opérations propres à leur guérison.

LOUIS FLORENT DESHAIS GENDRON, Professeur et démonstrateur Royal pour les maladies des yeux aux écoles de chirurgie, et adjoint de l'académie Royale de chirurgie Tom. I. à Paris, chez M. I. B. Herissant 1770. 12. plagg. 16. avec indication et praefatione. Tom. II. du même 12. plagg. 17½ cum praefatione.

h. e.

Tractatus de morbis oculorum, eorumque curatione Auct. **LUDOVICO FLOREN-
DESHAIS GENDRON**, Tom. I. II.

Fusum satis, et ex aliis scriptoribus ut plurimum congestum, offert nobis CL. Auctor opus, in quo quidem recensendo ideo breuiores erimus, ut

pleraque iam cognita sint, vel parum ex propria experientia, quamvis per quadraginta annos morbos oculorum tractauerit, probatum adiiciatur.

Continet tomus primus partem anatomico-physiologicam oculi, cum pathologia palpebrarum; aliter morbos bulbi complectitur. Ex anatomicis ea notata digniora nobis videbantur, cum humorem crystallinum ex arteria lymphatica, per ipsum vitreum humorem traducta, quae lympham suam lentam inter et capsulam deponat, ubi a lente absorbeatur, deriuat. Veram porro et solam sedem visus in tunica choroidea ponit. Etsi vero haec sententia a multis doctis viris reprobata est, nec cum ipsa experientia conuenire videtur; his tamen argumentis confirmare tentat: 1) substantiam cerebri insensibilem, ita etiam neruum opticum, Auctore CL. KARTOTTE, omnis sensationis expertem esse; 2) ipsam matrem verum organon sensationum esse, hoc etiam tunicam choroideam, vt propaginem ipsius matris, organon visus constituere, praesertim cum solida ea sit, elastica, admodum sensibilis, et tigidine sua radios absorbeat, ne diffundantur; 3) in plurimis oculi inflammationibus solam choroideam pati, retina insensibili cetera. Quid vero de hac sententia statuendum sit, et quousque haec argumenta eam probare possint, non decernimus; iudicio potius atque perspicuitati aliorum relinquentum putamus.

Iam ad pathologiam palpebrarum cum Nostro procedimus: nec hic omnes morbos, eorumque definitiones, quae multae sunt; neque causas eorum multiplices, vel diagnoses et prognoses; nec tandem methodum medendi, quae noua vt plurimum non videtur, recensetimus; quaedam potius, non plane contemnenda, eligemus. Tumores oculi

Tom. I.
p. 60.

p. 98.

P. 133.

p. 195.

- sticos palpebrarum Cl. Auctor saepissime palpebras
culinare, aqua solutum, discussit. Si enim
mores in superficie interna palpebrarum
ad cantum oculi internum conspiciuntur, lacrymales
facillime ab operatione laeduntur; vero lacrymalibus ipsis iam laesis, operatio
cesset; sin tumor sedem statim sub cute externa
beat, cutis ipsa transuersim a canto interno ad
internum incidatur, ne musculo orbiculari offensa
interna autem cutis, si tumor ibi appareat, paral-
gitudinem incidatur, vt leuator palpebrae
maneant. Instrumentis ab aegro reformidantibus
rum antimonii inter caustica eminet. Quae
quoque cruentam in vulneribus palpebrarum
plastris glutinantibus semper post habenda
p. 249. defendit. In relaxatione palpebrae superioris
si ea iusto longior sit, fasciam comprimendam
calida et spiritu vini camphorato imbutam, aut
fumigationes ex decocto roborante fundas, et
operatio, qua superabundans pars praescindenda
anceps sit, vel, si aeger aetate prouectior, aut
lum iam inueteratum sit, plane nulla indicatio.
- p. 254. et in retractione palpebrae superioris si lagoph-
thmo operationem, accurtatam partem prolongatam
prorsus dissuadet, cum vulnus linteis carpitur
cile extendi, nec labia eius a se inuicem ita
possint, vt ex lata cicatrice prolongatio palpebrae
p. 267. sequatur. In ancyloblepharo, vbi palpebrae in-
sus se inuicem, vel cum cornea concretae sunt, et
iam separationem, per filum sericum, speculo
applicandum, vel scalpellis variis instituendam, laqueum
habere asserit, porro ne iterum concreuant, in-
terponenda lamina plumbea caueatur.
- p. 305. Fistulae lacrymalis causas vel extra vias lacry-
males deriuat, vel in iis ipsis quaerit. Aculeum
interdum asserit, vt materia in sacco lacrymali con-
tenta

tenta, viam, inter somnum aegri, per nasum vitro
sibi parat, cuius tamen contrarium paullo post de-
finit. Cum Cl. s. t. yves afferat, saccum lacry-
marum, stante aegro, plicam formare, qua ductus
inferior tegatur; Nostro probabilius videtur, ma-
teriam in sacco contentam, transpiratione per ho-
stim dissipatam, denuo inter vigilandum, ex com-
pressione glandulae lacrymalis, et secretionis lacry-
marum, in saccum vacuum ductarum, restitui.
Fusus methodos Cl. LA FOREST, PETIT, ME- P. 340.
REAU et CABANIS perstringit, docetque, nul-
lus earum semper satisfacere, quippe meliores et
faciliores inuentu sint, quam applicatu. Suppura-
tione facta, iniectionem ex decocto conveniente sua-
det, cui deinde turundas plumbeas (tente de
plomb) subiungit, iisque saepius repetendis mul-
tam utilitatis tribuit. Corpora tandem peregrina P. 378.
in oculum immissa, grauibz symptomatis stipata,
cui et vi, si opus est, extrahi monet: sic spinam
in puero, ad duos digitos transversales in oculum
iniecram, post duos dies vi extraxit, oculo tamen
sano relicto.

Alterum tomum Cl. Auctor ita absolvit, ut mor- To. II.
bus bulbi ipsius, vel partium, quae bulbum cin-
gunt, pertractet, eosque in tunicarum, humorum
neruorumque distinguat: earumque partium aegri-
tudines demum subiungat, quae post bulbum in ca-
vitate orbitae conspiciuntur. Ophthalmias primum
perpendens corneam interdum ita inflammari do-
cet, ut tota rubeat: oculos vero interdum inflam-
mari et rubere, sine vilo dolore ab aegris percepto,
quam ex ruptis vasis sanguineis coniunctivae, san-
guineque in contextum cellulosum coniunctivae ef-
fuso derivat. Cum inflammationum oculorum causam
in primis viis non quaerat, earum evacuationum

- num rationem non satis habet: summe ratione eas tum, cum morbus in decrementum
 p. 25. hibendas esse; interdum tamen, quem quatuor-
 tum non definit, in plethoricis purgantia, quod ipsa emetica sub initium morbi respiciunt.
 collyria aquam ophthalmicam Cl. DACCUS
 p. 32. admodum commendat. Ophthalmoryfin
 det, eique discissionem vasorum varicosorum
 lanceola, cum tutior et minus dolorifica fuerit
 p. 38. fert. In puero Noster bulbum oculi per tuni-
 tunicae coniunctivae, ex cacochymia formam
 oriundum, ad oui gallinacei magnitudinem
 p. 69. sum vidit. Operatio in hypopyo ex eo
 tuta videtur, cum maturitas puris saepissimum
 teat, indeque, quo iusto tempore incisionem
 tuamus, incerti reddamur: hinc consultum
 hypopium sibi relinquitur, donec sibi ipse
 paret. Pus enim in camera dolores non
 nec ob crassitiem suam per factam aperturam
 fire posse, vulnus mox iterum claudi, ut
 novam viam sibi faciat necesse sit: duas ergo
 trices oriri, eamque ex vulnere artificiali
 et deformiorem fieri. Quam sententiam Aulus
 adiecto exemplo probat. Quousque vero
 possit, numne cum experientia conveniat, non
 terminamus.

*) Aqua haec sic paratur: R. Tutiae Alema-
 aqua rosar. ter ablut. et super porphyritem
 Caryophyll. pulverifat. aa. vnc. vnam et dimidiam
 Sacchar. cand. vnc. vnam; Camphor. et aloes
 drachm. vnam et dimidiam; Vini Hysp. libram
 quatuor; Aquae rosar. pallid. libram dimidiam
 Aquae chelidon. foenicul. euphras. et rubi
 vnc. duas. Mixta haec digerantur per quindena
 dies, et seruentur.

In leucomate porro aloe, et inter topica colly- p. 84.
 ria ex bile lucii piscis vel anguillae, aqua rosarum,
 geniculi, chelidonii et saccharo cando paratum
 oculum reliquis praeripiunt; operationem vero in-
 ducem indicat. Sic et compressionem in staphylo- p. 114.
 mata dissuadet, cum ea haud raro totus oculus per-
 dens sit; operationem vero CELSI commendat;
 quae tamen, si tumor lata gaudet basi, nulla est.
 In exemplo quodam, ubi staphyloma ex ulcere or-
 tum erat, aquam viridem et lapidem infernalem
 adhibuit. Paracenthese in hydrophthal- p. 143.
 ma tum demum instituendam esse, cum dolor ve-
 hementia sua excedat, reliquaue medicamina fru-
 stra adhibita sint; noxiam vero, operatione abso-
 luta, compressionem saepissime inuentam fuisse as-
 serit. Vuae, interdum ad laminam internam cor- p. 270.
 neae accrescentem, a CL. DEMOURS primum de-
 scribi asserit: hinc et eius consilio plaudit, qui ocu-
 los radiis lucis varie mutatis, h. e. nunc luce, nunc
 tenebris conspicuis, exponi suadet, ut inde vuae
 partes ex situ suo quoque varie mutantur, recteque
 rursus componantur. Hoc consilium et tum va- p. 177.
 lere, si, vulnerata cornea, vuae in vulnus intraue-
 rit; vuae enim, per fortiores radios lucis motam,
 saepissime ex vulnere retrahi, experientia probat.
 Nec ophthalmiis male consuli, si radii lucis in ocu-
 los inflammatos interdum intrarent: oculo enim
 eiusmodi nimis diu omni lumine priuato, pupillam
 tunc sese contrahendi vim amittere, et nimis
 dilatatam manere solere credit. Imagines, oculis p. 210.
 obuersantes, quas fixas et fluctuantes defendit, ex
 maculis opacis, in cornea, capsulae lentis crystallinae,
 vel membrana hyaloidea, sitis, vel in humore aquo-
 so innatante, vel tandem ex lacrymis alienatis deri-
 vat. Cum in gutta serena pupilla aegroti oculi dila- p. 223.
 tata et immobilis maneat, si altera oculi sani contra-
 hitur,

- hitur, etiam vitium externum, quod phlogistonem
 p. 229. res negant, locum habere monet; sed in
 lam in gutta serena semper praeternaturaliter
 dilatari, interdum insigniter contrahi et
 premente in osse frontis et radice nasi
 est. Exemplum adiicit Cl. Auctor pueri, qui
 post febrem miliarem adfecti, solis emulsi-
 vantibus, saepius repetitis, sanati.
- p. 256. Cataractae Cl. Auctor varias species, et
 coloris adfert, quarum et nonnullas haec
 observauit. Matura ea tum cognoscitur, cum
 crystallina tota obscura est, h. e. obscurioribus
 eius punctis aequalis, adeo, ut pupillae
 fus alba, vel alio colore praedita conspicua
 vllum ab aegro obiectum possit discerni, non
 non nisi umbrae appareant. Si malum vitium
 in causa est, frictiones mercuriales conueni-
 p. 272. Sic iuueni Auctor, cui dimidia pars lentis
 nae post varios morbos venereos obscurata et
 obiecta ad dimidiam tantum partem conspicua
 per frictiones mercuriales bonum restituit.
 Cum extractionem depressioni praefert, et
 dit conditiones, vbi haec illa tutior. Nostro
 in cataracta complicata h. e. si inflammatio
 nua vel periodica aegrum vexant; vel si pupilla
 inferior inuersa sit, ne pupilla a palpebris
 p. 276. sit tegi; monet vero, in depressione, motus
 tationes acus in oculo semper esse debere
 tricos, h. e. proportionatos figurae oculi
 operationem instituit. Cl. FERRERI metho-
 etsi aliorum perlustrat, non refert; ipse vero
 pidem acus in lente crystallina firmauerit,
 cum duobus digitis versus os temporum impo-
 Exemplum adiungit, vbi lens inter operationem
 cameram anteriorem prolaberetur; quae
 non diu post, per pupillam regrediens, ad fun-
 dam

posterioris tenderet, ut ita aegro visus re-
stauraretur. In extractione chirurgum attendere p. 288.

ne humor vitreus, qui difficiliter tardiusue
effluat, copiosius effluat: inde aegrum, quo id
faciatur, inter operationem supine iacere oportet.
Methodum Cl. DAVIEL, cuius instrumentis, ex-
cepto forcipe, simul utitur, aliis, quas nonnullas
communicat praefert; ab ipso tamen in eo dif-
ferit, cum operationem in ipsis initiis cataractae
facili debere neget.

Protuberantiam lentis Noster ex humore cry- p. 314.

stallino, a blanda sua et naturali indole ita rece-
dente, ut volumen eius inde augeatur, pelluciditas
et figura recta perdantur, et lens ipsa iusto solidior
fit, deriuat. In femina Noster eiusmodi protube- p. 316.

rantiam vidit, quae et iridem et utramque came-
ram occuparet, quid? quod ad corneam usque fere
tenderet, ut ergo plenaria adesset coecitas; cum
vero hoc malum non nisi extractione possit tolli,
tunc monet, lentem antea debere extrahi, quam ad
eiusmodi insignem magnitudinem increuerit. Ex
observatione adiecta quoque patet, posse oriri hoc
malum ex humore crystallino et vitreo ossificatis,
quam ossescentiam etiam membranae ostendunt. Lens p. 320.

parro ex sede sua vi propellitur, ut 1) in capsula
sua versus latera tantum prematur, 2) versus pupil-
lam procedat, 3) pupillae proxima sit 4) in camera
ipsa tandem anteriore propulsa sedem figat, ubi iri-
dem inter et corneam subsistat, cuius exemplum
Noster observavit. Lentem in eiusmodi statu ut-
plurimum mox pelluciditatem suam amittere; in-
terdum vero diutius eam servare solere; Pupillam
semper simul insigni modo dilatari, ut visus inde
obscurior nascatur. Priores species per se utplu- p. 325.

rum curantur; ultima vero operationem requi-
rit. Iuuenis lentem per frictionem oculi ex situ
suo

- fuo mouit, vt obiecta inde obscure
discerneret; postero vero die lens sponte
P. 327. suam repetiit, et visus recte restitutus est.
sus lentis ex congestione puris, vel in cataracta,
tia, vel in superficietantum declarat Augustus
quibus myopes presbyopesque iuuantur
P. 348. recenset. Nonagenarius, iam diu presby-
P. 404. grauem morbum recte restituebatur. Oculi
terdum carcinomatica labe afficitur, in qua
exstirpatio locum habet: facilius redditur, et
res effundantur, antequam oculus cecus
Reliqua omittimus.

X.

D. BALTHAS. LUDOVIC. TRALLER
III. viri CHRISTIANI GOTTLIEB
WIGII disquisitionem de vi opii cum
aduersariis medico practicis *) insertam
maniffima responsio. Vratislaviae sum-
Io. Ernest. Meyeri. 1771. 4. pagg. 67.

- p. 8. **V**elit Cl. Auctor probe pensitetur, se
opii vim cardiacam vrget, loqui de pro-
actione eius in circulum vitalem, neque sollicitus
esse de iis, quae deinde hanc primam et immen-
tam actionem, tandem expirantem, et absolutam
finitam sequantur. Atque ita largitur Noster
benter, sumto opio, languere posse et solere cir-
lum, postquam antea ille auctus fuerit. Id quod
ex torpore et stupore post vsum opii relictis
aliis, quae sequuntur illius vsum, et a Nostro
memorantur, symptomatibus luculenter patet.
Quapropter opium Noster nec analepticum

*) Quae Lipsiae prodierunt Vol. I. Parte III. p. 506.
it. comm. nostr. Vol. XVII. p. 506.

borans, nec excitans medicamentum iudicat, sed
 sedacum h. e. quod in cor agit.

His hactenus disputatis, respondet Noster ad p. 11.

CL. LUDWIG dubitationes, de cardiaca opii vir-
 tute, atque contra WHYTT, VAN SWIE-
 TEN et VINTERL vim circuitum sanguinis exci-
 tati et celeriores reddendi i. e. exaestuantes vim
 cum CL. YOUNG defendit. CL. YOUNG
 in semetipso vim opii exaestuantes expertus
 est. Quapropter opio vis acris et calefaciens et sa-
 por amarus adscribitur. Atque ita non multum

differt Cl. TRALLES a Cl. LUDWIG vidimus.

Id quod etiam apparet ex canone pratico, p. 23.

quod stabiliuit Cl. TRALLES, illoque, quem dedit
 CL. LUDWIG, et quem plane similem iudicamus.

Præterea enim in opio exhibendo Cl. LUDWIG
 respiciendum esse putat ad primas vias, quæ libe-
 re esse debent pariter, ac via sanguinis, *). At-
 que eo redit quoque Ill. TRALLESII sententia,
 quia complectitur ita: „dum opium prima sua et
 immediata actione in cor et arterias sanguinemque
 subito contentum, est cardiacum, atque circulum ac-
 celerat, calorem auget, sanguinemque rarefacit; ab-
 sinendum erit sollicite ab opiatis omnibus, ubi a
 circulo aucto et accelerato atque humorum inca-
 lescentia et raritate, mala qualiacunque corpus ad-
 fluxerint ac vitæ metuendum est.„ Igitur omni-
 bus febribus omnino acutis et inflammatoriis,
 opium non conducit.

Omni dolori, cum plethora, orgasmo et febre p. 36.

coniuncto, opium obest. Semper enim tum dolo-
 res exacerbantur opio, ut in cephalalgis plethoricis
 quas,

*) v. aduers. med. pract. Vol. I. p. 514. comm. nostr.
 Vol. XVII. p. 507.

quas, adhibito opio, sopor, imo apoplexia
sequuntur insultus. Pari modo non contem-
nitur opium.

P. 42. Actis antea omnibus agendis, febres
et dolore tamen continuante et a sola fib-
estinalium strictura atque convulsione
sensibilitate et irritabilitate pendente, opium
piendos intestinorum dolores vehementer
beri potest. Primis enim vis non depur-
cet opium, dum excretionem aluinam fruetur

P. 44. Inflammatio et alui obstructio videntur
opii usum vetare in voluulo et iliis; in-
tioni tamen et alui obstructioni si remedia
tur, opioque vel praemittantur vel cum opio
gantur, posse opium et in his iustum locum
III. TRALLERES arbitratur. Qua occasione
xantium cum opio coniunctione disputat,
que opii usum ad incarceratam herniam, quae
est causa ilei morbi, facilius reponendam
iudicat et stricturas spasticas ventriculi
stimatorum convulsuque motus consopientes
missa, uti et praecipit b. SWIETEN, venarum

P. 51. Vix unquam alibi magis probare opium
videtur dotes anodynas, quam in doloribus
partu spuris, ore uterino spastice contractis.
riter in doloribus post partum, tollendis, qui
rumque a grumis sanguinis aut portionibus ple-
tae retentis pendent.

P. 53. Progreditur Noster ad dolores rheumaticos
arthricos et podagricos. Nil vero ad hoc
valet opium, nec in iis a Nostro propinatum
aegris. Commemorat autem exemplum
non notatum, ubi opium podagrigo non solum
nocuit, sed et eum iuivit. Erat autem ille
chymicus et cachecticus magis, quam plethoricus
laxaque potius, quam strictiore fibra laborans.

De excretionibus, opio moderandis, haec habet P. 57.

Noster. Si dolor quis cum haemorrhagia adest, ob stimulum, vasa lacerantem et irritantem, aut partes remotiorum partium, sanguinem ad partem affectam propellentes, opio locus esse potest, non aliter. In haemoptysi potest illud prodesse ad tussim vehementiorem leniendam, si caetera remedia non iuvant. In vomitu et mictu cruento ex rebus vitio nulla est opii indicatio. Quod si vera vesica potissimum afficiatur doloribus, causa indagata et oppugnata, minuantur hi dolores opio. In haemorrhoidum nimio fluxu prodest opium tum, cum colici dolores concurrant, eumque nimis augent. Haemorrhagiis vteri iis conducit opium, quae pendent ab irritamento in vtero, cum omnium expulsionem promoueat, uti supra iam monitum est. Nostro apud puerperas.

In diarrhoeis et dysenteris opii usum breuiter P. 65. denuo expendit, illudque ad sopiendos quidem dolores, purgantibus praemissis, locum habere posse statat, suadet tamen, opio adhibito, denuo purgare necearias, illudque circumspecte in his morbis adhiberi, uti et Cl. ZIMMERMANN *) pariter commendat.

*) vid. comm. nostr. Vol. XV. p. 609.

CAROLI STRACK M. D. et in vniuersitate
Moguntina institut. med. Prof. Publ. Ordin.
Eminent. Celsac Princ. Elect. Mog. consil. med.
aulica Elector. vtil. scient. Academ. Elector.
et Princ. Hassiens. Societ. Academ. Gales.
socii obseruationes medicinales de colica pi-
ctonum maximeque ob arthritidem. Fran-
cof. et Lipsi. 1772. 8. pagg. 80. cum dedica-
tione et praefatione.

Obseruationes has de colica pictonum mihi
olim Cl. STRACK diario medico Parisiensi
iam eas accuratius collectas, et multis curiosis
exemplis auctas, proponit hic latino sermone. De
biam potissimum istius morbi in causam, de qua
multum disputarunt auctores, inquit, de qua
aliquid certius an statui queat, tentat Cl. Auctor.

p. 12. **Q**uot causae colicae pictonum numerentur, in
primo capite tractatur a Nostro. Alii in plumbeo
cerussa, alii in lithargyrio, stanno, cupro, antimonio
crudo: rursus alii in diuersis pigmentis, nec non in
pomis, pyris, vuis, non satis maturis quaesierunt.
Quapropter et variis nominibus hunc morbum in-
signiuerunt, nimirum pictonum, deauratorum, li-
gulorum. Item alii morbum pictonum vegetabi-
lem nominarunt. Germanis hic morbus *Huet-
katze* audit, quoniam metallurgis adeo est fami-
lis. TRONCHIN octo diuersas morbi pictonum
numerat species. IOANNES GRASHUIS arbitratur
omnia quaecunque in hoc morbo pro causa haberi
posse, quae interiorem intestinorum tunicam mucosam

*) Journal de médecine de Paris l' an. 1765. mois de
juil p. 325. et l' an. 1766. mois de fevrier p. 135.

saò orbent; CITESIUS a gente hoc nomen picto-
nem deriuat. Alii istius morbi rationem plane in-
cognitam pronuntiant.

CL. STRACK autem multorum aegrorum, hac P. 134
colica pictonum laborantium, cum haberet curam,
qui non solum has a nobis supra commemoratas
causas non admisissent, sed etiam vino puro et
optimo vterentur, quorum porro suppellex culina-
ria diligentius ordinata, nec non a vasis suspectis va-
cuu esset, ad aliam causam, praeter iamiam di-
ctas, respiciendum putauit. Atque cognouit CL.
STRACK nullam aliam causam huic colicae picto-
num inferuire, quam materiam arthriticam vagam,
in infimum ventrem delatam: ad quam solam etiam
non frustra direxit totam curationem, cuius tanta
apud Auctores est diuersitas, quanta causarum va-
riarum multitudo.

Felicem vero suae curationis successum, cum P. 145
arthriticae materiae, vt causae huius morbi, ob-
uiam eat remediis, nunc probat exemplis in capite
secundo. Quorum octodecim in hoc capite a No-
stro sunt collecta, ex quibus patet, curationis in-
simul ratione habita, materiam arthriticam, in in-
fimum ventrem conuersam, hanc colicam effecisse.
Decoctum enim lignorum, antimonium crudum,
balneaque calida et tepida indicationi causali cura-
toriaeque semper in his exemplis satisfecerunt.
Balnea saepe et diu autem erant vsurpanda, in pri-
mis Noster suasit Wisbadenses aquas thermales.
Item ad praecauendum morbi reditum balnea com-
mendat. Expertus enim Noster est facilem huius
colicae pictonum reditum, eumque tanto certiore,
quanto breuius balnea fuerint in auxilium ab his ae-
gris vocata. Quapropter ducentis et yltra eius-
modi aeger vsus est balneis.

P. 40. Inter hos rursus aegros, a Nostro observatos permulti sunt, qui partim ab aliis medicis, partim a semetipso aliis atque aliis tentati fuerant, et frustra medicamentis; electa autem Nostro methodo medendi, non multum ante commensurationes aegrorum in melius vergere coeperunt, quod probat et illustrat sequens exemplum.

P. 41. Vir laebe abdominali laborare Noster vidit, indeque penitus emaciatus afferebat, abdomen retractum, in quo Noster longam scirrhorum tractum tangebatur, qui, iuxta anum orti, retro vesicam urariam progredierentur, ad intestini coli curvaturam sigmoideam usque, mesorectoque intestinum ipsum autem colon convulsus erat. Dicitur quoque, rebus aegri sic sese habentibus, ad scirrhorum rationem CL. STRACK, per tres licet mensures infra tamen.

P. 42. Interea autem animadvertit abdomen a doloribus magis tendi; his e contrario cessantibus, dolorem remitti. Observavit enim intestinum, a dolore vexatum, planum, durum, crassum, et tensus; quo sedato, molle et sano simillimum id intestinum fuit. Concludebat idcirco, vitium consistere in quapiam re, quae iret rediret, et, ob colorem cinereum faciei, antequam dolor acciperet, luteum autem, dolore sedato, ob urinam et hanc difficilemque eius missionem cum sedimento rursus ob sudorem, qui cutem urebat atque pruribat, ut cineres ardentes, omninoque pruritum consumma soaspendi necessitate, ut signa arthritidis materiae retrogressae, ab arthritide, in interiora se conuersa, hunc morbum decerneret. Colicae enim arthriticae signum proprium in quoque hic aderat, quod ita a Nostro descriptum esse medio in tormento abdominales musculos adhibere fibiles contractosque, ut aeger corpus excitare aegrum.

ante quæ nuntium ipsi cornibus ; sed debuisse cum
 illis inturum et inclinato capite pronium tenere.
 Quod proprium arthriticæ colicæ signum esse puto.

Interrumpit itaque Noster curationem scirrhi cum p. 44.
 denta, atque methodum supra memoratam contra
 arthritidem cum felicissimo euentu et in hoc aegro
 adhibuit.

Tum perquiruntur diuersæ auctorum senten- p. 57.
 tiae in capite tertio. Ex observationibus nimirum
 Cl. Auctoris eas causæ, quæ supra a nobis
 iam commemoratæ sunt, considerantur atque ex
 demonstratur, hæ causæ posse interdum colicam
 efficere, nunquam autem colicæ pictonum infer-
 vere. Refutatis itaque auctoribus, qui colicam
 pictonum, saturninam appellant, asserit Noster cum
 Cl. MUSGRAVE colicam hanc pictonum arthriticam
 esse, atque antimonium crudum, quod Cl. RYON-
 EARN inter causas huius colicæ refert, esse opti-
 mum contra colicam pictonum remedium.

Porro docetur in capite quarto, per quas notas p. 68.
 colica pictonum arthritica distinguatur. Hæ au-
 tem notæ in tam cognitu difficilis arthritidis omni-
 no cognitione vel *magnæ* sunt et ab vnoquoque
 facile cognoscuntur : vel *paruæ*, quæ morbum pro-
 alio quopiam affectu ostendunt, arthritidemque si-
 mulant. Vt sunt dolor vagus aliarum atque alia-
 rum partium externarum atque internarum, ubi in
 abdomen arthritica materia sæpe sese confert, faci-
 lique ab vnoquoque cognoscitur.

At ubi dolor ab initio ventrem occupat fixus, p. 69.
 difficilius est scitu, num colica a materia arthritica
 sit, an ab alia quadam causa pendeat? Distinguitur
 autem maxime per has notas: si cum istius colicæ
 causa verosimilis nulla alia recte comparari potest, si
 dolor

dolor vehemens adest, sine febre et inflammatione cum pulsu paruo et lento. Si cutis color olivaceusque, oculi caui, limbo plumbeo cincti. Si dolores articulares aeger sensit, seu citam et magnam membrorum lassitudinem atque debilitatem, post labores exiguos cum asthmate. Si somnolentia, somno finito, maior est, quam antea. Si sudor cutim vrit, eaque papulis miliaribus rubra referta est. Si in faciei atque potissimum frontis cute titillatio erronea, ubi aeger, admotam manu sentit. Urina tenuis cum stranguria vrens, seu foetida albicans, veluti serum lactis cum sedimento albumae, pingue, mittitur. Haec Nostro signa videntur quae arthriticam causam huius colicae producant.

p.71. Denique de diuerso materiae arthriticae exitu differitur in capite quinto. Egreditur autem haec materia per sudorem, per urinam et per abscessum rarissime per alui fluxum. Interdum per sudorem et urinam alternatim, quibus interueniunt abscessus. Has singulas crises itaque Noster hic pertractat.

p.73. Bonum signum iudicat Cl. STRACK, inter alios dolores iuxta quintum et decimum balneum. Membrum enim materia tum mouetur, atque febris accenditur. Magna porro inter sudorem et urinam est similitudo, cum quoad humores, tum quoad crisin. Vt enim pulsus alter a magno ictu incipit et per minores exitus ita alter a paruo in magnos ictus transit. Accidit per aluum arthritica materia quaerit exitum. Quod si vero fit, alui fluxus non est stercoreus, sed foetidus, singulare et inconstitutum foetore coniunctum. Id quod Noster semel expertus est.

p.78. Singulare prorsus est arthritidi vagae ministerium atque ab omni alio morbo diuersum, nec non haec mor-

marbum esse epidemicum facileque reuerti posse putat. Non conuenit, etiamsi videatur, cum podagra. Podagricorum enim nodi si exulcerantur, albam calcarum, inodoramque materiam, arthriticorum, e contrario, quibus et inde suadet vesicatoria, vlcera nigram, et vt putridum oui vitellum olentem materiam emittunt, quae emplastra et lintea carpta tingit, absque tamen ossium carie. Fonticulus, quem Noster excitari iussit in aegra arthritica, similem materiam nigram atque foetentem alliciebat.

XII.

Noui commentarii Academiae scientiarum Imperialis Petropolitanae. Tom. XIII. pro anno 1768. Petropoli, typis Academiae scientiarum 1769. 4. mai. 3 alph. 8. pl. tab. aen. 14.

Quamquam in vniuersum pauciores commentarii ex actis Petropolitanis ad institutum nostrum pertinent, cum mathematica et astronomica prae physicis copiosiora sint: tamen his ipsis nouissimis annis Cl. PALLAS, GMELIN cet. laboribus et itineribus id effectum est, vt plures nunc ad historiam naturalem spectantes observationes hisce commentariis inferantur.

Ex classe physico-mathematica duo tantum commentarii nominandi nobis sunt, scilicet Cl. L. EULERI dissertatio de aequilibrio et motu corporum, flexuris elasticis iunctorum et EIUSDEM commentarius de statu aequilibrii fluidorum, cuius sectio tantum p. 305. prima hic traditur.

In classe autem physica, sequentes commentarii p. 419. continentur;

Vv 4

1) Cl.

P. 419. 1) **Cl. L. A. BRAUN** de calore
 Pleraque animalia, si non omnia, calorem quendam
 habent addititium, quem quoque vitalem, naturalem
 et innatum vocare solent. Hic tamen calor
 omnibus animalibus vnus idemque est, sed magis
 ter in variis animalibus differt. Id tamen magis
 pue in eo omni attentione dignum est, quod in ani-
 mali sano, idem caloris gradus diuerso tam in
 loco constans sit. In aegrotante vero corporis
 statu praeternaturali vel, vt in lipothymia, fere
 fere euanescit, vel, vt in febre ardente, multum au-
 getur. Haec aliaque, quae huc spectant, ex
 experimentis hic additis **Cel. BRAUN** probauit.
 Vfus vero est ad caloris gradum as-
 randum thermometro Delisliano in quibus 0
 ziphra, calorem bullientis aquae et numerus 10
 punctum congelationis aquae indicat. In expe-
 ritione ipsa variae cautiones adhibendae sunt, quae
Cl. Auctor fusius hic describit. Huc pertinet
 sufficiens adhibeatur tempus, cum alias minor ca-
 ris gradus obseruetur, vt oculus obseruatoris
 supra, nec infra punctum thermometri constans
 sit cet.

P. 422. Iam quod gradum caloris in homine sano ob-
 net, experimenta, quibus eum determinare con-
 tuit **Cel. Auctor**, ita instituit, vt thermometrum in
 os sani hominis insereret, ibidemque tam diu detine-
 ret, donec hydrargyrum in thermometro non im-
 plus adscenderet. Mercurius vero circa numerum
 96 et 95 scalae Delislianae stetit, qui cum numeris
 98 et 97½ scalae Fahrenheitianae conuenit, et
 gradum caloris sani hominis, a **FAHRENHEIT**
 determinatum, paullulum superat. Cum vero
 (vt **BOERHAAVIUS**, DE HAEN cet. vid. **BA-
 LER Elem. Phys.** T. II. p. 35) gradum minimum

reperirent, patet illos non sufficiens in experimentis suis habuisse tempus. Urinae calor cum caloris gradu indicato conuenit, vel cum vno aut $1\frac{1}{2}$ gradu superat, qui gradus sine dubio gradus caloris viscerum adiacentium est. Experimentis vero suis constantem hunc calorem reperit Cl. Auctor adeo, vt nec aetas, nec sexus, nec temperamentum, nec aliae circumstantiae eundem, posita sanitate hominis augere vel imminuere possent, sed fere semper (si vnum aut ad summum $1\frac{1}{2}$ gradum excipias) idem esset gradus. Gradus autem caloris corporis humani minimus est inter corpora animalia quadrupedia. Vituli enim calor 104 graduum thermometri Fahrenheitiani est, cum quo porcelli calor conuenit: capella calorem $101\frac{1}{2}$ scalae Fahrenheitianae habet, nec multum agni et ouis calor variat. Maximus caloris gradus, quem in animalibus quadrupedibus Auctor Cel. inuenit 104 graduum est. Aues vero calorem quadrupedum multum superant. In anserem enim est $107\frac{3}{4}$ scalae Fahrenheitianae: in auibus autem minoribus maior est, cum v. c. in rubecula ad $111\frac{1}{2}$ gradum ascendat, et igitur calorem humanum quindecim fere gradibus superet.

Quod vero animalia sic dicta frigida attinet, notandum est ea, per experimenta Auctoris Cel., omni additio calore carere, sed tantum calorem aquae aut aeris ambientis habere. Saepius hoc in piscibus, branchias agitantibus et pulmone carentibus, Auctor Cel. expertus est, qui omnes, in diuersas aquas diuersae temperiei immissi, eundem caloris gradum assumerunt, quem aqua illos ambiens habebat. Animalia vero marina, quae pulmones habent, additio calore instructa sunt. Ranae autem cum piscibus conueniunt, idemque de animalibus hyeme

sopitis valere. Auctor Cel. suspicatur, licet circa illa experimenta instituerit. Insecta commota quidem aliquem calorem efficere possunt, tamen ad calorem internum proprie referendum non est *). Gradum morbose caloris calorem normalem in febribus multum superare et ad 106, 107 et 108 gradum scalae Fahrenheitianae ascendere notum est. Monet tamen Cel. **NIUS**, pauca huius generis experimenta genuisse, sed in plerisque non ad legem thermometer sed ad sensum calorem determinatum fuisse.

P. 430.

His praemissis ad quaestionem: num coram determinati gradus caloris sint, quos tolerare homines et animalia ferre possint aut nequeant, respondet, ut doceat, eos in diversis subiectis diversos esse, cum homines maiorem vel minorem gradum caloris atmosphaerae, pro consuetudine, ferre et sustinere possint. Hic, uti per experimenta recentiorum patet **) calore sanguinis vitali multo maior est. Ita **RICHMANNUS** in tepidum gradum 125 Fahrenheitianae scalae ferre potest, idemque de se ipso Cl. Auctor asserit. Frigus vero gradus, quem homines et animalia sustinere possunt, longe difficilius determinatur, ut itaque hic magnus campus nondum cultus supersit, ulterioribus eruditorum experimentis excolendus. Quod vero ad originem huius caloris innati spectat, illum Cl. Auctor cum pluribus recentioribus ex motu sanguinis progressivo et attritu huius fluidi heterogenei inde orto, derivat.

*) Conferantur haec experimenta cum iis, quae in T. II. Elem. phys. **HALLERI** p. 28. seq. ex variis prioribus collecta sunt.

) vid. Cl. **TILLET in Mem. de Paris 1764 p. 161. comm. nostr. Vol. XVII. p. 256. **HALLER** Elem. T. II. p. 34.

2) Cl. P. S. PALLAS *observationes de ossibus* p. 436.
Sibiriae fossilibus, craniis praesertim rhinocerotum atque
buffalorum. Quamquam posterioribus maxime secu-
lis pluribus in regionibus borealibus elephantum
effossa sint sceleta, in nulla tamen tanta eiusdem
eboris copia reperitur, ac in Siberia, ita vt inter
merces indigenas eiusdem regionis vulgo referatur.
Neminem vero fugit, mire inter se variare erudito-
rum de origine eboris huius fossilis sententias *) ;
quorum tamen liti Cl. Auctor se non immiscet, sed
ex speciminibus, in Museo Petropolitano ser-
vatis, probat, non elephantos tantum, sed et alia quo-
que calidiorum regionum fera animalia in Siberia
olim habitasse. Describit vero primum varia inte-
gra rhinocerotum crania, et cornua, et hac occa-
sione, cum sceleton rhinocerotis a nullo auctore de-
scriptum sit, de cranii fabrica in hoc animali varia
monet, quae singularis plane est et in multis a stru-
ctura craniorum in aliis animalibus differt. Distin-
ctionem rhinocerotum in vnicornes et bicornes va-
nam esse, cum specie non differant, monet. Den-
tes primores nullos hoc animal habere, licet vulgo
eiusmodi dentes a molaribus remotos, et in vtraque
maxilla solitarios, ei LINNAEUS aliique tribuant; con-
venire potius rhinocerotem dentium conformatione
cum bradypode aut dasypode. Iis vero, quae Cel.
Auctor de fabrica cornuum rhinocerotum filamen-
tosa in vniuersum monet, omissis, ad alterius cuius-
dam animalis reliquias, in Siberia repertas, accedi-
mus, quae idem hic egregie describit. Sunt illae
crania buffalorum gigantea, quae magnitudine
omnium buffalorum et vrorum, hodie cognitorum,
crania longissime superant, cum longitudo eorum
25 pollices aequet. Tandem etiam cornu *gazel-
lae refficornis* (*capra gazella* LINN. *le paskan* BUFFO-

p. 460.

¶ IX

*) vid. Cl. RASPE dissert. sup. p. 647.

III) in Siberia detectum hic accurate descriptum et de locis in quibus ebur fossile reperitur, de fabrica dentium elephantinorum in variis locis varia egregia monentur, tandemque ex fossilium diuersitate aliisque argumentis probatur, clima Sibiriae olim longe mitius fuisse et animalia omnium quorum exuuiae hic describantur, quae in caeteris India nunc tantum reperiuntur, in Siberia olim habitasse et se multiplicasse.

- p. 478. 3) Cl. C. F. WOLFF *observationes de formatione intestinorum, in ouis incubatis institutae. Pars tertia, in qua phaenomena amnii spurii inter se aguntur, et simul de formatione mesenterii, thoracis, dominis alarum, pedumque agitur.* De prima et secunda harum observationum parte, quae in ultimo commentariorum Academiae volumine continentur, ut et de theoria, quam Cl. Wolff experimentis confirmare tentat, iam alio loco ad Lectores retulimus. In tertia itaque experientiarum sectione partium embryonis gallinacei in prioribus dissertationibus secundum externum habitum consideratarum, phaenomena interna, anatomiae microscopicae ope explicata Cel. Auctor, enumerat. Describit vero primum partes in titulo huius commentarii indicatas, quales eae die quarto incubationis apparent, et ex his abdomen, thoracem, peluim, intestina cet. non praeformata esse et deinde neata, sed successiue generari asserit. Cum enim ex eius observatione variae corporis partes, velut thorax certo tempore nondum existant, neque eo tempore existere possint, cum v. c. eodem loco, ubi thorax oriri debet, amnium verum oriatur, quod in fetu totus truncus antea perficitur, partes
- p. 518.

*) vid. Nou. comm. Acad. Scient. Petropol. Vol. II. p. 403. Comm. nostr. Vol. XVII. p. 703. seq.

accessive productas esse sequitur. Subtiliorem descriptionem, quae a Lectoribus sine iconibus vix intelligi potest, omittimus.

4) *Descriptio leporis pusilli*. Auctore Cl. P. S. p. 531.

PALLAS. Describit Cl. Auctor hic animalculum, quod in campis Transuolgensibus in itinere, per Russici imperii prouincias Asiaticas facto, reperit. Forma et magnitudine illud externa ad murinum genus accedit, pedum vero planta hirsuta, digitorum numerus, quinquarius in palanis, et quaternarius in plantis, velleris color cet. et dentes superiores duplicati ostendunt, illud leporino inferendum esse. Apertos campos (*Steppen*) colit, ibique in cuniculis in terra latet, ex quibus nocturno tempore potissimum exit. A Tartaris *Sulgen* vocatur, aestate variis herbis succulentis pascitur, hyeme vero excrementis eorum animalium, phytivororum, equorum et suum vicitat. In crasso intestino ascarides Cel. Auctor reperit, quae cum iis forma conueniunt, quae in homine cet. occurrunt.

XIII.

IOHANNIS FRIDERICI MECKEL noua experimenta et obseruationes de finibus venarum ac vasorum lymphaticorum in ductus visceraque excretoria corporis humani eiusdemque structurae vtilitate. Berolini apud Friderici Nicolai. 1772. 8. pl. 7.

Qui iam alio tempore vasorum lymphaticorum naturam egregie dilucidauerat Cl. Auctor *) indefessus corporis humani scrutator, pergit nunc in eorum progressu enucleando, et nouo utilissimo

*) v. comm. nostr. Vol. VII. p. 336.

que, obscurorum vasorum iter persequens, in
vento scientiam anatomicam adauget. Quam
autem sectionibus lymphae ad sanguinem
per vasa resorbentia et lymphatica, cum venarum
communicantia, nec ex tela cellulosa oriente, demon-
strat: et de his, quae ad vniuersum resorbentium
genus spectant, primo loco: deinde de ea in mam-
mis, vesiculis feminalibus, hepate et vesica vni-
uersa facta, agit.

Viam ex vasis lymphaticis ad venam cava-
aliunde cognouerat Noster, nunc eam ex glandula
conglobatis ad truncos venarum per eadem vasa
lymphatica illo detexit experimento, quo glan-
dulam lumbarem per ductum lymphaticum mercurio
replebat, ex qua vena, ad truncum venae cauae
porrecta, tandem pressione mercurii adaptata fuit.
Erat autem haec glandula semiscirrhusa. Quam
simul intellexit, vasa haec lymphatica inter
cum minimis venis glandulae immediate commissa,
quae sane connexio, nondum cognita, in multis
a naturae auctore nostri corporis vsum
sit. Glandulae namque lymphaticae, ex innume-
ris tortuosis lymphaticis ductibus constructae, hanc
venarum anastomosen habent, vt lymphae deperire
atque ab heterogeneis et aquosis, siquidem ea
gelatinosa esse debet, moleculis liberetur; in morbis
vero variis, praecipue in senio, praeter morbi
menta, lymphae opposita, crepatura vasorum lym-
phaticorum et ineuitabilis incurabilisque hydropis
praecauetur: qua ratione vero idem in glandula-
rum obstructione, in truncorum lymphaticorum
compressione et obstructione eorum eueniat, quae
atque medicamentorum efficacium actionem
erudite deducit.

p. 13.

p. 24.

Mammarum structura, ab aliis studiosissime de-
scripta; Nostro tamen per instituta tentamina noua
aliqua

aliqua detegenda reliquit. Fecit autem experimen-
ta, in defunctis puerpera et grauida, mamma
vixitum tum in situ relicta, tum ex nexu soluta, vi-
ditque per papillae tubulos immissum hydrargy-
rum partim ad venas celerrime transisse, in ve-
nam axillarem vsque, partim in vasa lymphatica re-
ceptum ad glandulas axillares peruenisse. Immo
inopinato euentu lactiferos tubulos in papilla inter
se communicare conspexit, nec propinquos tan-
tum, quin etiam remotissimos, ita, vt, dum quin-
que tantum tubulos repleuisset, quindecim tandem
plenos turgidosque obseruaret. Nuckianum ta-
men circulum, nunquam adsumendum, se inuenisse
negat, horum etiam lactiferorum tubulorum ana-
stomosi in minoribus eorum ramis fieri asserit, et
hic euenire, vt lac crudum per venas ressuat, a-
tri etiam lymphia, vt in cancro, facilius per totam
glandulam diffundatur. Porro ex his intelligitur,
immediatum esse nexum cum vasis lymphaticis tu-
bulorum lactiferorum, nec haec solum ex tela cel-
lulosa enasci: itemque de venis valere, quae et cum
arteriis, et cum his tubis galactophoris, et cum tela cel-
lulosa communicare conspiciuntur; de arteriarum au-
tem anastomosi dubiam esse sententiam iudicat. Cogni-
tio autem haec varias demonstrat structurae utilitates,
inter quas est, lac ex arteriis secerni, nondum per-
fectum, sed heterogeneousum, cui lymphatica vasa
nimiam tenuitatem resorptione sua demant, nimis
crassas vero et terrestres, salinasque moleculas ve-
nae absument, et dulce liquidum blandumque lactis
reddant. Quae animaduersiones ad lactis et nutri-
tis qualitates diiudicandas, quatenus pertineant,
docetur, et hinc, iuniores nutrices aetate prouectio-
ribus anteponendas esse, recte iudicatur. Deinde
in cognoscendis et medendis morbis inde egregia
desumuntur argumenta, ne lactis regressui forte
adscri-

adscribantur morbi, quorum ratio in pernici-
guinis mixtione haeret, ut potius reditus
lactis per adaptata remedia promoueat.
dem febres etiam variae in puerperis ab aliis
ac lacte, causis enascantur, ut defectus lactis
effectus potius, quam causa existat, illud
superata feliciter redeat, resorpta vero
trida, ex utero novos morbos generet.

etiam mammae declarat, quare obstructions
hydrargyrum cum camphora resoluuntur
etiam illae, quae pene scirrhum fecerant. A
parum spei et emolumenti Nostro euenit.
tem resolutio non fit, nullum, nisi in tempore
ante canceri accessum facta extirpatione, auxilium

p. 71. Semen ex vesiculis seminalibus iterum
reaffundi, communis opinio est; visio, quae
bent, non aequae patent. Huic tamen officio
tum venas praecesse, iniectio Cl. Auctori mon-
uit, qua, immissa per ductum deferentem, circa
vesiculae solum replebantur, sed venae hypogast-
cae etiam et plexus venarum, ad vesiculas reple-
darum; nulla vero vasa lymphatica, quae testicu-
bus partibus resorbendis inferuiant. Haec
copiose ad testiculum inuenienda, ex illo longius
ad plexus vasorum lymphaticorum lumbares
runtur, quod, sicuti vehementer optamus, pro-
diem demonstrare promittit Noster. Simul
inde patet, nec accumulationem, nec corruptio-
nem huius liquidi in receptaculis metuendam esse.

p. 82. Bilis deinde in hepate per resorptionem pos-
paratur. NUCKIUS iamiam, facta in ductum he-
paticum iniectione, liquidum per vasa lymphatica
facile redire vidit, et Cl. Auctor experimentis
reperit, cui etiam contigit, ut ex ductu hepatis
aditus in venam cauiam pateret facile, nunquam
venam portarum aut arteriam hepaticam, multo

minus vnquam transitus in cellulofam telam fuc-
cessit. Quod pari ratione in mammis euenit, in
quibus, si cellulosa tela repleta esset, omnis ad vasa
lymphatica progressus protinus cessaret, itidemque
in vasis feminalibus, vt venas et vasa lymphatica
immediata connexionem vti euidentissime appareret,
neque ex contextu celluloso demum ad lymphatica
vasa transitus esse perspiceretur. Quare nunc mu-
tat suam, de vasorum lymphaticorum origine, olim
susceptam sententiam Noster; immediatum potius
inter venas et vasa lymphatica, secernendis
liquidis perficiendis, inferuire affirmans, in hepate
potissimum superfluam tenuemque aquam resor-
bendo; reliquam vero bilem accurate miscendo, si-
quidem in morbis etiam per easdem vias bilis ad
sanguinem redeat.

Notatu denique dignum est, ex vesica vrinaria, p. 99.
tum aerem immissum per vrethram, tum ipsam
aquam per venas exitum inuenisse: sicque in statu
etiam naturali non improbabiler aliquam tenuio-
ris fluidi particulam resorberi. Id quod exemplo
declarat ex iuvene, qui, paucis redditis lotio, sub
axillis continuo humorem, odore ac colore lotii
profudit, qualia exempla Nostro varia occurrerunt,
quibus confirmatur, ex vrina subtilissimum liqui-
dum resorberi.

XIV.

*Verzeichnis einer Sammlung von Bildnissen größtentheils berühmter Aertzte, sowohl in Kupfer als in schwarzer Kunst und Holzschnitten, als auch einigen Handzeichnungen: diesem sind verschiedene Nachrichten und Anmerkungen vorgelegt, die sowohl zur Geschichte der Arzneygelehrtheit als vornehmlich zur Geschichte der Künste dienen von I. C. W. MOEHSEN, des Königl. Preussischen Obercollagii medici und Obercollagii sanitatis, wie auch der Römisch Kayserlichen Academie der Naturforscher Mitglied etc. Mit Kupferst. gnetten. Berlin, gedruckt bey Friedrich Wilhelm Birnstiel, Königlicher privilegirter Buchhändler 1771. 4. mai. Alph. 2. Bog. 14. *)*

i. e.

Index collectionis imaginum maximam partem celebrium medicorum, tam aeri vario modo incisarum, quam ligno, nec non in quibusdam delineationibus. Cui praemittuntur variae relationes et annotationes, historiam medicinae pariter ac potissimum artium adnuntantes, Auctore I. C. W. MOEHSEN.

Cl. MOEHSEN, cuius indefessum historiae literariae studium nuper indicauimus **), iterum hoc opere ad historiam medicinae ac artium multum contulisse nemo negabit. Quapropter huius vtilissimi libri saltem summa indicanda non supersedere nos posse iudicauimus.

*) Prodiit idem liber quoque ibidem, eodem anno eademque forma, charta tamen et pretio minori, per bibliopolam Christian Freder. Hirnburg.

**) v. comm. nostr. Vol. XVI. p. 678.

Prima pars constat ex introductione, tractatione et explicatione paruarum tabularum aenearum huius operis, ab initio et fine nonnullarum sectionum insertarum. Altera pars sistit catalogum alphabeticum iconum, potissimum clarissimorum medicorum et eorum, qui artem medicam excoluerunt, atque additamenta ad primam partem: denique alphabeticus catalogus pictorum atque delineatorum, nec non chalcographorum, qui delineationes iconum aeri incisarum ipsi effecerunt.

In introductione primae partis necessitas, com- Pars I
moda atque varius usus eiusmodi collectionis imaginum declarantur a Cl. MOEHSSEN. Atque hac occasione de varietate tabularum aenearum, earumque raritate, ut Cl. LIEBERKÜHNII effigies: porro minus noti medici, quem CORREGGIO pinxit, cet. et integritate, additis fontibus, e. g. de capite GALENI, HIPPOCRATIS, DIOSCORIDI &c. docte differitur. Denique de utilitate huius operis in doctorum virorum historia proponitur, et quis dubitabit de utilitate, cum Cl. MOEHSSEN plures, quam quingentos habeat, qui in KÄSTNERO desint, et trecentos, quorum Cl. ROCHERUS non mentionem fecerit? Hi quoque asterisco a Nostro sunt distincti.

Jam progreditur Noster ad coniunctionem medicinae cum artibus, atque ad utilitatem, quam medicina artibus attulit, demonstrandam. Veteres attasse omnino magnopere artes, inprimis picturas, probatur a Nostro ex templis, quae multis picturis ornata erant. Templum enim AESCULAPII non solum a medicis, sed etiam ab artificibus, ut APELLE aliisque, multis picturis est donatum. Dum disquiritur, quatenus anatomia artificibus p. 53.

scitu sit necessaria, de anatomica cognitione po-
terum medicorum et artificum agitur. Tempore
GALENI, ut ipse dicit in suis anatomis adminis-
trationibus, anatomia non multum colebatur a ve-
teribus medicis, cum familiae AESCULAPII hanc scien-
tiam in suis templis occultarent, et clandestine ha-
berent, ad quam et HIPPOCRATES est referen-
dus. Quaesitum igitur est, cur nullus HIPPO-
CRATES, nullus PHIDIAS et nullus ALEXANDER
inter recentiores inuenirentur, cum tamen recentio-
res plura commoda ad artes tractandas et scientias
colendas haberent, quam veteres? Ac Noster res-
pondet, et nos in temporibus GALENI adhuc res-
pondet ex hac parte.

p. 65.

Tum disquiritur: num veteribus artificibus an-
tomica cognitio aequae necessaria scitu fuerit, quam
recentioribus. Ac, si quis largiretur, graecos non
adeo anatomiae esse gnaros, iis etiam haec scientia
non adeo multum inferuire potuit, quam recentio-
ribus. Spectabant enim quotidie naturam, co-
pora bene et secundum naturam formata, et in
eorum incremento nulla arte impedita atque cor-
carnosa, et formosa. Capita Graecorum non in
ruiis lintheaminibus atque fasciis, quas GALE-
NUS apud Romanos vituperat, comprimeba-
tur, sed libera et expedita naturalem magni-
tudinem et pulchritudinem nancisci poterant. Quia
propter veterum capita a parte superiori pulchritudo
et naturalem ovalem prae se ferunt formam. Sic
et reliqua vestimenta Graecorum et Romanorum
incrementum naturale, flexilitatem, rotundita-
tem, plenitudinem, eminentiasque corporum non
modo impediabant. Nam bene recteque nutrien-
tur. Accedebant dein balnea et corporum exerci-
tia varia apud veteres, in arte gymnastica, quae non

minus corpus firmabant et stabiliebant; ac nuda corpora, quae veteres saepe in his exercitiis monstrare oportebat, situm, vim, valorem et usum musculorum verum et naturalem, artificibus ante oculos ponebant. Inde et medicis athletarum diaeta et habitus ita erant regenda, vt fierent quidem corpora carnosa, minime tamen obesa. Porro veteres saepenumero poterant in animi commotiones varias inquirere, et iram, iracundiam, dolorem, timorem ceterasque ex vultu cognoscere.

Quapropter necessitas anatomicae cognitionis recentioribus a Nostro nunc monstratur, insimulque, quomodo DE LA TORRE primus sit, qui LEONARDO DE VINCI, cuius picturae admodum rarae sunt, vtilitatem anatomicae cognitionis in sua arte declaret, ostenditur. Anatomia enim pulchritudini et accuratioribus delineationibus magnopere inservit. MUNDINUS Professor Bononiensis, qui 1305 vixit, primus fuit, qui anatomiam coleret et in scriptis posteritati relinqueret. Latino quidem idiomate scripsit MUNDINUS; multae tamen arabicae denominationes, vt *mirach* abdomen, *siphac* peritoneum e. s. p. in eo inveniuntur. Quapropter et arbitrat Noster, non iure MAGNUM HUNDT 1501 professorem Lipsiensem primum anatomicum a nonnullis habitum esse. Possunt porro et recentiores, anatomica cognitione imbuti, veterum delineationes atque picturas diligentius atque accuratius diiudicare, indeque artem suam augere et ditare atque perfectiorem reddere. DE VINCI anatomicam cognitionem dein imitati sunt MICHAEL ANGELO BUONAROTTI et RAPHAEL, qui multum sibi in sua arte per anatomiam consuluerunt.

His praemissis, de meritis VESALII et TITII ob anatomiam artificum: item de operibus

VESALII accurate hic refertur a Nostro: Quod scire cupit, quale **VESALIUS** medicis, chirurgis, artificibus praestiterit auxilium, amandator huius nobis ad nostrum Auctorem, qui simul de operibus **VESALII** variis editionibus, et de discrimine rararum in editionibus 1543 et 1555, cuius **BOERHAAVE** *) mentionem fecit, qui tandem utramque editionem possidentibus, secundam tantum, et tabulas primae consulere, docte differre. Nos vero hoc vnicum solummodo, breuitatis studio, instituti rationem, addimus, **CL. MOERHUSEN**, ut utramque editionem diligenter inter se comparet, putare, secundam 1555 editam esse optimam, et emendatiorem textum non solum, sed plures etiam minores tabulas in se contineat: ideoque eam, quae habeat, prima indubitato carere posse.

p. 91. Iam monstrat Noster necessitatem indicis operum operum anatomicorum, ab idoneis artibus curatorum, atque incipit de tabulis anatomicis **EUSTACHII**, qui primus post **VESALIUM** fuit. Editae enim sunt hae tabulae 1552 anno, et, cum **VESALII** figurae ligno incisae fuissent, videtur **EUSTACHIUS** primus fuisse, qui aeri incideret anatomicas figuras curaret. Nec non has delineasse videtur ipse **EUSTACHIUS**, quoniam in fronte huius libri legitur: cum figuris aeneis ab ipso Auctore delineatis. Quis vero eas aeri incidit, non constat.

p. 94. Sequitur nunc relatio de opere **CASSERII** **EDUARDI FIALETTI** et tabulis myologicis **JOHANNIS BROWNE** inde ortis. **CASSERII** tabulas aeneas et exercitatos artifices produunt. Delinxisse enim eas **FIALETTI** atque aeri incidit **FRANCISCUS**

*) v. Meth studii med. Amstelaedam. 1751. T. I. p. 271.

DISCUS VALLESIUS. Constituit autem **CASSERIUS** secum, theatrum anatomicum perfectum vulgare; quod autem, eo non multum post mortuo, impeditum est. Quapropter et destituti sumus descriptionibus illarum tabularum, et **DANIEL BUCRETIUS** illas edidit, deformes tamen redditas, **ADRIANIQUE SPIGELII** operi anatomico nexas. **IOANNES BROWNE** autem in myographia sua nova, triginta et septem tabulis, a **CASSERIO** triginta et duas assumsit, easque 1684 Londini in folio minori vulgavit. **CASSERII** autem et **BROWNE** tabulae maxime inter se differunt.

Figurarum aenearum anatomicarum **PETRI DE CORTONA** haecenus incognitum Auctorem fuisse **IOANNEM MARIAM CASTELLANUM**, probatur. Tabulae anatomicae a celeberrimo pictore **PETRO BERRETTINO** Cartonensi, delineatae et egregie aeri incisae nunc primum prodibant, et a **CAIETANO PETRIOLI** Romano, Doctore Regis Sardiniae, Chirurgo publico, Anatomico et inter Arcades **ERASISTRATO** COO, notis illustratae Romae 1741. Ex typographia **ANTONII DE RUBEIS** etc fol. mai. Hoc opus ita inscriptum partim artifice **BERRETTINI** adscribitur, partim **IOANNI VESLINGIO**, cet. Noster autem monstrat ex bibliotheca Romana PR. **MANDOSII**, **CASTELLANUM**, dum eius memoriam ibi tradit, huius operis auctorem fuisse, qui **GREGORII XV.** archia-ter erat, ipse de phlebotomia et arteriotomia scripsit, et librum cum figuris, forsan **ALUCA CIAMBERLANO** aeri incisis, publici iuris fecit. De **CASTELLANI** autem opere magno anatomico, quod praeterea ei debetur, et cuius et **SEVERINUS**

p. 99.

Xx 4 de

de recondita abcessuum natura *) mentionem
dubitat Noster.

p. 103. CARL CESIO anatomiam pictorum italicorum
dit IOANNES DANIEL PKEISLER cum sedecim tabulis
minus accuratis, ideoque ad erudiendum non apta.
Duae fiunt ossa humana, quatuordecim cutanea.

p. 104. Iam progreditur Noster ad GODOFRIDUM
opus, cuius figuras GERARD LAIRESSÉ delin-
xit primus post CASSERIUM. AMANTIIUS
DONII tabulas anatomicas octo praegrandes
non vidit, quae inter CASSERIUM et BIDLOO
editae sunt. Porro de BIDLOO et LAIRESSÉ
figuris aeneis per GUILIELMUM COWPER
eiusque appendice nonnulla Noster addit.
tium autem cultoribus ex hoc opere non adeo
gnam Noster spondit vtilitatem.

p. 111. Traditur hic a Nostro accurata relatio de opere
CAROL. ERRARD et BERNARDIN GEROL.
cum hoc opus **) raro occurrat et nimis sumtuosa
sit. Erudit multum artifices in anatomia; attamen
VESALII figuras tamen iis, qui hoc opus pos-
sident, quoque necessarias arbitratur Noster. Illud
quod exemplis illustrat.

p. 116. Magna et turpis defraudatio detegitur hic a
Nostro cum opere ARCHANGELI PICCOL-
MINI, quod ita est inscriptum : Anatomie integra
revisa, tabulis explanata et iconibus mirificam hu-
mani corporis fabricam ad ipsum naturae archetypum
exprimentibus, cum praefatione et emenda-

*) Lugd. Batav. 1724. fol. p. 318.

**) Anatomia per uso et intelligenza del disegno et
Opera utilissima a Pittori et Scultori.

IOHANNIS FANTONI Anatomici Taurinen-
sis. Veronae, sumtibus *Gabrielis Iulii de Ferrariis*,
1754 fol. Editor refert, se hoc opus PICCOLO-
MINI, circa finem seculi decimi sexti denati, acce-
pisse, et tabulas aeri incidi curasse, post mortem
eius et FANTONI illud emendasse. Comparat
autem Noster hoc opus cum catoptro microcosmi-
co, quod prodiit Francofurti ad Moenum 1660 fol.
mai. et edidit IOANNES REMMELINUS, atque
inuenit, vtriusque esse vnas easdemque tabulas, eam-
demque ipsarum explicationem. Quapropter hic de-
texit hanc fraudem editoris, nec non FANTONI,
cui emendatio operis PICCOLOMINI falso
adscribitur, defendit, et PICCOLOMINI atque
REMMELINI opera non aliter, nisi titulo, differre
putat Noster. Quid quod Editor Veronensis litteras
has in tabulis non omisit. I. R. I. G. IO. REMMELI-
NUS Inuentor, L. K. I. C. LUCAS KILIAN Sculptor
et STEPHAN MICHELSPHACHER excudit.

Nunc disquirat Cl. MOEHSSEN, cur delineatio- p. 118.
nes et figurae aeneae anatomicae, quae medicos
erudire possint, tantis difficultatibus praemantur.
Pertinet ad figuras aeneas, medicis utiles, fida et ac-
curata potius naturae imitatio, quam magna et ex-
quisita ars. Aliter ars, quae imitationem assiduam
neglexit, eminentias, profunditates, situm partium
et verum usum medicis occultat. Quapropter acci-
dit, ut optimi quique artifices medicis in hac re
saepe officiant. Id quod probat ex BIDLOO opere, in
quo optimus LAIRESSE *) delineationes curauit.

His accurate demonstratis, enumerat Noster p. 121.
anatomicos, qui figuras aeneas operum suorum ipsi
partim delinearunt, partim delinearunt et aeri inci-
derunt

Xx 5

*) v. supra p. 696.

derunt. Hi sunt HEISTER, LIEUTAUD, ~~PER~~ aliique.

p. 124. Sequitur iam magnum anatomicum opus **ALBINI**, C. IO. WANDELAARII delineationibus figuris aeneis, et **TARIN** repetitis et contritis figuris. **ALBINI** celeberrimi opus inter anatomica, iam a **Cl. MOESEN** commemorata, et a medicis, plurimum inter arbitrat **Noster**, qui hunc inexplicabilem **ALBINI** laborem, studium, et molestias laudat, ac nimis, quod sumtibus profecto magnis non peruenit. Non solum enim **Cl. WANDELAARI** domum suam recepit; sed et summam pecuniae viginti quatuor millia florenorum huic operi perhonoratim dicauit, infcio **Cel. ALBINO** *) num solueretur quando haec pecunia. Ob iconum harum accuratorem et vtilitatem **Cl. TARIN**, b. VIN. LOVII discipulus, **ALBINI** myologicum operi minus sumtuosis impensis recudendum curauit. Qua occasione reliquos libros, a **Cl. TARIN** collectos enarrat et laudat insimulque singularis crassissimi cranii a **Cl. TARIN** obseruatae historiae, actus naturae curiosorum **) insertae, mentionem facit; nec non pollicetur alia occasione additamenta, ad hanc observationem nimis crassi cranii se communicaturum esse.

p. 130. De anatomico opere **III. ALBERTI** ab **HALLER** secundum **ROLLIN** et **KALTENHOFF** delineationes, cum **HEUMANI** aliorumque figuris aeneis nunc agitur a **Nostro**. Quemadmodum **Cl. ALBINUS** ossa et carnes egregie illustrauit: sic arbitrat **Noster III. HALLERUM**, cacteras partes anatomiae ita curasse, vt accurata earum cognitio

*) Eiusdem annotat. acad. lib. III. c. XVI. p. 73. l. 12 lib. I. praef. p. 8.

**) v. vol. VIII. p. 251. seq.

artifices et medicipiane non possent supersedere.
Reliqua lectu digna et scitu necessaria mittimus.

De GAUTIER anatomicis figuris, viuis colori- p. 131.
bus pictis, haec habet Cl. MOEHSEN. Legitur
hic relatio de meritis LE BLOND, ADMIRAL et
GAUTIER. Primum in Gallia prodiit opus ana-
tomicum pictum, cuius Auctor erat pictor, et inscri-
ptio haec est: Essai d'anatomie en tableaux inpri-
mées etc. par M. DUVERNEY, peintes, gravées
et imprimées en couleur etc. par le Sieur GAUTIER.
fol. mai. 1745. Alterum EIUSDEM anatomie de
la tête en tableaux imprimées etc. 1748. Tertium,
anatomie générale des viscères en situation etc.
avec angiologie et neurologie de chaque partie du
corps humain. 1751. Accesserunt dein ad primum
duodecim tabulae s. Suite de l'essai d'anatomie.
Nonnulla exemplaria et ita inscripta sunt: la myo-
logie du tronc et des extrémités avec les tables de
la description de tous les muscles du corps humain
1745. Ac idem opus Cl. MOEHSEN vidit cum
viginti et octo tabulis pictis hoc titulo: myologie
complète, en couleur et grandeur naturelle com-
posée de l'essai et de la suite de l'essai d'anato-
mie en tableaux imprimées, ouvrage unique etc.
1746. Ad haec itaque librorum amicis est atten-
dendum. Praeterea autem Noster arbitratur, de-
siderari hic a quolibet curam et studium Ill. ALBI-
NI et HALLERI, cum quoad anatomiam, tum
quoad tabularum rationem. Reperiuntur facile hic
magni errores in plurimis tabulis, et desunt inter-
dum toti musculi, interdum situs, insertio, magni-
tudo connexioque musculorum naturam non pro-
dunt. Cum plura ulterius nequeamus hic tradere,
ad iudicium Ill. BOERHAAVE *) et HAL-
LERI

*) v. nou. comm. acad. sc. imper. Petropol. Tom. II. ad
ann. 1749. Petropol. 1751. 4. mai. p. 194.

LEBLON *) de hoc opere Lectores amandant. Opus enim, superbo titulo non respondens, affirmamus cum **Cl. MOEHSEN** et **BOERHAAVE**

P. 137. Traduntur hic nonnullae relationes de usu figurarum anatomicarum ligno et aeri munitis cum viuis coloribus: item de **LEBLON** et decessore **GAUTIER**, quem nonnulli primo locum hac arte nominant. **HUGO** autem **DE CASPARI** anno 1520 eiusmodi tabulas iam quidem curavit, attamen potissimum hic inclaruerunt **Cl. VINCENTIUS BLOND** et **L'ADMIRAL**. Fit et hic mentio **CASPARI ASELLII** primi vasorum lacteorum detectoris, qui, eo mortuo, tractatum suum de Lactibus seu lacteis venis quarto vasorum molarum genere non ipse curavit. Sed duo medici **ANDREAS DINVS** et **SEPTALIUS**, demortui amici 1617, in 4. Miolani eum vulgarunt, cum quatuor ligno incisus figuris, quae artificii huius culturae et tum produnt. Tum **IACOBI CHRISTIANI LEBLOND** Francofurtensis ad Moenum primus refertur, qui figuras ligno incisas cum coloribus viuis fecerit, vita hic a **Cl. MOEHSEN** accuratè narratur, et nonnullae figurae, a **LEBLOND** factae, quas Noster possidet, commemorantur.

P. 143. Iam sequuntur **ADMIRALIS** anatomicae tabulae, coloribus distinctae. Et quis est, qui non delectetur earum adspectu? Iam ante tempora **GAUTIER**, **IOANNES ADMIRAL** eiusmodi icones coloribus distinctas scite fecit, et multas quoque dissertationes **BERNHARD SIEGFRIED ALBINI**, ut de arteriis et venis intestinorum humanorum **) de sedibus

*) **BOERHAAVE** method. disc. med. Tom. I. p. 324 no. 2.

) **EIVSDEM annotat. acad. lib. III. p. 54. seq.

caussa coloris aethiopum et ceterorum hominum, quomodi iconibus illustravit. Dein et **FREDERICI RUYSCHII** praeparata anatomica cum explicatione figurarum, sine ulteriori autem rei translatione, in latina, Gallica, et Belgica lingua, pinxit. Nimirum icon membranae vasculosae, ad infima acetabuli ossium innominatorum positaе, durae matris ex capite fetus humani octo circiter mensium, cranium, periosio tecti: durae porro matris in concava superficie visae: rursus effigies penis humani erecti injecta praeparati.

BARTHOLOMAEVS SEUTER icones phy. p. 140.
tanzozoigraphiae **WEINMANNI** viginti et quinque primas curavit, reliquas simul cum **IOANNE ELIA RIDIGER** et **IOANNE IACOB. HAID.** Antea vero **Cl. KIRNHALS** in Anglia **IOANNIS MARTINI** historiam plantarum rarissimarum iconibus eiusmodi illustravit 1728.

Iam ad **COWPERI** anatomiam reformatam **CHELDEN** osteographiam Lond. 1737. EIVSDEM- que anatomy of the human body, cuius sexta editio Londini 1741. in 8. mai. prodiit, Noster venit. Additae sunt huic editioni quadraginta tabulae aeneae, per cameram obscuram aeri incidit eas **GERARD VAN DER GUCHT.** Inter quas duas potissimum amant artifices, decimam nonam nimirum tabulam, vbi *Marsyas* arbori alligatus spectatur, et vigesimam, qua *Hercules* Antaeum manibus attollit. Ambae situm musculorum, integumentis communibus separatis, egregie docent. p. 148.

Restat

p. 149. Restat nunc **I. M. PAPILLON** *) tabularum
 gno incisarum opus egregium et vnicum, quod
 hac parte perfectum Noster iudicat. Repetitur
 in eo inter multas alias res relatio **VESALII**
 editionum, cuius prima editio 1534 iam probata
 dicitur, **VESALIUM**que in quinquagesimo
 octavo 1564 aetatis anno mortuum esse. Quae
 vero relationem interdum Noster minus accurate
 esse monstrat, nec non alios errores in huius
 historica parte detexit, quos breuitatis studi-
 bis hic tradere non licet. Practicam autem partem
 huius operis laudat Noster.

p. 152. Fuerunt autem medici, et chirurgi, qui
 nearent, sculperent et pingerent: eorum itaque
 mentio iniicitur. **VS ANTONIO VENEZIANO**
 siue **FIorentino**, **GEORGIUS IACOBUS**
LANGE physicus Norimbergensis, **ROMYUS**
HOGHE, **RVYSDAAT** et **LA FAGE**, chirurgi
 porro **LVCAS** sanctus, Evangelista, medicus
 pictor, quem variae medicae societates et acade-
 miae pictoriae patronum sibi adsciuerunt, de
 multis res narrantur, etiam theologis utiles, quae
 hic repetere non possumus. **VRBANUS HIAZINI**
 archiater Suecicus dissertationi suae inaugurali de
 obstructione lacteorum vasorum et glandularum
 mesenterii, Andeuagi 1670. annexas tabulas, quae
 quatuor aeneas ipse delineauit et incidit, suam
 ipsam imaginem reliquit. Fuerunt et medici
 in numismaticis et geographicis delineationibus
 eminentes, e. gr. **IO. CVSPINIANVS**, imperatoris
MAXIMILIANI archiater: **IOH. IACOBUS**
SCHVCHZER Heluetus et eius filius **IO. CASPARIUS**
PAR. Multas utiles res oportuit nos hic omitti.

*) **EIUSDEM** traité historique et pratique de la
 vure en bois Tom. I et II. et supplement, ou III.
 III. a Paris 1766. 8.

De botanicis operibus, cum figuris aeneis, quas p. 136.
Auctores ipsi delinearunt atque sculpsērunt, huc refe-
rendus est DIOSCORIDES, DILLENIVS, HILL,
JOHANNIS BARTISTA MORRANDI, FABII CO-
LYMNAE, CONRADVS. IOHRENIYS, qui sumti-
bus suis floram ad viuum egregie depinxit, quorum, et
aducaliorum opera hic a Nostro diiudicantur. Arbi-
tratur autem CL. MOEHSSEN, horum botanicorum co-
muni artibus minus vtilia fuisse, quam anatomico-
rum. Natura enim semper superat artem in beta-
nicis figuris. Infimulque, quotidiana experientia
docente, affirmat, botanicum characterem non raro
in his botanicis iconibus desiderari, eisque potius
oculos delectari, quam naturae amicos erudiri at-
que instrui.

Tum et chemiae vtilitas ad artium emolumen- p. 165.
tum declaratur. Ac primum quidem ratione colo-
rum: deinde ratione pastarum terrearum (*Glaspa-*
ten), vbi primus nominandus est CL. HOMBER-
GERVS, quem dein LIPPERTVS Dresdensis, gem-
marum antiquarum causa clarus, longe superauit.

Denique et nonnulli medici motum animalium, vt p. 170.
BORELLVS, tractarunt: rursus de proportionem et sym-
metria partium corporis humani egerunt, vt ELS-
KOLZ et REINHARD. Fatendum autem esse pu-
tat Noster, ALBRECHTVM DÜRER hanc rem
immo exhaustisse, et praecepta Cll. virorum TARIN
et GAUTIER maiorem fructum attulisse.

Catalogus iconum, praecipue medicorum, eo To. II.
rumque, qui hanc artem coluerunt, multos in se p. 1.
continet medicos. Est ille alphabeticus et nume-
rum millenum superat, additis plerumque delinea-
tionibus, pictoribus, aere caelatoribus s. sculptoribus
loco-

locoque natali, academia, qua vivebant, aetate, annis, quibus nati et denati sunt, docti. Et admiramur vel hic maxime profectus duitatis studium. Cl. MOHSEN, et gratias habent illi huius rei amici.

p. 151. Inter additamenta ad indicem medicorum brium reperimus imaginem celebri medici et chirurgi FRANC. QUESNAY raram illam, id pretiosam ASTRUCII: porro ROBERTI FRANC. PATIN, THOMAS BROWNE, incisam imaginem MELCHIORIS SEBISCH. Porro imaginem ANTONII VALLISNERI et ANDREAE VESALII.

p. 157. Indicat porro Noster eas medicorum imagines, qui defunt in hac collectione.

p. 164. Explicat hic compendium scribendi, et Noster de operibus, in quibus variae hic commemoratae imagines reperiri possunt, insimulque annotationes, ad historiam artium et artificum spectantes.

Sed haec haftenus. Condonabunt Lectores, si paullo diutius in hoc libro indicando, cuius laus maximopere commendanda est, immorati sumus. Utilitas enim eius magna, qua abundat hoc opus profecto, intelligitur non solum ab historiae medicae cultoribus et artium amicis, sed a medicis quoque ac chirurgis, qui in accurata anatomica imprimis cognitione acquirenda occupati sunt.

10. ERNEST. IMMAN. WALCHII consil.
Jul. Saxo. Vin. et Isenac. eloquent et poes.
P. P. O. antiquitates medicae selectae. Ienae.
sumtibus viduae Croekerianae 1772. 8. c. f.
pgg. 180. sine dedicatione.

Nisi omnes, profecto plurimae res notatu dignae, p. 1.
quae de medicis oculariis Romanis eorumque
collyriis atque sigillis, quibus pyxides vnguentarias
insignire solebant, ideoque thecae vnguentariae o-
percula nuncupabantur, posteritati relictæ sunt, hic
inueniri possunt. Tribus sectionibus hoc a Cl. WAL-
CHIO praestatur: I. Sigillum medici ocularii in agro
Ienensi repertum: II. sigilla medicorum oculariorum
apud veteres Romanos: III. inscriptiones medico-
rum oculariorum.

Septendecim sigilla in altera sectione a Nostro p. 49.
collecta sunt. Exempli loco vnum tale sigillum
afferamus, cum praeterea ampliorem horum sigil-
lorum omnium atque inscriptionum quoque recen-
sionem non ferat instituti nostri ratio.

Est illud decimum tertium Q. IULII MUR- p. 83.
RANII, ita comparatum:

QIVLMVRRANIMELI
NVMA DCLARITATEM

QIVLMVRRANISTAGIV
MOPOBALSAMATADCAP

Alia quatuor habent latera, et singulum latus
aliter est inscriptum. Horum itaque sigillorum ex-
plicationes addit, easque aliorum eruditorum viro-
rum, vel suis coniecturis Noster probat atque con-
firmat.

Tom. XVIII. P. IV.

Yy

Perre

p. 103. Porro disquirat Noster, quid sit, medicos
 rare apud ALFENUM VARUM. Commen-
 tum nimirum Noster locum ALFENI VARUM
 dicis imperari videtur, illeque similibus
 NECAE et CICERONIS illustratur. Cum
 autem aegris imperent, nec aegri medici
 GORIUS HALOANDER quoque pro im-
 tes *implorantes* legendum esse coniicit. DI-
 SIO GODOFREDO autem, HALOANDER
 emendationem haud plane improbandi, non
 videtur hac correctione. Putat enim imper-
 hoc loco medicum designare, qui remedia
 borantibus praescribere iisdemque sanitatis
 seruandae, aut reparandae leges indicere solet.
 sic alii aliter atque aliter hunc locum explicat.

His emendationibus eruditos viros placet
 p. 110. supersedere posse, hisque verbis prorsus im-
 tis eorumque sensu haud turbato, totam hanc
 tam litem ex ipso apud Romanos medicorum
 eorumque conditione dirimendam esse. Noster
 tratur. Erat nimirum florentissimis reipublicae
 manae temporibus, tum et imperatorum
 plex in vrbe medicorum genus: seruire alio-
 vulgare plebeium et maximam saltem partem
 et illiteratum; alterum ingenuum, doctum, bonae
 artibus et Graecae potissimum medicinae disci-
 egregie imbutum. Hi itaque medici, quibus im-
 tum fuisse apud Romanos legimus, erant serui,
 que ipsum imperium attinebat artis exercitium,
 nime vero medendi methodum spectabat *).

p. 117. Tum historiam Asclepiadarum Noster per-
 tur. Haud vna olim Asclepiadarum ratio et con-
 tio fuit. Ac primum quidem nomen istud genti-
 dicitur eorum solummodo proprium, qui velab-

*) cf. comm. nostr. Decad. II, Suppl. II, p. 255.

subsequently genus suum derivarint; vel per ad-
optionem in Asclepiadarum olim transferint fami-
liam. In antiquis ideo lapidibus *Asclepiadas* rō
vocantur. Qualis erat *NEBULEN CARY-*
us, aliique.

Extincta vero Asclepiadarum familia, frequen- p. 122.

tas nomen ASCLEPIADAE usurpari coepit, aliis
cognominis loco, nulla gentis aut vitae habita ra-
tione; aliis propter artem, quam profitebantur, id
sibi ediscipulis, ut illustri hoc nomine auctori-
tatem sibi, fidem medicamentis, a se praeparatis,
constituerent.

Quorum sunt potissimum sex: *Pri-*

mus ASCLEPIADES Prusensis medicus. APOLI-

CONII ERASISTRATEI discipulus: *Secundus*

ASCLEPIADES junior, *Θαρμακίων* dictus ob reme-

dicum compositionem, quas et GALENUS dili-

genter descripsit. In DOMITIANI tempora inci-

dit quoque ASCLEPIADIS aetas, cui *tertius* a

Nostro assignatur locus, atque e lapide Reinesiano

probat, quod is L. ARRVNTIVS SEMPRONIA-

EPS ASCLEPIADES medicus DOMITIANI

appellatur. *Quartus* medicus est GALEPVENIVS

ASCLEPIADES, testante antiquitatis monumento.

Sequuntur tandem bini ultimi, quorum unum, p. 128.

quod ordine *quintus* est pariter antiquo, cognovit,

ΤΑΙΔΙΟΣ ΔΕΚΛΗΠΙΑΔΗΣ ἰατρός λυδ. ματ.

χρ. medicus ludī matutini chirurgus; alter et *sex-*

tus appellatur P. NUMITORIVS PVBLLI liber-

tus medicus oculusarius e. f. p.

Ita sequitur medicina veterum lapidaris. Hic p. 131.

lapides, quorum vis salutaris, a veteribus laudatur,

et a recentioribus, nonnullis lapidibus exceptis, ut

magas, haematites etc. prorsus reiicitur, collecti

sunt a Nostro, qui quaedam de lithologia veterum

chirurgica hic commentatur.

- p. 141. De Pyrrhonismo medicorum veterum hic a Nostro traduntur. In Aegypto medicina vniue in longo rerum usu multaque experientia sita fuit atque collocata. Deinde autem ex Aegypto in Graeciam migravit. Graeci de morbis quoque philosophabantur, maiores usu atque experientia didicerant, principia et causas primas revocare, ipsaque morbis praeccepta ad artis et disciplinae formam ducere studebant. Quemadmodum tum in philosophia multae philosophorum sectae, familiae et disciplinae erant: sic et secta florebat, quae Pyrrhoniam, cui multi amici strenuique discipuli erant.
- p. 149. Huic primum praefuit PYRRHO, a quo duxit nomen secta, qui arbitrabatur, rerum causas adeo saepe testas et abditas esse, ut quid verum sit, quidue minus, rite possit dici. Ut ne hanc ob causam falsis opinionibus, sophistibus idque genus aliis decipiamur, docere philosophum credit, ob virium intelligendi imbecillitatem, et propter tot sensuum fallacias, de quibus rebus dubitanter pronunciare, nec quidquam clarissimis et evidentissimis documentis probare habere. PYRRHONEM itaque amicum philosophicae experientiae, non vero opinionum et speculatum, ea destitutorum, Noster probat, ita, ut in primis artis medicae initiis, ideoque paullo altius repetat.
- p. 157. Rursus de morbis veterum obscuris Noster. Ex ARETAEO duo commemorantur morbi, quorum unus venae cauae acutum morbum, et *anuræ* apud Galienum et in CARLIO AVRELIANO cataleptica morbus occurrit. Sunt vero haec mala, nostra aetate non obuia, nec satis accurate a veteribus descripta.

videntur. Quapropter et medicos Cl. WALCH
ut paulo diligentius in haec morborum
inquirant, eorumque rationem reddant.

Finit hunc librum tractatio de venae cauae p. 167.

morbo acuto apud ARETAËVM. Hic morbus ab
ARETAËO ita describitur, ut non de duobus di-
versis venae cauae morbis, sed de unico tantum ser-
vatum esse, luculenter appareat.

Hoc probato, disquiritur a Nostro: verum mor- p. 170.

bu iste scissura venae cauae sit, nec ne?
At enim hunc morbum rupturam seu fissuram ex
causa venae, alii inflammationem eiusdem esse
securantur. Rupturam autem non largitur No-
ster; nam *viduata* fissuram venae cauae non de-
signat contendit. Parieter non credit Noster, ARE-
TAEVM icoris vitia cum venae cauae inflamma-
tione confundisse.

Ad inflammationem autem ramulorum venae p. 177.

cauae per icur sparsorum, quod attinet, duplex iam
est apud Nostrium quaestio: altera, quomodo ARE-
TAEVS inflammatos ramulos illos acutum venae
cauae morbum dicere possit, quum tamen nuspiam
apud veteres medicos, neque apud ipsum ARE-
TAEVM ramulis his nomen venae cauae fuerit ad-
signatum? altera, qua ratione ARETAEVS poste-
rior inflammationis genus pro satis frequenti vendi-
turo potuerit. Omnino autem huius morbi ARE-
TAEVS descriptio non egere obscuritate Nostro
videtur.

Etwas von Fiebern. Erster und Zweyter Theil
 von G. I. BEUTH. *Cleue und Leipzig,*
Gottlieb Baerstecher, Buchhaendler. 1771.
 Seiten 112 u. 107.

Quaedam de febribus. Prima et secunda Sectio.
 Auctore G. I. BEUTH. M. D.

Ex dedicatione, quae directa est ad Cl. Ernestum, intelleximus, in tribus sectis
 Sect. I. Nostrium hanc rem esse absoluturum. Prima
 sectio constat quinque capitibus, quorum primum
 agit de idea febris; et de essentialibus
 symptomatibus secundum tertium con-
 dentes causas, quae cernuntur in sex febrium
 naturalibus, pertractat, quae haec febris sym-
 mata efficiunt; in quarto enarrantur effectus
 a febribus producuntur, ac quinto denique agitur
 de accidentalibus febris symptomatibus dispositis.

p. 9. HELMONTIUM primum esse Noster agitur,
 qui naturam febris effectricem iudicavit. De-
 minatis febris definitionibus HELMONTII, BOERHAAVI-
 DENHAMII, STAHLII, BOERHAAVI, TENII, aliorumque veterum et recentiorum, hanc
 idea a Nostro ita formatur, ut sit febris fortior et
 tus humorum, quo quaedam peregrina materia
 corpore expellatur.

p. 22. Ad essentialia symptomata febris refert Noster
 maius aut minus frigus, caloris varios gradus
 plus minusve celerem pulsum. Horror febrilis con-
 nitur vel in horripilatione vel in frigore vel in in-

gore, qui ad conuulsiones propemodum accedit. 11. 72
Calor febrilis potest esse maior et minor, humidus
et siccus.

Cibus et potus inseruit febribus vel ex eorum p. 30.
anomia, vel ex indigestione, quam inducunt in
corpus, vel efficiunt.

Palpitatio cordis non est effectus febris, sed ma- p. 44.
teriae febrilis: anxietates cordis solummodo a febre
independent.

Ad primum enim stadium pertinent stagnatio- p. 47.
nes, impeditus sanguinis circuitus et cordis anxietas,
indeque oritur frigus. Ad alterum autem re-

latio tenacis febrilis materiae, qua stagnationes
ante sunt: liberior rursus circulatio, sanguinis calor
stator.

Hic iam vires naturae separandae sunt,
quae in contractione cordis, ei propria, cernuntur.

Aliqui motus, supra memorati, sunt febris, de
cuius salubritate, cruditate, coctione et crisi nunc
Noster disputat. Omnes febres vel plena sanitas, p. 56.
vel mors, vel alius morbus sequuntur.

Dispersantur symptomata febrilia a Nostra quo- p. 39.

que in quatuor classes, quarum una ea continet,
quae omnibus omnino febribus sunt communia, ut
horror, calor, celer pulsus. Altera ea complectitur
symptomata, quae huic vel illi febre sunt propria,
e. g. intermissio febris febribus intermittentibus
solemnis solummodo est. Tertia classis ea spectat
symptomata, quae quibusdam quidem conueniunt
februm speciebus; tamen et aliis morbis superue-
niant, ut sunt peruigilium, delirium, coma, con-
uulsionesque. Ultima classis attinet ea symptomata,
quae accidentium nomine insigniuntur, nec praete-
rea ad essentiam febris pertinent, ut sitis, nausea,
ructus, vomitus, diarrhoea, exanthemata cutanea.

Sect. II. In secunda sectione ordinem febrium hucusque persequitur, earumque diuisionem in continuas intermittentes et continuas addit. Passim notantes benignas; vt ephemeram, synochum, typhum: et malignas, vt synochum putridum, typhum ardentem pertractat. Tum sequuntur intermittentes et remittentes seu continuas e. g. febres typhales inflammatoriae, phrenitis, angina, pneumonia, pleuritis, paraphrenitis, inflammationes utriculi, intestinorum, nephritis, hepatitis. De his quatuor capitibus a Nostro disputatur.

p. 8. Eas febres, quas Noster appellat continuas CIL. BOERHAAVIUS. et ELLERUS febres continuas non remittentes nominarunt; et Noster ad continuas retulit, continuas remittentes ab illis nuncupatae sunt.

p. 22. Malignitas febrium acutarum cernitur primum in prostratione virium, pulsu debili, obscuro et anxietate praecordiorum.

p. 44. Sanguificationis in physiologia difficillima Nostro videtur explicatio. Nam pulmonibus et aliis partibus solidarum sanguificationem non tribuit. Id quod ex ouis, calori animali subditis, illud. Ceterum non negat, se ignorare, quo modo sanguis in sanguinem mutetur, ytrum sanguificatio sine sanguinis ope fiat, an aliae functiones s. humores eam perficiendam requirantur?

Angina inflammatoria a Nostro cum ALVARIO ita definitur, vt sit febris inflammatoria cum impedita respiratione deglutitioneue, vel utraque. Simul hoc impedimentum vel in faucibus, vel in arteria aspera, vel in oesophago potest latere. Quod si vero hic morbus a vitio abdominis seu pectoris

et aliorum partium corporis proficiscitur, non dici-
tur agias inflammatoria.

Peripneumonia a Nostro dispecitur in pulmo-
nalem et bronchiale: pleuritis in siccam et humi-
dam, in idiopathicam et symptomaticam e. f. p.

Inter symptomata, paraphrenitidi potissimum
propria, refert Noster tussim cum sternutatione, sin-
gulum, risum sardonium et vomitus.

Calculus raro excitat dolorem, quam diu in pel-
vi renum haereat; simulac autem ille peluim reli-
querit, potest ad nephritidem conferre: rursus
frictor et continua equitatio.

Reñcit Noster Cl. BORRHAAVII duplex inflam-
mationum genus, nec attendit in hepatide ad vasa
hepatis sanguifera propria et communia, in quo-
rum, si obstructione laborent, diversitate, apud
BORRHAAVIUM spectatur inflammationum varie-
tas. Nam in hepatide non observatur marcor
hepatis, sed icterus semper propemodum hepati-
dem comitatur. Symptomata itaque hepatidis
semper iudicavit Noster vna eademque.

Non raro vermes, ex duodeno in vesiculam fel-
leam repentes ibique morantes, ictero inseruiunt.
Reservat Noster ipse felleam vesiculam viri, ictero
mortui, in qua lumbricum crassum et magnum re-
perit.

Quemadmodum in ictero laborantibus albugi-
nes primum: sic tandem ossa ipsa tingi flauo colore,
licet raro, Noster arbitratur.

IOANNIS BERNHARD. HULSTII
Med. Doct. et Professor. publ. in
Gymnas. acad. Lingens. gemellarum
in utero abdominibus connatarum brevis
historia cum animaduersionibus theoreti-
cis, et adiuncta de duobus morbis
pendice; nec non morbi rarissimi
Zwollae, apud S. Clement. 1770. 8.
28. sine praefatione c. f.

p. 1. **G**emellae hae, de reliquo sanae infantes, in
utero abdominibus ab ensiformi processu
umbilicum usque accretae, et paulo post
mortuae sunt: quarum iconem curauit, et
sane mirum eiusque satis felicem euentum
hic ex relatione obstetricis narrat, nihilque
complecti intelleximus. Inter graviditatem
habuit gravida corpus graue, ut lapidem magni
ta carens, nec quidquam fecit aut vidit, quod
coalitioni in graviditate inferre posset, causa
hoc, quod duos infantes inter graviditatem in
utero posuerit, ac ex tenero amore pectori
apparerit. Num imaginatio gravidae hic ad coalitionem
quid afferat, iudicio aliorum relinquit Noster.

p. 7. Porro quaerit Noster: an haec con-
cretae ac sanae mansissent hae gemellae, sectione
lici cum successu separari potuerit? negat
tem, hoc fieri potuisse ob haemorrhagias
nec non ob incertitudinem, utrum integritas
communia utraque habuerit, visceraque abdomi-
lia utriusque libera fuerint accretae, nec
Quodsi vero alterutra mortua fuisset, tentanda
sectio Nostro videtur.

Describuntur hic duo monstra, quorum vnum p. 11.
ex adpectu capitis equini ficti illud prae se ferebat;
alterum habebat frontem, setis suillis cinctam, ad
oculos vsque pendentibus. Brachia bene erant
comparata, excepto extremo, cui haerebat adnata
ungula porcinae similis, deficientibus cubitis atque
manibus. Illud non diu vixit, hoc per sex menses;
quod pariter Noster terrori et adpectui tribuere, at-
que ita imaginationi grauidarum laesae fauere videtur,

His accedit historia morbi rarissimi, quo labo-
rabat femina viginti sex annorum. Erat cachexia p. 15.
leucoplegmatica scorbutica, coniuncta cum debili-
tate neruola et fistula intestini recti, in vaginam seu
orificium vteri externum potius, quam in vrethram
penetrante, etiamsi id quoque per vasa haemorrhoi-
dalis interna, ad vrethram tendentia, fieri posse No-
stro videretur. Indeque flatus cum tanto sibilo, vt
adstantes audirent, ac aegra manifeste sentiret, nec
non aliae particulae peregrinae simul cum vrina et
sine ea per vias vrinarias exhibant. Aegra enim re-
tulit, semina duo ribium, praecedente die come-
storum, cum vrina effluxisse.

Quapropter quaeritur a Nostro: quis morbus, p. 19.
quae causa morbi, prognosis, cura? quae flatuum
causa per vrinae vias erumpentium aliarumque pere-
grinarum rerum? Quibus resolutis, hanc raram morbi
ac summe complicati descriptionem tradit HERR-
MANN BOERHAAVE, cuius discipulus Noster
fuit, ideoque consilium sibi expetiit.

Ex additis literis BOERHAAVII cognouimus, p. 26.
se quidem de acinis, flatibus, aliisque vrinae via e-
missis, etiamsi similia exempla occurrant in scriptis
medicorum, dubitare, illudque haud satis capere;
morbum tamen pendere a systemate neruoso debili
et mobili cum siccitate macilenti corporis et magna
obstructione in syntaxi coeliaca ac mesenterica.

Nova physico medica,

Societas scientiarum *Bruxellis* 1769 fundata, et
ius instituti rationem supra reddimus
edictum Imperatricis Augustissimae
THERESIAE die 16 decembris 1772
Caesareo Regia scientiarum elegantiorum
et bonarum artium designata est.

Scelandinam societatem artium et scientiarum
Vlissingensem praemium monetae argenteae
iudicaturam auctori dissertationis, quae
est: *nunc alio nunc rursus alio sit obvia via*,
Etat illam quaestionem: *potestne naturae
ex cognitis cum observationibus et experimentis*
nuper relatum legimus. Proferatur autem
nomen, rogat societas.

Missis aliis problematibus, ab Academia
scientiarum elegantiorum literarum et artium
Rotterdamensi, eruditis cum viris communicatis, nec non
continentibus, hanc solummodo quaestionem hic re-
petimus.

Optat nimirum Academia, ut quis difficultatem
*mechanismo secretionis urinae cum descriptione or-
ganorum huc spectantium, quasque celeritatem, quae
urinae secretio expeditur, iuvent.*

(*Sur le mécanisme de la sécrétion des urines
une description des organes, qui opèrent et qui con-
rent à la promptitude avec la quelle cette sécré-
tion s'exécute*).

Pertinet hoc problema ad annum 1773:
qui hanc in rem inquireret ex voto Academiae,

*) v. comm. nostr. Vol. XVII p. 345. et Vol. hoc p. 102.

**) v. comm. nostr. Vol. hoc p. 538.

Sicut potest maximum praemium, monetam auream trecentarum librarum Gallicarum, quod Academia munificentiae Ill. Ducis DE HARCOURT debet.

Commentaria autem ante primum iulii diem 1773 CL. L. N. DAMBOURNAY, qui ab epistolis Academiae est, tradenda sunt. Praeterea Eiusdem nobis lex in scribendis mittendisque elaborationibus constat, quae ab aliarum academiarum legibus viliam praebeat diversitatem.

L'Accesit ab Eadem nacta est commentatio poetica, continens literas patris in obitum filii vixi, decimo aetatis anno ex variolarum insitione mortui, cuius Auctor Ill. comes DE LAURENCE esse dicitur.

Praemia reliqua anatomiae, chirurgiae, arti obstetriciae, botanicae, mathesi et hydrographiae dicta, inter studiosos, his de scientiis optime meritos, sunt distributa.

Regia societas *Parifensis*, in emolumentum et incrementum rei rusticae conflata, promisit ei praemium quadringentarum librarum Gallicarum, qui ad hanc quaestionem 1774 datam ita responderet, ut expectationi societatis fieret satis.

Est ita quaestio comparata: *Quaenam erat Romanorum agricultura ab initiis inde Reipublicae ad tempora IULII CAESARIS, quatenus imperium, mores, et commercium spectet? (Quel étoit l'état de l'agriculture chez les Romains, depuis le commencement de la République jusqu'au siècle de JULES CAESAR, relativement au gouvernement, aux mœurs et au commerce?)*

Commentaria sunt ante I diem decembris 1774 tradenda atque latino vel franco gallico idiomate scri-

scribenda *). Leges praeter ea cum illis statutis sunt eadem.

Regia scientiarum et literarum elegantissima *Berolinensis* Academia problema ex physica et mathematica consideratione depromptum, theoriae transplantationis spectans atque 1770 propositum, communicat cum viris eruditis hoc 1773. Quærat ut hoc in superioribus **), regere enim non solum quaestionem, sed et modum optat Academia, ut respondeatur, inueniet.

Societas oeconomica *Petropolitana*, cuius mentionem fecimus ***), duas theses in rem eandem iudicio eruditorum commitit. Ac prima eadem haec est :

Ex diuersa natura soli provinciarum Russicarum determinetur, quantum terrae requiratur ad colenda agros et id genus alia exstruenda, ubi familia una quae constet ex duobus viris totidemque feminis, et suis respondeat, senum infantumque numero vitam ducit, ut habeat familia in eiusmodi habitaculo, unde sufficiat omnibusque negotiis, quae demumcunque sint, sufficiens et praestandis par sit.

(De déterminer, d'après les différentes qualités du sol des provinces Russes combien il faut de terrain pour la maison, les champs etc., d'une famille de laboureurs, consistant en deux ouvriers, deux femmes et un nombre proportionné de vieillards et d'enfants, pour que cette famille trouve dans cette habitation une subsistance et un entretien suffisant et qu'elle puisse elle-même suffire à tous ses travaux.)

*) v. comm. nostr. Vol. XV, p. 357.

**) v. comm. nostr. Vol. XV, p. 358.

***) v. comm. nostr. Vol. XVI, p. 545.

Elaboratio, quae ad provinciam Ingriae accom-
modata sit, centum numorum aureorum, quae et
alias provincias spectet, quinquaginta aureorum
deportabunt.

Altera, praemio quinquaginta aureorum numo-
rum Hollandicorum, ita legitur: *Qui esset optimus
habitationis rusticum, constans ex aedibus, aula,
horto, ceteraque exstruendi, ut simplex illud sit
et sumptuosum, iis tamen non destituatur, quae
salvo ex climatis natura sint necessaria.*

(*Quel seroit le meilleur plan d'une habitation de
paysan, maison, cour, ecuries, granges et bâtimens
nécessaires, de manière, que cette habitation fût aussi
simple et aussi peu dispendieuse, qu'il seroit possible, et
qu'elle renfermât néanmoins toutes les commodités né-
cessaires au paysan, en égard au climat.*)

Pertinent hae duae theses ad annum 1773, qua-
rum elaborationes a societate expectantur ante 1
m octobris eiusdem anni. Quo ipso die conue-
nit Eadem ad has res disquirendas, ac praeterea
quinque monetas aureas, singulam pretio centum
numorum, quinque chirurgiae studiosis indigenis
tribuet, qui per hunc annum 1773 commenta-
rium vel tres observationes dignas exhibitas cum
societate communicarunt.

Facultatem medicam *Parisiensem* numos accepisse
a Cl. CUVILLIERS DE CHAMPOYAUX medi-
cinae doctore ad quaestiones cum eruditis viris com-
municandas, praemiisque ornandas, si elaborationes
eorum facultati placeant, nuper retulimus *).

Quaestio, quae ab *Ea* proponebatur, id vole-
bat: *num possent morbi contagiosi praevideri, arceri,
et, si iam progressi sunt, impediri? (S'il est possible
de prévoir les maladies épidémiques, et quels seroient*

*) T. comm. hoc. Vol. hoc. p. 150.

*les moyens de prévenir ou d'en arrêter le progrès ? **).

Atque in hanc rem ita Cl. **LIBRUS** medice nae doctor inquisiuit, vt votis facultatis medicae Parisinae responderet elaboratio et praemium reportaret.

Postea nouam quaestionem tradit *Eadem* sententia, cuius responsionem expectat 1774. haec: *quinam est pestis, si ea est peculiaris, quod character ? quoniam remedia ad eam curandam et praecauendam ? (si la peste est une maladie particulière, quel en est le caractère, quels sont les moyens la traiter et de la prévenir ? Reliqua vide loco paulo ante memorato.*

Gothae auctoritate et munificentia *serenissimi Ducis* in vsum publicum theatrum anatomicum constructum est, cui **Experientissimus GRIMM** chirurgicus et archiater, est praefectus. Id simul est, ne copia cadauerum deficeret. Demonstrationes quoque iam coeptas esse legimus. Initium estum est praeterito 1772 anno.

Exfordiae experientissimum atque excellentissimum **IOANNEM CAROLVM OETTINGER** medicinae professorem publicum extraordinarium designatum fuisse iam indicauimus **).

Adiit illam professionem Cl. **OETTINGER** in Etatione, qua de febribus, ab initio fere mensis Iulii 1771 per annum 1772 huc usque *Exfordiae*, inque eius confiniis epidemice grassationem nonnulla commentatur: ac simul pro munere clementissime demandati, ratione ad audiendas praedilectiones artis salutaris cultores inuitat ***).

*) v. ibid.

**) v. comm. nostr. Vol. XVII. p. 719.

***). Quae prodit *Exfordii* ex officina *Hennii* 1774.

CL. IOAN. AUG. WOHLFARTH *), medicinae doctor in vniuersitate, quae *Hala ad Salam* foret, eiusdem artis professor extraordinarius factus est.

CL. IOANNEN FRIDERICUM GMELIN, medicinae doctorem, fuisse creatum *Tubingae* profectorem extraordinarium medicinae relatum legimus.

Illustris FERDINAND. IACOB. BAISRVS, Academiae naturae curiosorum Praefes **); qui *Noembergae* hactenus est moratus, consiliarius aulicus *Onoldinus* factus est, et *Onoldum* iam sese contulit.

Hafniae CHRISTIANVS LODBERG FRIIS medicinae doctor et professor primarius initio huius 1773 anni obiit.

Cassellis die 14 decembris 1772 CL. THEODO. AVGVSTVS SCHLEGER medicinae doctor et professor et h. t. Prorektor ***), anno aetatis quadragesimo quinto obiit.

Hamburgi die 4. februarii 1773. GEORGIVS FRIDERICVS RICHERZ, medicinae doctor et xenodochii medicus ordinarius, anno aetatis sexagesimo secundo animam efflauit.

Experientissimus BATIGNE praeterito 1772 anno, qui tractatum de digestionem ****) scripsit, *Berolini* vitam cum praematura morte commutauit.

Ibidem

*) v. comm. nostr. Vol. XVII. p. 159.

**) v. comm. nostr. Vol. XV. p. 706.

***) v. comm. nostr. Vol. hoc p. 149.

****) v. ibid. Vol. XVI. p. 96.

Ibidem porro experientissimus *ETON* *HIRSCHEL*, qui variis scriptis inclamavit, octavo aetatis flore & viuis ereptus est, ultimo mensis

Bernae societas typographica commercium literarum *III. ALBERTI AB HALLER* inter celeberrimos medicos ac physicos *ALBINUM*, *MUR*, *NOLLET*, *WERLHOF*, *FRINGLE*, *ETER*, *TREWIUM*, *MORGAGNI*, *PACQUIN*, *BURRMANN*, *TISSOT*, *BERGMANN*, cet. ita publici iuris se facturum affectum, ut in duodecim voluminibus, quorum primum viginti et quinque seu triginta plagulis exhibet; subinde prodeat in octavo. Octo volumina epistolis, Latino idiomate scriptis, quatuor *Tessellae* Francogallico, Anglico et Italico exaratis dicuntur. Quotannis duo vel tria apparatus volumina.

Practerea et *III. AB HALLER* spondens neglectis rebus domesticis, eas se excerpturas, quo usu suo non destituantur; nec non sparsim; ut necesse sit, annotationibus loca nonnulla, quae securitatem aliquam prodero videantur, illustratum esse.

Berolini *Cl. ZUCKERT* materiam medicamentorum *LOESECKII* recudendam curavit.

Magistratus, qui *Insulae* praefectus, edictum diei octobris 1772 in salutem merforum promulgavit, quod cum aliis huius rei institutis, a nobis quoque partim commemoratis *), convenit.

Tria loca publica cineribus praeparanda instituta sunt. Urbis chirurgus, qui clymatico medicamento ad fumum nicotianae adhibendum instituit.

*) v. comm. nostr. Vol. XVI. p. 147.

Suis est, quorsum arcessitur, praesto esse debet. Qui merum detegit et iusto loco indicat, sex flores accipiet. Caeterum sumtus, qui, ut magistratus voluntati fiat satis, sint impendendi, pari modo cedentur.

Hafniae xenodochium *Fridericianum*, nuper constitutum, iam vero denuo stabilitum, disceptatores habet praefectum urbis praesidem, professorem medicinae, qui hactenus erat *b. FRIIS***), chirurgiae professorem, qui nunc est *Cl. HENNING*s, vnum ex camera consiliarium, et duos iuniores.

Eo inprimis in hoc nosodochio respiciatur, secundum foundationem *b. Regis* die 6 august. 1756, ut pauperes et aegri civium ante omnes ibi excipiantur, auxilio medicamentisque subleventur; neque vero iis aditus concedatur, qui ex morbo venereolaborent. Cum quoque Regia auctoritate simul iussum sit, ut eorum, qui suis sumtibus ibi viuerent, tot reciperentur, quot loci spatium capit, etiam his omni modo consulitur. Serui porro et omnes omnino sine vlllo discrimine excipiuntur, iisque non solum medicina, sed omnia auxilia ad vitam necessaria offeruntur. Quilibet eorum quotidie vnam libram Danicam (*mark dänisch*) soluat; eos vero, qui vitalantiori vtuntur, duas pendere oportet.

Irkuzkiae in *Sibiria* ex auctoritate praefecti ducis *A. BRILL* ex munificentia Augustissimae Imperatricis *Russorum* domicilium, aegris variolis insitis vel inferendis, variolarumque insitioni, sacrum exstructum est. Neque euentus expectationem fefellit. Etenim a die iulii vigesimo sexto 1772, vsque ad duodecimum decembris eiusdem anni, quadringentis

Zz. 2

quadra-

*) v. supra p. 721.

quadraginta infantibus variolae sunt implantatae, ut ne vnus quidem eorum periret. Quae rei signi industria Cl. KRATSCHE chirurgi, qui aegrorum curam habet, plures, in dies peruenientes liberos non ex vicinia solum, sed qui longe distant, huc ad inferendum deferunt.

Halat ad Salam quidam in arte chemica, dum clarus tentaminibus, cum cupro infusum, et eius virtutes et vim venenatam internam paulo citius extingueret, eandem rem fortuito ita deterit, ut vnus num hoc adeo efficax produceret, quod et minima dosi absque vilo remedio haberet effectum lethalem. Ex nonnullis animantibus, quibus pericula fecit, apparuit, cadauer intra viginti quatuor horas totum in fermentationem irruisse, ut omnis eiusdem massa putredinem prodere.

Heilbronnae ex bibliopolio Ekebrechtiano, et minus sumptuosa historia naturalis cum aeneis proditura est. Quinque sectionibus per animalia quadrupeda, dein aues, rursus insecta, animalia repentia, sicuti et ranae, bufones, lacertae, cet. tum pisces et alia animalia marina et postremo arbores et frutices oeconomice potissimum solui dicuntur.

Explicatio, ibi, vbi quadrupeda tractantur, opere Buffoniano et Daubentoniano*) repetitur, ut superflua omittantur, necessaria vero et vilia servantur: observationes insimul atque annotationes reliquorum Auctorum aptae et utiles non praetermittuntur.

Figurae ad instar earum, quae a MURRAY operi Linnæoniano sunt annexae, seri incidentur, ubi

*) v. comm. nostr. Vol. XVII. p. 540.

vero naturae non respondent, emendandae, et novis tabulis animalia, Cl. IONSTONO incognita, delineanda sunt.

Quaelibet sectio thalero vno et dimidio constabit; praenumerando autem vno tantum thalero. Nam prima sectio cum viginti tabulis in folio prodit, et altera ad festum paschatos subsequutura dicitur.

In officina libraria Gleditschiana Lipsiae iam olim editae prodierunt 1773. IACOBI THEODORI KLEINII descriptiones tubulorum marinarum, in quorum censum relati sunt lapides, caudae, cancri GESNERI, et his similes belemnitae, eorumque alveoli secundum dispositionem musei Kleiniani: addita est dissertatio epistolaris de pilis marinis. Cum decem tabulis aeneis Gedani et Lipsiae. 4.

Prostant et alia in hac officina scripta Kleiniana, ut historia piseium, echinodermata, stemmata avium, lapides figurati etc. quorum mentionem autem hic solummodo facere possumus.

XIX.

Continuatio indicis scriptorum physico medicorum, quae anno 1770 prodierunt.

- S**ANCTORIUS SANCTORIUS de medicina statica aphorismi. Commentaria, notasque addidit ANNA CAROL. LORRY. Paris. 12.
- MICHAEL SARCONI Med. Doct. und oberster Spitalarztes bey dem Schweitzer Regiment von Fauch in Neapel, Geschichte der Kranckheiten, die durch das gantze Jahr 1764 in Neapel sich be- achtet worden. Erster Theil. Aus dem Ita- lischen übersezet durch D. IOHANN THEODO- SCHMID VON BELLIKON. Zürich. 8. mi.
- Nosologie méthodique dans la quelle les maladies sont rangées par classe, suivant le système de M. SYDENHAM et l'ordre des botanistes. Traduit du latin de M. SAUVAGE; avec une table al- phabétique et raisonnée de matières et de ma- dies, par M. NICOLS. Tom. I. II. III. Paris. 8. min.
- Lapratique du iardinage par M. l'Abbé ROBERT SCHABOL, redigée après sa mort par M. D. Vol. I. II. ibid. 12.
- Eiusd. dictionnaire pour la theorie et la pratique du iardinage et de l'agriculture. ib. 8.
- IACOB. CHRIST. SCHAEFFER Empfehlung, Be- schreibung und erweiterter Gebrauch des so genan- ten und zur Erspahrung des Holtzes höchst vor- theilhaften Backofens. Nebst fünf Kupfertafeln. Regensb. 4.
- Eiusd. fungorum, qui in Bauaria et Palatinatu circa Ratisbonam nascuntur, icones. Tom. III. ib. 4.
- SAMUEL FRIDERIC. SCHEFFEL spec. inang. sistens de fetu, natibus in partu prodeuntis, obser- vationes et analecta. Gotting. 4.

CAROL. LEBERECHE SCHEFFLERS *Abhandlung von der Gesundheit der Bergleute.* Chemnitz. 8.

GODOFR. WILLH. SCHILLING diatribe de morbo, in Europa paene ignoto, quem Americani vocant *Iaws*. Ultrai. ad Rhen. 8.

SALOMON SCHINZ diss. de stanno eius miscelae cum plumbo in re oeconomica usu. Tigur. 4.

ADAM GOTTLÖB SCHIRACHS *Pastoris zu Kleinbautzen ausführliche Erläuterung der unschätzbaren Kunst iunge Bienenschwärme oder Ableger zu erziehen. Nebst einer natürlichen Geschichte der Bienenkönigin oder Weyselerzeugung und deren wichtigen Einflusse in die Oekonomie der Bienen, nach neuen genauen Beobachtungen und physikalischen Erfahrungen.* Budißin. 8.

Versuche mit den Mutterkorn von D. THEOD. AUGUST SCHLEGERN. Cassel. 4.

De phalco observationes, quibus hoc genus muscorum vindicatur atque illustratur. Auctore IOH. CHRIST. DAN. SCHREBERO. Lips. 4. c. tab. aen.

PHIL. GEORG. SCHROEDER diss. inaug. circa variolarum distributionem, imprimis ratione februm, cum iis coniunctarum, quaedam analogeta Resp. *Isaac Daniel Fellingner.* Gotting. 4.

Eusd. diss. inaug. de viribus naturae debilioribus, in febrium decursu recte aestimandis, iisque accommodanda medendi ratione, Resp. *Paul Henr. Weis.* ib. 4.

IO. FRIEDR. SCHÜTZENS *gründliche Anweisung zur Hebammenkunst.* Hildburghausen. 8. m. K.

MARTIN WILLH. SCHWENKE Breef an den Heeren EDUARD SANDIFORT behelzende eenige Aanmerkinge over het getal en het ouderdom der gestorvenen aan de Kinderpokies over

derzelven inenting en de behandeling der natuurlyke ziekte. Te Haag. 8.

10. ANTON. SCOPOLI *Bemerkungen aus der Naturgeschichte. Erstes Jahr, welches der Inhalt seines eigenen Cabinets und zugleich einige Pflanzen, die er in dem Kayserlichen Thiergarten und in der Sammlung des Grafen v. THURN gesehen, beschreibet. Aus dem Lateinischen übersetzt und mit Anmerkungen versehen von FRIEDR. CHRIST. GÜNTHER. Leipz. 8.*

Eiusd. annus quartus historico naturalis. Lipsiæ. (Hic liber observationes ex historia naturali et oeconomia continet).

10. ANDREAS VON SEGNER *Einführung in die Naturlehre. Dritte und verbesserte Auflage. Halle. 8.*

CHRIST. GOTTLIEB SELLE *diff. inaug. continens methodi febrium naturalis rudimenta. Halae. 4.*

CHRIST. GOTTLIEB SEMLERS *astronomische Beschreibung und Ausrechnung des Cometen von 1769, samt einer mathematischen und philosophischen Schöpfungshistorie der gantzen Welt, zum Beweiß, daß unsre Erde nicht aus einem Cometen geschaffen sey, auch beygefügeter Zeichnung der Cometenbahn und einem Register. Halle. 8.*

IOH. CHRIST. SENCKENBERG *Stiftungsbericht zum Besten der Arzneykunst und Armenpflege, samt Nachricht wegen eines zu unternehmenden Bürger- und Beysaßen Hospitals zum Behufe der Stadt Frankfurth. Nebst Vorbericht von RENAT. LEOPOLD CHRIST. CARL Freyherrn von SENCKENBERG mit Beylagen und Kupferplatten. Franckf. am Mayn. fol.*

Traité de l'électricité par M. SIGAUD DE LA FOND Demonstrateur de physique expérimentale

de la société royale de Montpeiller. à Paris. 12.

109. SIDREN diff. inaug. de ischiade. Resp. Carol. Petr. Thunberg. Vpsal. 4.

110. diff. inaug. de partu serotino. Resp. et Aust. Henr. Gahn. ib. 4.

111. ESAIAS SILBERSCHLAGS *Sendschreiben über das am 18ten des Junners im Jahre 1770 zu Berlin beobachtete Nordlicht an seinen Bruder GEORG. CHPH. SILBERSCHLAG, Pastor an der Peterskirche in Stendal. Mit Kupfern. Berlin. 4.*

112. IAC. SPIELMANN diff. inaug. sistens olerum Argentoratensium fasciculum alterum. Argentorati. 4.

113. SOLEILHET Med. Doct. Monspeliensis epistola ad A. ROUX circa annotationes nouae pulsum doctrinae, quas nuper ANTON DE HAEN publici iuris fecit, ex gallica in latinam linguam versa cum adiuncta praefatione IOSEPHI HÜTTENBACHER Med. Doct. Viennens. Vienn. 8.

Eloge de la fontaine minérale de l' Epervière à une lieue de la ville d' Angers; par M. DE LA SORINIERE. à Paris. 12.

Traité de sels; dans lequel on démontre qu' ils sont composées d' une terre subtile intimement combinée avec de l' eau. Par M. GEOR. ERNEST. STAHL. Traduit de l' Allemand. à Paris. 12.

GEORG. WILHELM STEIN, der *Arzneygelahrheit Doctors, der Arzney, Wundarzney, und Entbindungskunst Professors am Collegio Carolino, theorethische Anleitung zur Geburtshülfe. Cassel. 8.*

GEORG CONRAD STOCKHAUSENS, der *Weltweisheit und beyder Rechte Doctors, Beyträge zur Rechtsgelahrheit, Oeconomie, Policy und Commerwissen.*

*wissenschaft, wie auch zur Naturgeschichte
ders von Hessen. Des ersten Bandes zweytes Stk.
Franckf. am Mayn. 8. (Hoc opus anno 1749
inceptum ita continuabitur, vt per tres menses
vna pars vulgetur, quarum quatuor volumina
vnum sistunt).*

*Beschryvinge der waanschappen teeldeen en
terwegen in een man, en een wercking daer
de den pis op te vangen. By IAN HENRIK
STOLTE Med. Doct. Zwolle. 8. mai. 1751.*

*Dictionnaire des prognostics ou l'art, de prévoir
les bons ou mauvais événemens dans les maladies.
Par M. D. T. Doct. en médecine. à Paris. 1751.*

*ERESIUS THEOPHRASTUS von den Steinen
aus den Griechischen, nebst IOHANN HILDEBRANDT
fiscalischen und kritischen Anmerkungen, und einge-
in die Naturgeschichte und Chymie einschlagende
Briefen aus dem Englischen übersetzt. Mit An-
merkungen und einer Abhandlung von der Kunst die
Alten in Steine zu schneiden, vermehrt von ALB.
HEINR. BAUMGAERTNER. Nürnberg. 8.*

*De corpore nutritiuo et de nutritione tentamen
chymico medicum. Auctore PETRO THOUVE-
NEL. Pro prima Appollinari laurea consecra-
da in Augustissimo Ludovico medico Mompel-
liensi, mense aprili 1770 propugnatum. Piscensis.*

*Trattato del celebre Signore Dottore S. A. D. TI-
SOT sopra le malati e a cuisous soggetta le per-
sone dedite ai piaceri del mondo. Tradatto da
Francesco, nella favella Italiana da GIOVANNI
VIGNOLI. In Laufanne. 12.*

*Eiusd. von den Krankheiten des Hofes und der Wöl-
leute. Aus dem Französischen übersetzt. Bern. 1771.*

*Eiusd. Abhandlungen über verschiedene Gegenstände
der Arzneywissenschaft. Aus dem Französischen
übersetzt. Leipz. 8.*

J. A. B. TISSOT traité de l'épilepsie faisant le tome troisieme du traité des nerfs et des leurs maladies. à Paris. 12.

Eiusd. epistolae medico practicae auctae et emendatae. Laufann. 12.

Eiusd. essai sur les maladies des gens du monde. ib. 8.

Della vera influenza degli astri nelli stagioni et mutazioni di tempo saggio meteorologico fondato sopra lunghe osservazioni. Auctore IOSEPHO TOALDO. In Padua. 4.

The present state of midwifery in Paris with a theory of the cause and mechanism of labour. By Lond. A. TOLVER. 8.

10. ERHARD TRAMPPEL Beschreibung des Bades zu Meinberg in der Graffschaft Lippe. Lemgo. 8.

Mémoires et observations de chirurgie par M. TRÉCOURT. à Bouillon et à Paris. 12.

CHRIST. IAC. TREW Abhandlung von einigen Verschiedenheiten, welche an dem Menschen vor und nach seiner Geburth wahrgenommen werden und denen dabey sich äusserden Spuren der Allmacht und Weisheit Gottes. Aus dem Lateinischen übersetzt und mit einigen neuen Anmerkungen des seeligen Herrn Verfassers vermehrt. Nürnberg. 4. m. K.

* * DE TREYTORRENT zwey medicinische Tractate von dem Daseyn Gottes aus der Schöpfung und Zeugung des Menschen und von den Krankheiten des weiblichen Geschlechts. Lüneburg. 8.

DAN. GUILIELM. TRILLER diff. inaug. de morbis pubertate solutis. Resp. Daniel Gotthelf Berthold. Vitemb. 4.

Eiusd. diff. inaug. de sordidis et lasciviis remediis antidysentericis vitandis. Resp. Immanuel Bened. Funk. ib. 4.

Die Pflicht eines Wirthschaftsbeamten, wirthschaftlich und nach der Policey betrachtet und entworfen von

IOH.

JOH. JOSEPH TENKA. *Erster Theil* *Prag*
furth und Leipz. 8.

FRANC. XAVER. CASP. TRZEBICEK
inaug. de irritabilitate et sensibilitate
corporis animalis. Prag. 8. (fine anno)

H. E. VANDERSTADT tractatus de febribus
febris. Parisiis. 8.

Dissertation on a new antivenereal vegetable
dy, intituled M. DE VELNOS antivenereal
Translated from the French. Lond. 8.

Nouveaux secours pour les corps arrêtés dans
l'œsophage, ou description de quelques instrumens
plus propres, qu' aucun des anciens, à
rétirer ces corps par la bouche etc. inveni-
M. VENEL. à Laufanne. 12.

H. VINK lessen over de herkaauwing der
ren en der woedende veeziekte. Te Rot-
dam. 8. mai.

FULGENTII VITMAN, Presbyteri Prof. botanici
in Ticinenfi academia, de medicatis herbarum
cultatibus liber. Faenza. 8. Vol. I.

RUDOLPH. AUGUSTIN. VOGEL *neu*
medizinische Bibliothek. Des achten Bander zweyter
Göttingen. 8.

Eiusd. diss. inaug. de chirurgia medicinae open-
gitante. Resp. Leopold. Godofr. Oekms. ib. 4.

Eiusd. diss. inaug. de lienteria. Resp. Carol. Fridr.
Biel. ib. 4.

Eiusd. diss. inaug. sistens theses medicas. Resp. Joh.
Henr. Stutzer. ib. 4.

IO. AUG. VNZERS *medizinisches Handbuch nach den*
Grundsätzen seiner medicinischen Wochenschrift
Arzt von neuen ausgearbeitet. Erster und zweyter
Theil. Hamburg und Lüneburg. 8. mai.

IOS. WALKER diss. inaug. de aqua sulphurea
rowgatenfi. Edimburgh. 4.

10. GOTTSCHALK WALLERUS *Anfangsgründe der Metallurgie, besonders der chymischen. Aus dem Lateinischen übersetzt. Leipz. 8.*

EDMUND WARNER *vollständige und deutliche Beschreibung der Gicht. Aus dem Englischen übersetzt. ib. 8.*

10. WARREN diss. inaug. de cortice Peruiano. Edimburghi. 4.

11. WERT medicina ex pulsu, seu systema doctrinae sphymicae. Vindob. 8.

Plantarum cryptogamicarum florum Gottingensis collegit et descripsit FRIDERIC. GUILIELM. WEISS, Med. Doct. Gotting. 8.

FRID. AUG. WEIZ *vollständige Auszüge aus den besten chirurgischen Disputen aller Akademien nebst Anzeigen der neuesten chirurgischen Bücher und einem Anhange chirurgischer Neuigkeiten. Zweyter Band. Leipz. und Budissin. 8.*

Die Vortheile, welche der Staat durch die Einführung der Blatterbelzen erlangt, aus Staatsgründen betrachtet von EHRH. FRIEDR. WEINLAND. Zelle. 8.

The vniversal botanist and nurseryman. Containing descriptions of the species and varieties of all the trees, shrubs, herbs, flowers and fruits, natives and exotics and present cultivated in the European nurseries, Greenhouses and stoves, or described by modern botanists; arranged according to the Linnaean system with their Names in English. To which are added a copious botanical glossary several useful catalogues and Indexes in four volumes. By RICH. WESTON. Esq. Lond. 8.

Flor. botanicus vniuersalis et hortulanus exhibens descriptiones specierum et varietatum arborum, fruticum, herbarum, florum et fructuum indigenorum et exoticorum per totum orbem, seu cultorum in hortis et visidariis Europaeis, siue descri-

descriptorum a botanicis hodiernis, secundum systema magni LINNAEI digestorum. Cum nominibus anglice redditis, quibus addendi sunt indices, catalogi multi utiles et lexicon botanicum copiosum. Tabulis aeneis illustratum. Tomis quatuor. Londin. 8. (*Volumen primum huius operis prodit 1770.*)

Cases in surgery with remarks. Part the first. By CHARLES WHITE F. R. S. surgeon the Manchester infirmary. To which is added an essay on the ligature of arteries. By J. AIKIN surgeon. Lond. 8.

10. CHRIST. WIEGLEBS *Apothekers in Langensalza fortgesetzte kleine chymische Abhandlungen*. Langensalza. 8.

Eiusd. *Vertheidigung der Meyerischen Lehre vom acido pingui gegen verschiedene darwider gemachte Einwürfe*. Altenburg. 8.

Beytrag zur Pockengeschichte von HEINR. AUGUST WRISBERG. *Erster Theil*. Göttingen. 4. 8.

A cour of experimental agriculture: containing an exact register of all the business transacted during five years. The whole stated in two thousand original experiments, By ARTHUR YOUNG. Vol. I. II. III. IV. Lond. 4.

Sopra lo scorbuto dissertazione del Signor Dottor GIOVANNI VERARDO ZEVIANI, coronata dalla reale academia delle scienze e di belle lettere di Mantova. In Verona 4.

10. FRIEDR. ZÜCKERTS *physicalische dithtische Abhandlung von der Luft und Witterung und der davon abhängenden Gesundheit der Menschen*. Berlin. 8.

Contenta in hac parte

	Pag.
Verhandelingen uitgegeeven door de Hollandſche maatschappye der we- tenſchappen te Haarlem MIL Deel	579
THEBENS <i>neue Bemerkungen und Erfahrungen zur Bereicherung der Wundarzneykunſt und Medicin</i>	604
LOBSTER diff. de valvula zusta- CHII	616
DIOBOLDT diff. inaug. de foramine ouali	618
SCOPOLI Flora Carniōlica T. I et II.	619
Philosophical Transactions Vd. LIX. for the year 1769	641
Pharmacopoea Heluetica in duas partes diuiſa	658
Pharmacopoea Danica	661
Traité des maladies des yeux etc. Par M. GENDRON	662
TRALLES ad Cl. LUDWIG diſquiſi- tionem de vi opii cardiaca reſponſio	670
STRACK obſeruationes medicinales de colica piſtonum maximeque ob arthritidem	674
Noui commentarii Academiae ſcientia- rum Imperialis Petropolitanae. Tom. XIII. pro anno 1768	679
MECKEL noua experimenta et obſer- uationes de finibus venarum ac vaſo- rum lymphaticorum etc.	685

- XIV MOEHSSEN *Verzeichniß einer Sammlung von Bildnissen größtentheils berühmter Aerzte etc.* 69
- XV WALCHII *antiquitates medicae selectae* 703
- XVI BEUTH *etwas von Fiebern. Erster und Zweyter Abschnitt* 710
- XVII HULLESHEIM *gemellarum infantum abdominibus connatarum, brevis historia etc.* 714
- XVIII Noua physico medica 716
- XIX Continuatio indicis scriptorum physico medicorum, quae anno 1770 prodierunt 717

I N D E X.

A.

Abdominalium viscerum mi-
rus cum capite consensus
451. situm accurate notan-
di necessitas 288. inflam-
matio inopinata peripneumo-
niam secuta 284
Abdominis vulnus sanatum 208
Abilgaard, D. scholæ veterina-
riæ Hafniensi præest 362
Aboenses incolæ vid. *Oboenses*.
Abortus cura 245
Abscessus interni, eorum cura
429. hepatis, eos tractandi
ratio 242. 244. humeri, ex
quo acus tres, deglutitæ an-
tea, extractæ sunt 642 seq.
intestinorum sanatus 200.
mammarum post vehementem
inflammationem 206 sq. sub-
stantiæ cerebri 201
Absynthioides, planta 248
Acajou, arbor 250
Accipitrum species 513
Aceti abusus in variolis 417 sq.
pomorum sylvestrium vsus in
lue bovina 547
Aciditartari combinatio cum an-
timonio, de ea experimenta
96
Acidum pingue in calce viva
negatur 482 sqq. 492 seq.
affirmatur 485 sqq. 489 sqq.
de eo tentamina chemica 494
Aconiti vsus et effectus 535.
Lycostoni vsus 42
Acus tres deglutitæ et ex hu-
mero suppuratione expulsæ
642 seq. in corde ouis re-
perta 460

Tom. XVIII. P. IV.

Acutis morbis medendi metho-
dus Hippocratica 280 seq.
Adams, Londini mortuus 545
Admiralis, Io. iconum anatomi-
carum præstantia 700 seq.
Adyseton, plantarum genus 626
Aegiphila Martinicensis, plan-
tæ genus 298
Aer, vt causâ sanitatis et morbo-
rum 124. eius differentia et
effectus 125. phaenomeno-
rum in corporum combustio-
ne explicatio 465. per me-
tallifodinas circulationis vsus,
eamque obtinendi media
90 seqq. qualitatis noxiæ
causæ in nosocomiis 255 sqq.
in carceribus 257. eam cor-
rigendi remedia 258. fixi ab-
sentia in calce viva experi-
mentis probatur 482 seqq.
492 sq. negatur 485 seqq.
fixi in corpore humano effe-
ctuum explicationi præmium
expositum 537
Aesculi hippocastani vsus mul-
tiplex 640
Aethiopis mineralis vsus in va-
riolosis verminosis 414. vis
variolosum mialma corri-
gendi ibid.
Agaricorum discrimina 621
Airæ, graminum generis cha-
racter 622 seq.
Albiniani operis anatomici et
iconum diiudicatio 698
Alburni arborum structura 309.
315

Aaa

Alcali

Alcali fixum et minerale ex cineribus plantarum, de eo experimenta 79. volatilis regni mineralis 66
 Alimentorum per oesophagum impediti transitus causae et diagnosi 262 sqq. 266 sq. 273
 Alsiue viscosa, planta 445
 Alui obstructio difficilis ex fecum daritie 396
 Alumen, quid? 469. muriaticum ibid. Romanum, eius ad Tolsam praeparatio 66 seq.
 Aluminosae fodinae ad Tolsam origo 67
 Ammodenia, plantae gentis 45
 Ammoniacy salis, Indici natiui et factitii praeparatio, differentia et vsus 479
 Amphibiorum systema vasorum lymphaticorum explicatum 650 seq.
 Amputatio membrorum minus necessaria 245. eius instum tempus, locus et modus 590 seq. humeri in articulo 219. 645. pedis paulo supra malleolos nova methodus 398
 Amstelodamenis societatis merfos vitae restituendi vltiora conamina 541
 Anatomiae historia, praestantia et necessitas 692 seq. vsus ad artes ibid.
 Anatomicae obseruationes 335. picturae et icones, earum historia vsus et praestantia diu dicata 693 seqq. difficultas 697
 Anatomico practicae obseruationes 138. 215. 238 sq. 244. 269 sqq. 284 sqq. 398. 400. 404. 406. 412. 597

Ancyloblephari curatio 66
 Andromedae, plantae res 41
 Androsaces septentrionalis res 41
 Anemones nemorosae res 41
 Anevrysmatis distinctio 41
 31. curatio per fasciam 41
 arteriae temporales 41
 31. varicosi oblectatio 41
 Angina, in ea res 41
 familiae cuidam 41
 204. inflammatoria 41
 Angliae Rex ordinem 41
 constitutus 41
 Ani fistulam curandi 41
 rum 41
 Animalculorum minutum 41
 infusus vegetabilium 41
 riundorum incrementum 41
 Animalis victus principum 41
 triens diuersum 41
 Animalium variorum casus 41
 eo experimenta 41
 Antennarum in insectis 41
 rentia et vtilitas 41
 Antimonii crudi vsus 41
 pictionum 675. 677. 678
 natio cum acido tartari 41
 ea experimenta 41
 Antliae hydraulicae emulsa 41
 74. pneumaticae novae 41
 nus 41
 Apargia, plantarum gentis 41
 Aphthae, in pudendis 41
 senteriae accedentes 41
 Apocyni syriaci cultus 41
 Aquae renisus, de eo 41
 menta 85. in glaci 41
 euntis figurae et 41
 experimentis probata 41
 tiuuli l'Yvette propi 41

as Paristorum salubritas 70.
as frigidae effectus in morbis
 chronicis et acutis 203. in
 affectu hysterico 205. vsus
 in herniis incarceratis 610.
 vsus externus et internus in
 variis morbis 612 seq. 615.
 calci vsus et effectus in cal-
 culis 282. marinae com-
 munitio in Suecia 16 sq. 18.
 septentrionalis orae Belgicae
 analysi chemica 468 seqq.
 partes constituentes 470. vir-
 tus medica, in quo consistat
 ibid. vsus 471. splendoris
 causae 78. splendor a putre-
 factione substantiarum ani-
 malium 656 sq. ophthalmi-
 cae Daquin praeparatio 666.
 vulnerariae s. sclopetariae
 praeparatio 606. vsus mul-
 tiplex ib. seq. 615. aquarum
 mineralium partes consti-
 tuentes 99. eas detegendi
 methodus quintuplex 100.
 ad Abbatiam des Fontenelles
 in Pictavia examen chemi-
 cam 80. totius Europae con-
 spectus s. dispositio systema-
 tica. 100 seqq.
Aquila volatus altitudo 507.
 ova bina 510. species va-
 riae 511
Arabis Linn. plantae, seminum-
 que in America cultura et
 oleum expressum 654
Aranei maioris vsus in febribus
 intermittentibus 428
Arbor *fucrier*, seu bois à cochon
 dicta 248. *raisinier* ib.
Arborum corticis exterioris
 structura et vsus 308. cortex
 interior 309. 315. albug-

num ibid. ligni structura
 310. coronae s. circuli pro-
 pagationis structura ib. me-
 dullae structura 311. vaso-
 rum differentia et structura
 312 sq. 316. incrementi ra-
 tio 314 sq. 316
Arenae magneticae origo
 275 seq.
Argillae analysi 459
Arsenici disquisitioni praemium
 expositum 355. vsus exter-
 nus in ulceribus phagedae-
 nicis 249
Arteriarum haemorrhagias sine
 ligatura sistendi modus 607 sq.
 minimarum exhalantium tri-
 plex species 126 seq. arte-
 ria intercostalis vid. *Interco-*
stalis.
Arthritica materia vaga, ut
 causa colicae pictonum 675.
 eius signa 676 seqq. diffe-
 rentia a materia podagrica
 679
Articulorum ligamenti capsula-
 ris incisio 608 seq.
Asari Europaei structura sexua-
 lis 637 seq.
Ascites, de eius curatione re-
 gulae 395 seq.
Asclepiadarum historia 706
Asclepiadis Syriacae Linn. cul-
 turae vsus 464
Asellii operis de vasis lacteis
 historia 700
Asperulae tinctoriae varietas 49
Astragali species 52
Atrabiliariae constitutionis na-
 tura et curatio 436 seqq.
Atraphaxis spinosa, planta 48
Atrophiae Infantum distinctio
 et curatio 423
 Aaa 2 Attagen,

- Attagen, avis, eius species 522 seq.
- Atti dell' Academia delle scienze di Siena, detta di Fisiocritici. Tom. III. 134
- Autumnalium morborum natura et sedes 425
- Auditus laesionum consensus cum abdomine 453
- Auenae species nouae 445 seq.
- pilosae character 632
- Auium natura in vniuersum — notata 507 seqq. visus ibid.
- auditus et vox 507 seq. longaeuitatis causa 508. gustus et olfactus dabiis 508 seq.
- tactus 509. caloris gradus 681. Specierum numerus et varietas insignis 505. icones 518. 525. picturarum opus indicator 505. pennarum vsus et differentia 509. amoris sensus ib. seq. partes generationis 510. aquaticarum circa caudam glandularum vsus 509. rapacium diurnarum natura et character 510. ordines et species 511 seqq.
- nocturnarum natura et character 515. haud volantium, sed in terra currentium natura 516 seqq.
- Auripigmenti sulphuris correcti vsus in ophthalmia seroso catarrhali 318 seq.
- Aurium cerumen vid. Cerumen.
- Axyris, plantae genus emendatum 42 seq. ceratoides 42. amaranthoides 43. hybrida ibid. prostrata / ib. B.
- Baier, Ferd. Jac. se contulit Onoldum, ibidem consiliarius aulicus factus est 728
- Baldinger, Ern. G. med. et affectus societatis principum Darmstadtensis
- Balneorum vsus in colicis num 675. in tetanismo 209. in variolationibus probatus in variolis noxiis 209. in variolodorum vsus in austerico 205. in hyemalia 206. repidiorum affectu hypochondriacis in febre tertiana maligna
- Ballamicorum abusus in febribus
- Ballamum arboris Sacrae 248. del-Maria
- Barnades, Mignel obiit
- Barigne obiit
- Battal, ab acad. reg. Parisina praemium
- Begonia obliqua, planta
- Bermudianae character
- Bernae editum vulgare auertenda lue bouina
- Berolinensis acad. reg. thes. et praem. ad ann. 1773
- Betonicae Sibiricae vsus
- Beureria succulenta, planta
- Beuth, G. I. erwas von erster und zweyer
- Biceps musculus, vid. M. biceps
- Biliofae constitutionis mutatio 434 seq. Febres.

- Elin, de ea experimenta che-
 mica 84. ex hepate resorptio
 declarata 688
 Eboracae varietas et vsus 39. 47
 Hackiana sententia de aëre
 fixo respectu calcis defensa
 481 seqq. 492 seq. refuta-
 ta 484 seqq.
 Hakrie, Alexander, obiit 358
 Haerhaania caribaea, planta
 305 seq.
 Haken, Ioach. Frid. epist. de
 nouo quodam zoophytorum
 genere 466
 Henda, anis, eius species
 522 seq.
 Bonn, Andr. anat. et chir. prof.
 Amstelodam. 542
 Bora, de eo experimenta che-
 mica 73. 322. ei similes cry-
 stalli ex tincalo 493. nati-
 vus, eius cum sale ammo-
 nisco vnus idemque ortus
 479
 Borlase, Guil. obiit 544
 Botanicae obseruationes 298
 seqq. 622 seqq. 631. seqq.
 635 seqq. botanicarum ico-
 num artifices 701. 703
 Boucher, ab acad. reg. chirurg.
 Parisina praemium accepit
 353
 Boum recens mactatorum va-
 por morbosus 72. morbus
 contagiosus quid? 275 seq.
 eum arceri vel eradicandi
 methodus 276 seq. 362. in
 eo remedium 547. luis in
 Belgio a. 1769. grassatae hi-
 storia 27. symptomata ibid.
 extispicia 28. prognosis 29.
 diagnosis et curatio 29. luis
 seu pestis inoculatio refutata
 30
 Bracti, larnarum genus 325.
 eorum species 326
 Brisch Zoology. Huius versio
 latina et germanica indica-
 tur 546
 Brizae, plantae glumae et spi-
 culae 304
 Bromi character botanicus 623.
 polymorphi character 632
 Bronchocele puluere testarum
 calcinatarum dissipata 216
 Brutorum morbus contagiosus
 verminosus 228
 Bruxellensis acad. scient. theses
 et praem. ad ann. 1772.
 152 seq. est Caesareo regia
 scientiarum elegantiorum li-
 terarum et bellarum artium
 designata 716
 Bryanthus, plantae genus 45
 Bryoniae notae genericae 638
 Bubo, auium genus 516. eius
 species ibid. natura 515
 Bubonocele cum symptomati-
 bus insolitatis 398
 Bucholz, Wilh. Heinr. Sebast.
Chymische Versuche über das
Meyerische acidum pingue
 494
 Buffalorum crania permagna in
 Siberia reperta 683
 Buffoni ornithologiae Tom. I.
 et II. 503. eius versio ger-
 manica 519
 Burdigalensis acad. reg. scient.
 thes. et praem. ad ann. 1777.
 152
 Büttner, Chph. Gottlieb. *Selene*
Wahrnehmung eines an der
Zunge seit 24 Jahren aus
dem Munde hervorgehangenen
Fleischgewächses 350
 Buteones, auium species 513
 A a a 3 Butyrum,

Butyrum, de eius praeparatione regulae 6. volatile nucis myristicae 472

C.

Cachexiae species, *mal d'estomac* dicta 237. cachexia leucophlegmatica scorbutica cum debilitate nervosa et fistula intestini recti in vaginam vteri 715

Caesarea operatio, de ea monitum 348. quando necessaria 5. feliciter peracta 216. eius modus 401 sq. de ea casus 401

Calcareorum lapidum efflorescentia salina 65. destillatio 482 sq. 485. igni solari expositio 489. 492. 495

Calcinatorum metallorum ponderis incrementi causae 463 seq.

Calculus, eius extractionem in lithotomia differendi utilitas 460 seq. necessitas 461. in intestino duodeno repertus 244. vesicae urinae adhaerens, eius signum ibid. calculus extra pelvum nephritidi feruit 713

Calendarii artuum causa 611

Calli ossium ortus 645. in grauida post editum partum formatio 410

Calomel, eius vsus in morbo ischiadico 391

Calor animalium, de eo experimenta 680 seqq. eius gradus, quos homines et animalia ferre possint 682

Calx viua, de ea experimenta 482. 485 sq. 489. 492. 495.

eius acidum pingue negatur 482 sqq. affirmitur 485 sqq. in ea aeris fixi virtus probatur 482 sqq. quae negatur 485 sqq. eius medica indoles videtur 485 aqua vid. *Aqua*.

Campanula calicibus et lamellis quinque lobata, in dunculis vniuersis 52. folia, eius radices vna 52

Camper, Petr. ab acad. scient. Tolosana praesens accepit 357. 537. Camperkingen over de ineen der Kinderziekte, met neemingen bevestigt 537

Camphorae artificialis praeparatio 495. ex materia ritide parandae modus 495

Sumatranae et Japonicae ferentia 477. in India collectionis modus et forma 477. vsus in febribus putridis 477

Cancer mammarum cura, de a morbo 615. apertio et curatio 616. singularis casus et curatio 122 sq. 711

horrendi aperti et excocti in facie casus 711

Canis rabidi morsus vid. *Rabie*

Cannabis seminum infusio 648 seqq. sal infusibile 648

Cautehac vid. *Rabies Canensis*.

Caput, eius cum visceribus dominis mirum commovent 451. morborum origo et abdomine ib. dolorum parthorum causae in abdomine latentes 452. vna

- rum observationes 609. fetus, quomodo ut plurimum in partu aperturam pelvis intret? 347
 Carbonum ignis violenti actio ad fusionem terrarum, lapidum et calcis metallica 82
 Carcerum noxiae qualitatis aeris causae 257. correctio 258
 Carcinomatici tumoris in collo extirpatio 463
 Cardialgia ab inflammatione hepatis 70
 Carniolica flora 619
 Cartilaginum ossis pubis in partu diductio affirmata 421
 Caruncularum in urethra natura et curatio 243
 Cassellii Haistorum Carolinae illustris professores medicinae 149
 Casserii tabularum anatomicarum artifices et praestantia 694 seq.
 Castanea Angliae non indigena 644
 Castellani, Io. Mariae merita in anatomen 695
 Castrationis modus 607 sq.
 Casuarii avis descr. 517. oua ib.
 Catalepsis, quid sit? 450. 513
 Catamenia vid. *Menstruus fluxus*.
 Cataputiae granorum usus 659
 Cataracta, eius differentia et maturitatis signa 668. operationis per depressionem modus et usus ib. extractio depressione praestantior, de ea monita ib. seq. radiata depositione sanata 459 seq.
 Catarrhalis constitutionis natura, causae et curatio 429 seq.
 Cauliceorum usus in ischiade nervosa 129
 Causticum in calce viva unde? 495
 Cecropia peltata, planta 300
 Cedrus libani pini species 338 seq.
 Cerastii semidecandri Linn. structura 637
 Cereale, recentium usus noxius 148
 Cerebri morbi sympathici ex abdomine oriundi 445. substantiae abscessus 201. et cranii defectus fetus in utero viventis 335. tumor durus glandulosus ib. septum lucidum duplex ib.
 Cerinthe glabra, planta 632
 Cerumen aurium soluendi tentamina 399
 Chamaejasmes plantae usus 39
 Chamaenerii novae species 446
 Chamaepityos usus in arthritide 659
 Chelidonii maioris usus 640
 Chelle, Car. Franc. ab acad. scient. Rothomagensi praemium accepit 155
 Chirurgicae observationes 31 seqq. 605 seqq.
 Cholerae curatio 434
 Chorea St. Viti electricitate curata 601
 Chorion inuestiens membrana caduca s. decidua 345
 Choroidea oculi tunica in ea sedes visus 663
 Chyli variae mutationis ratio 499 sq.
 Cicutaе usus in tumore hepatis

- tis et lienis 394. in scrophulosis tumoribus 395. in cancro mammarum 406. in eodem dubius 615
 Cimices fugandi remedium 639
 Cimicifugae plantae character 45
 Cinchona caribaea, planta 302
 Circaea alpina, planta 631
 Claudicationis casus et causa 141
 le Clerc, ab acad. reg. chirurg. Parisina praemium accepit 353
 Clupeae cuiusdam esus laetalis 227
 Clysmaticum instrumentum ad fumum nicotianae in anum impellendum 473
 Coccionellae usus ad holosericum splendido rubore imbuendum 89
 Cochlea marina fossilis, non mutata 140
 Coeci intestini fractura singularis in auiibus semineis rapacibus 514
 Coecitas ex venere nimio 213
 Coffeae usus in lethargo 245. usus et noxa 246
 Colchici radix innocua 659. oxymellis usus in hydropse 217 sq. 640
 Colette, Car. Franc. ab acad. reg. chirurg. Parisina praemium accepit 353
 Colicae arthriticae signa 676 sqq. biliosae curatio 433. huius et pisonum consensus et curatio 223 sqq. pisonum causae et varia nomina 674. causa in materia arthritica vaga in ventrem delata 675. curationis exempla 675 seq. crises 678. nereae ratio 681
 Collyrium Dacryinii, formula 666. in leucomata 667. collyria 604
 Colon, ab acad. reg. chirurg. Parisina praemium accepit 353
 Columbarum genus et species 634
 Concharum testarum calcinarum pulueris usus in bronchocele 216
 Conchyliorum testarum fabrica organica 79
 Contagiosorum morborum prophylaxeos et curae exhibitioni praemium confertum 190
 Contrahiturarum cranii origo et causae 36 seq.
 Conuoluulus dissectus, plantae 299
 Conuulsionum causae in abdomine latentes 457
 Conuulsui morbi singularem casum 202. partes historiae 314
 Coralliorum natura animalis 74
 Cordis concretio calcipoli 83. palpitatio a saburra primarum viarum 203. in leu descript. et delineationes 124
 Corona arborum seu circuli propagationis quid? 316. eius structura et usus 316. vasa 314
 Corporis humani eiusque actuum a variis causis augmenti vel diminuti diminutiones 94
 Corporum cohaesionis principia

pinum, de eo controuersia 281 sq.
Corticis exterioris lignorum structura 308. interioris anatomie et vsus 309. 315
Coturnii, Dominic. de ischia de nervosa 125. de sedibus variolarum syntagma 411
Coturnix, animum genus 525
Crampus, quid? 127
Cranii nimia crassities 698. ossium resonitus origo et causae 86 sq. vulnere obseruationes 609
Cranz, Henr. Io. Nepom. examinis chemici doctrinae Meyerianae de acido pingui et Blackianae de aere fixo respectu calcis rectificatio 484. opus de aquis mineralibus editurus est 545
Crataegi oxyacanthae varietas 49
Crax Linn. animum genus eiusque species 524
Crepitula parasitica 140
Crinium electricitas 25
Crisis variae pulsu praenunciatae 204
Curum morbus singularis letalis 387. vlcera sanandi modus 405
Crystallinae lentis protuberantiae causae et curatio 669. ex sede sua propulsiois modi et curatio ib.
Crystallini humoris ortus 663
Cucumer acidum 306
Cuniculorum dentes incisores, monstrose elongati 88
Cupri minerarum lazurearum ortus 66. cupro tentamina sunt instituta Halae ad Salam 724

Currus trituratorii 21
Cuticulae vna cum vnguibus periodicus secessus et regeneratio singularis 652 sq.
Cuvilliers de Champoyaux facultati med. Paris. numos donauit 150

D.

Danica pharmacopoea 661
Daphnes mezerei, plantae vsus 38
Dauci satini radicis cataplastatum vsus 399. vsus in cancro mammae 406
Deglutitionis difficilis causa singularis 139. causae post mortem detectae 597. ex pressione oesophagi ortae obseruationes 265. 269 seqq. lente progredientis et impeditae causae 262 sqq. 266 sqq. 273. diagnosis, species et curatio 265 sq. laesae curatio ope clysmatum 87. ope glaciei diffraetae 88
Deleurye, F. A. traité des accouchemens 420
Deliria consensualia, ex abdomine oriunda 496
Delphinii varietatum copia 47 seq.
Dentium morborum consensus cum abdomine 454
Desportes, Io. Bapt. Renar. *Pouppe* vid *Pouppe*.
Diabetes letalis casus 598
Dictamni albi fructus 637
Didus ineptus, Linn. avis 518
Diez, Io. medicus Petropolim vocatus 161
Digitale in oesophago haerens extractum 210
Aaa 5 Digitale

- Digiti contusi sanatio 207
 Dioboldt, Io. Mich. Diff. inaug.
 de foramine ouali 618
 Dionaea muscipula, planta ir-
 ritabilis 529. eius chara-
 cter ib.
 Dippelius, falso olei animalis
 inuentor 584. eius oleum
 vid. *Oleum*.
 Divionensis academiae scient.
 commentarii Vol. I. 457. hi-
 storia ib. seq. thes. et praem.
 ad ann. 1771. et 1774 151
 Dolorum post partum causas
 423. post fracturas ossium
 relictorum et tempestatum vi-
 cissitudine oriundorum cau-
 sa 611
 S. Dominici insulae morborum
 historia 220 seqq. situs, aqua-
 rum et aeris insalubritas vt
 causa morborum putridor-
 um 221 sq. venti 222. in-
 colarum differentia ib. con-
 stitutionum epidemicarum ab
 anno 1732—1747. historia
 223 seqq. febres ibi gras-
 santes 229 seqq. morbi chro-
 nici 236 seqq. plantae in-
 digenae 247 seqq. thermae
 ibi scaturientes 250 seqq.
 Doria, plantarum genus 628
 Dracocephali species mutatae
 et definitae 50 seqq.
 le Dronte, auis 518
 Drummondi, Alexand. Monr. de
 febribus arcendis discuti-
 disque commentarius 535
 Drury's, D. Illustrations of na-
 tural History 145
 Drypis, planta, eius fructifica-
 tio 637
 Duclos, Car. Pinot, obiit 157
 Dulcamarae vsus 31
 Dysenteriae curatio 240
 tridae curatio 314
 E.
 Ebuli feminum vis diuretica 69
 Ebur fossile, eius origo 674
 683. Sibiriae 683
 Ecastaphyllum Brown. ubi 1
 Elater noctilucus Cayanensis
 insectum 73
 Electrica ratio turbinis ma-
 ni 8
 Electricae observationes 77
 Electricitas crinium et men-
 lorum fusorum 25 sq. eius
 effectus in corpore humano
 340. de eius applicatione
 regulae ib. seq. eius vis in
 morbis 341 seqq. in denta
 S. Viti 601
 Elephantiasis curatio 34
 Elephantina ossa ad aggrum
 Bommelensem reperta 372
 in Sibiria reperta 683. in
 America septentrionali sub
 terra reperta, eorum causa
 et ortus 684
 Elixirii pectoralis Ringelmanni
 formula concinnior 681 seqq.
 Ellis, John, Directions for brin-
 ging over seeds and plants
 cet. it. de Dionaea musci-
 pula 526 seqq.
 Embrocharum vsus in anchy-
 losi 609
 Embryonum et liquoris amarii
 pondera inter se comparati 346
 Enteroepiploceles operatio 207
 Epidemica constitutio quid? 235
 Epidemica

Epidemici morbi in insula Barbados a 1769. ratio et curatio 402 seq.
 Epiglottidis status morbosus 139
 Epilepsiae causa singularis 244.
 castrationi superuenientis praecauendae modus 607 sq.
 Equitationis usus in phthisi 399
 Eremita, auis 518
 Erica cultura et usus in terra sabulosa 23. species quaedam 54
 Eriocaulum decangulare, planta 652
 Erucae arboribus infestae, earum destructionis modi expositioni praemium constitutum 152. secale vernum vastantes 24 seq. falsae pinus denastantes 24
 Erysipelatis auctumnalis curatio 436
 Eustachiana valvula vid. *Valvula*.
 Eustachii merita et tabularum aenearum anatomicarum praestantia 694
 Extremitatum inuolutionum cum fasciis usus in variis morbis 605

F.

Faciei morborum consensus cum abdomine 453 sq. !canceri aperti et exulcerati casus 320 sq.
 Falconum variae species 513 sq.
 Fasciarum extremitates inuolutionum usus in variis morbis 605. 615. de earum applicatione monita 606

Favier, ab acad. reg. chirurg. Parisina praemium accepit 353
 de Fayaras, Ioseph. Pap. a societ. artium et scient. Vlisin-
 gensi praemium accepit 538
 Fayence vid. *Porcellana vasa*.
 Febris atrabiliariae natura et curatio 436 sqq. biliola, Yel-
 low Fever, vid. *Morbus Si-*
mensis. biliola in itineribus
 ad Indiam orientalem sole-
 mnis 397. eius curatio ib. sq.
 epidemica maligna petechia-
 lis a. 1761 et 1762. Divio-
 ni grassata 461 seq. epide-
 mica putrida a 1769. in in-
 sula Barbados grassata eius-
 que curatio 402 seq. erysi-
 pelacea gangraenosa putrida
 maligna sanata 198. gene-
 rans, quid? 347. humoralis
 seu nervosae natura et cu-
 ratio 430 sq. maligna Ise-
 naci annis 1769—1771. epi-
 demice grassata 337. perio-
 dica singularis cum pruritu
 et subsequente cuticulae se-
 cessu 652 seq. semitertianae
 lymphaticae infantum 245.
 tertianae duplicatae in in-
 sula S. Dominici ratio et cu-
 ratio 234 seq. variolosa tri-
 plex 418. verminosae ratio
 289 sq. signa 290. febris idea,
 definitio, causae, sympto-
 mata 710 sqq. febrium euen-
 tus 711. diuisio 712. ma-
 lignitas ib.
 Febrium contagiosarum causae
 535 sq. eas arcendi et dis-
 cutiendi remedia 536. bi-
 liolarum natura et curatio
 434

434 sq. catarrhalium natura
et differentia 429 seq. in-
flammariorum natura et
cura 428 sq. intermitten-
tium natura et symptomata
425 seq. differentia ib. seq.
prognosis 426. curatio ib. sq.
putridarum natura et diffe-
rentia 432 sq. curatio ib. sq.
quartanarum curationis me-
thodus 613. Londini fre-
quentissimarum natura, ori-
go et curatio 424
Fellea vesicula vid. *Vesicula*.
Femoris horrenda dilaceratio
324. articuli cum osse coxa-
rum ratio in vetula claudi-
cante 141. colli fracturae
curatio 212
Ferri solutio in aqua simplici
ope aeris fixi 651 sq.
Festuca adscendens, planta 22
Fetus in utero nutritio triplex
422. ossa per anum excre-
ta 600. humanus biceps
333. monstrofi 715
Fetuum et liquoris amnios pon-
dera inter se comparata 346.
sexus alternantis lex 11
Ficus polycarpus 302. cari-
baea ib. sq.
de Fischer, Io. Bernh. obiit 344.
Fistulae ani curationi inferniens
instrumentum 33. eius sinus
715. lacrymalis causae et
curatio 664 sq.
Flammulae iouis usus in mor-
bis 532. 534
Flatus cum sibilo per genitalia
muliebria 715
Flora Carniolica 619. Lipsien-
sis 444. Sibirica 37
Florentis conditae acad. agri-

culturae (Georgopolis) data
praem. ad ann. 1773-1774
Fluidorum renissus, de ex-
perimentis
Foraminis ovalis in corio
scriptio anatomica 613
lineatio
Forcipis anglicanae 346 sq. emendatio
Formica leo, insectum
Fracturarum coactio a gra-
tate impedita
Francolinus, avis
Franklin, Beni. acad. reg. sci-
ent. Parisinae socius
Frigore tacti singularis
laesiones et mors
goris gradus, quem
nes et animalia ferunt
nondum definitus
Friis, Christ. Lodb. obiit
Frisch, Ioseph. Leop. a
acad. reg. scient. Berolin-
praemium reportavit
Frumenta ope aeris per-
tis liccandi horrea
rum grana curram ope
cutiendi modus
Fulgura a loco quodam
tendi modus 359. com-
fectus in acum magnus
Fumaria filiculis onatis
pressis, caule quinque-
52. caule ramoso, foliis
natis, foliolis extremis
capsulis onatis pendulis
Fungorum discrimina 621.
tus non ex semine
mina, de iis experimen-
G.
Galli gallinacei prolixa
structura et patria

Callitricol pulli in ventre gal-
linae plumis inuestiti reper-
ti 144
Cangraenae siccae casus 333 sq.
Cannib. H. D. aduersariorum va-
ri argumenti liber vnus 468
Cannicu figurae anatomicae
diuicatae 699
Cannensis societas naturae in-
dagatorum praemium distri-
buit 356
Cannellarum coalitarum partus
218. 714. separatio suade-
tur vno mortuo ib.
Candron, Louis Florent. Des-
haits, Traité des maladies des
Yeux Tom. I. II. 662
Cannationis negotii explica-
tio 344 sq.
Cannitulum partium in viro
praeternaturalis ratio 603.
deformitas cum hernia vesti-
cae urinae 195 seq. istu
culi laesarum curatio 209
Canniana floribus terminalibus
diaphanis 53 seq. eius vsus
54
Cann tumorum causa et cura
611
Cannii pratensis vsus 41
Cannoux, Barthol. ab acad. reg.
chirurg. Parisina praemium
accepit 353
Canniei formatio et figurae ex-
perimentis descriptae 12 seq.
effectus in morbis 203. vsus
in herniis incarceratis 610
Cannioti noua species 305
Cannulae inguinalis tumor
scirrhus excissus et per li-
gaturam destructus 319 seq.
pincalis tumor vt causa epi-
lepticae 244

Glandularum lymphaticarum
structura explicata eiusque
vtilitas 686. salinalium af-
fectuum consensus cum ab-
domine 454
Glaucoma singulare 602
Glottidis in submersis muta-
tio 283
Glycyrrhizae echinatae radicum
vsus 41
Gmelin, Io. Georg. Flora Sibi-
rica s. historia plantarum Si-
biriae Tom. III. et IV. 37
Gmellin, Io. Frid. prof. extraord.
medicinae Tubingensis 712
Gonorrhoea, in ea specificum
640. ab immodico cereui-
fiae vsu 244
Gothae theatrum anatomicum
est exstructum 720
Gottingensis academia a Pot.
Angliae Rege instrumenta
microscopica cum camera ob-
scura dono accepit 360.
horti botanici incrementum
545. societatis reg. scient.
thes. et praem ad ann. 1775.
540
Graminum generum limites ex
structura determinandi 636
de la Grange, acad. reg. scient.
Parisinae socius 542
Grant's, William, enquiry into
the nature, rise and progress
of the fevers most common
in London 424
Grasman, Godofr. Ludolph. a
societate oeconomica Petro-
politana praemium accepit
155
Graviditas, eam diuicandi et
explorandi modus 421. eius
terminus 55. per duodecim
mense

menfes protracta 196. vt
cauffa formationem calli of-
fium impediens 410. in ea
imaginatio 714
Gummi guttae vſus innoxius
659
Gutta ſerena, de ea monita
667 ſeq. eius curationis ca-
ſus 668
Guyabara, arbor 248

H.

Haematopoeia, morbus, quid?
449
Haemorrhagias arterioſas ſine
ligatura ſedandi modus
607 ſq. arteriae intercoſta-
lis ſiſtendi modus 608
Haemorrhoidum ſaccatarum cu-
ratio 608
de Haen, Ant. rationis meden-
di in noſocomio practico Pars
XIII. et XIV. 280
Haſnienſis collegii regii medi-
ci praeſidium ad ann. 1772.
pro diſquiſitione morbi epi-
demici in Dania graſſantis
161. ſocietatis reg. ſcient.
theſ. et praeſ. ad ann. 1773.
354. xenodochii Frederi-
ciani conſtitutio 713
Halleriani operis anatomici di-
iudicatio 698
Haller, Alb. commercium lite-
rarum editur 7
Harlemenſis ſociet. ſcient. the-
ſes et praeſ. ad ann. 1774.
354
Hartmann, Io. Fridr. *die an-
gewandte Electricität bey
Krankheiten des menſchlichen
Körpers* 339

Haubold, Geo. *Gottſch.*
Hectica febris triplex 33
Hedypnois, planta, eius char-
acter 49
Heluetica pharmacopoeia 61
Hemicraniae vernalis natura
curation 41
Hemiplegia ſingularibus ſym-
ptomatibus ſtipata 39
Hensler, Phil. Gabr. *Hand-
buch der hauptſächlichſten Hei-
lungsmittel derer, ſich auf ſolche
liche Unglücksfälle beſehen
worden etc.* 12
Hepar inſolitae magnitudinis
286. monſtroſum in fun-
culo vmbilicali infantis reperi-
nati 317. eius reſor-
bentia 688. abſor-
et tumorum inſtar 244.
inflammatio eorum
rum morhorum cauſa ſcilicet
cardialgiae falſo diſtae
ibid. ſeq. tumor ſponte
pruſ, ex quo 300. hyda-
des prodierunt, et ſunt 79
Hepatici fluxus cauſa 20
Hepatitidis ſymptomata 23
Hermaphroditismus vernalis
81. deſcriptiones et delinea-
tiones 13
Herniae ſingularis et letalis
ſus 405 ſeq. cum gangraena
curation 207 ſq. velle-
nariae vmbilicalis ſingularis
caſus 19
Herniarum incarcerationum
ratio 60
Hernioſos tumores tractandi
methodus 27
Hern-

- Hermetini, Io. Götheliff. obi-
 tus et memoria 160
 Hibiscus sabdariffae, plantae vsus
 299 seq. esculenti fructus
 vici 300
 Hieracium saxatile, plantae spe-
 cies 303. pilosella, eius cha-
 racter specificus 634
 Hill, John, Construction of
 Timber from its early
 Growth 307. idem Beroli-
 num, vt Prof. botanices voca-
 tus 542
 Hippocratis vsus multiplex
 640
 Hippocraticae methodi prae-
 stantia in acutis 280. sq.
 Hippocratis operum versio noua
 latina promissa 361
 Hippomanes fructuum noxa
 227. scobis ligni noxa 250
 Hippuris vulgaris, planta, eius
 structura 635 seq.
 Hirschel Leon. El. obiit 721
 Hirundines, vtrum hieme sub
 aquis sopitae iaceant, an ad
 calidiores regiones migrent?
 506
 Hirundo Daurica, area tempo-
 rali rubra, vropygio luteo ru-
 fefcente 19
 Historia naturalis noua et mi-
 nus sumtuosa editur Heil-
 bronnae 724
 Histoire et Mémoires de l'aca-
 demie royale des sciences
 Année 1766. 1767. 1768. 65
 Histoire et Mémoires de la so-
 ciété royale de Montpellier.
 Edit. nov. 545
 Histoire naturelle générale et
 particulière avec la dé-
 scription du cabinet du Roi.
 Tom. XVI. et XVII. ou Hi-
 stoire naturelle des oiseaux.
 Tom. I. et II. 503. eius ger-
 manica versio 519
 Hocco, auium genus, eiusque
 species 524
 Holmiae vrbis incolarum aug-
 mentum et decrementum 3
 Holofericum ope coccionellae
 splendido rubore imbuendi
 modus 98
 Holothuria physalis Linn. ani-
 mal 20
 Holothurii genus duplex 139
 Hominis sani calor, de eo ex-
 perimenta 680 seq. morborum
 calor 682
 Horologiorum pendulorum cor-
 rectioni praemium expōsi-
 tum 354
 Hüllesheim, Io. Bernh. gemel-
 larum infantum, abdominibus
 connatarum, brevis histo-
 ria etc. 714
 Humectantium vsus in morbis
 nonnullis 196. in affectu hy-
 pochondriaco 205
 Humeri ex articulo amputatio
 219. colli fracturae curatio
 212. ossis caput amputatum
 et exfoliatum a natura resti-
 tutum 644 sq.
 Hydarides 300. ex hepatis tu-
 more rupto 77
 Hydrocephali interni ortus,
 signa et cura 390. de eo ob-
 servationes 392. 403
 Hydrophobia, calore solis exci-
 tata 206. eius causa singula-
 ris 460. symptomata post
 sphacelum sponte sublata 319
 Hydrophthalmiae curatio ope
 paracenteseos 667
 Hydrops,

Hydrops, eius distinctio 241.
 sanatio singularis spontanea
 ibid. oxy-melle colchico sa-
 nandus 217 seq. nervi ischia-
 dici 127 sq. eius curatio 129.
 ovarii singularis 14. pectoris
 sacculus 138
 Hyoscyami usus in morbis 535.
 usus externus in inflamma-
 tione, rheumatismo et ar-
 thritide 213. nigri usus 41
 Hypocouru erectum 49
 Hypnoticus pulvis vid. *Pulvis*.
 Hypochondriaci morbi natura
 et curatio 436 seqq. ope bal-
 neorum curatio 205
 Hypopyi operatio minus rursus
 et curatio 666
 Hysterici morbi natura et cura-
 ratio 436 seqq. curati casus
 205
 I.
 Iacquin, Nic. Ioseph. observa-
 tionum botanicarum iconi-
 bus illustratarum Pars II. III.
 IV. 298. examen chemicum
 doctrinae Meyerianae de
 acido pingui et Blackianae
 de aere fixo respectu calcis
 481
 Ichneumon Americana, inse-
 ctum 146
 Icteri partialis observationes
 211. ex lumbrico in vesica
 fellea 713. ictero laboranti-
 bus primum albuginea, tan-
 dem ossa tinguntur ib.
 Ilei intestini praeternaturalis
 ratio 398. 406. 406. angus-
 tia et volutus 599. ruptu-
 ra letalis ex calcitracione
 equi 324

Iliacae passiones
 Imaginatio laesa
 Indica radix vid. *Radicis*
 Infantum morbi
 Inmentorum 614
 plebe educationis
 rationi praemium
 153. vitam servandam
 diorum disquisitionem
 mium constituta
 cens natorum pondus
 girado 55 seq.
 eademque editorum
 ternantis lex 11.
 uulsiua vid. *Tussis*.
 Inflammatio, quam die
 rare soleat et possit
 testinorum, eius effectus
 eius duplex genus
 vii
 Inflammatoriae
 natura et cura 428
 gina
 Inguinalis glandula
 Glandula.
 Inoculatio variolarum
 annotationes, obse-
 bus firmatae 59.
 stantia 60. aetas
 num a recidius libe-
 gatur 61. ad eam
 tio parum utilis
 successus sine praepar-
 praestantior 211. ad
 ris selectus et differ-
 quantitas 62. incu-
 aptus 62. instru-
 portuna ibid. pen-
 municati contagi
 certa 62. cum
 phaenomena et sympto-

63 sq. phaenomena quoti-
diana 601. eius vsus dubius
589. de ea observatio 464.
pestis bovinae, de ea dubia 30
Irakuzkiae insitioni variola-
rum dicatum aedificium ex-
structum est 723
Insecta exotica descripta et de-
lineata 145 seq. pinus de-
populantiā 23 seq. eorum
anthennae vid. *Antennae*.
Intercoastalis arteriae laesae
haemorrhagiam sine ligatu-
ra sistendi modus 608. di-
laceratio cum vulnere pul-
monis sanata 208. vulnus
curatum 33
Intestinorum diverticula seu
appendices 143. abscessus
sanatus 200. inflammationis
effectus, de eo annotatio-
nes 599. villosae tunicae fa-
brica 651. formatio in em-
bryone gallinaceo 684
Intestinum ileum vid. *Ileum*.
Johnson's, Robert Wallace,
new system of Midwifery 343
Ipomoea Eustachiana, planta
300
Irritabilitatis leges quaedam
sanctae 136 seq.
Ichiadici nervi hydrops 127 sq.
eius curatio 129
Ichiadis, morbi distinctio 126.
curatio 391. nervosae diffe-
rentia et sedes 126. causae
ibid. seq. diagnosi 127. sta-
dia 128. curatio ib. seq.
Menacensis agri plantae 338
Anglans foliolis septenis, lanceo-
latis, serratis, impari sessili
Linn. 15 seq.
Tom. XVIII. P. IV.

K.

Kadelbach, Christ. Frid. facul-
tatis med. Lipsiensis assessor
357
Kali cinerum differentia a ci-
neribus aliorum vegetabi-
lium 79
Kleinii, Iac. Theod. descri-
ptionum tubulorum marino-
rum editio nova est cura-
ta 725
Knight, mortuus 159
Kongl. Vetenskaps Acade-
miens Handlingar för Aor.
1769. Vol. XXX. 3

L.

Labium leporinum singulare sa-
natum 325
Lacrimalis fistula vid. *Fistula*.
Lacrimarium ductuum et pun-
ctorum structura in variis ani-
malibus 71. obstructionis cu-
ratio ib.
Lactis secretio et analogia cum
chylo ac vitello oui 500. se-
cretioni et resorptioni inter-
venientium vasorum connexio
explicata 687. vsus in ven-
tris fluxibus. 241
Lagophthalmi operatio inuti-
lis 664
Lagopi, avis species 522 sq.
Lanii, avium species 514
Lapides ope pulveris pyrii dis-
iiciendi methodus emendata
24. eorum fusio ope ignis
carbonum 81. calcarei vid.
Calcarei. lapidaris medicina
veterum 707
Lapis mutabilis seu oculus mun-
di 322 sq.
Bbb Lauan-

Lauandulae foliis ouatis, saepe lobatis, vsus 40
 Laudani liquidi Sydenhami, incaute adhibiti noxa 394
 Lebelius, anat. et chir. prof. Ingolstad. 542
 Lebrun praemium reportauit a facultate medica Parisina 718
 Lens crystallina vid. *Cry- stallina*.
 Leontodon, planta, eius character 627
 Leonuri character botanicus 626
 Leporis pusilli descriptio 685
 Leprae scorbuticae Noruegicae caussarum et curationis expositioni praemium constitutum 541
 Leucomatis curatio 667
 Libani montis arborum genera 338
 Libellulae agri Fridrichsdaliani 324
 Lichen squamosus, quid? 635
 Liene a Minguet, planta 248
 Lienis vsus peculiaris 236. ruptura ex lapsu oborta 330. seq. tumor et ruptura 200
 Ligamentorum capsularium articulorum incisio probata 608 seq.
 Ligni arborum constructio experimentis microscopicis declarata 307 seqq. incrementi ratio 314 seq. 316. structura 310. 316. coronae seu circuli propagationis structura 310. valorum differentia et structura 312 seq. 316.

firmitatis minoris causa 97. fossilis fodina detecta 451
 Ligustri floris et fructus sacca 696
 Limacum capita et tentacula resecta de nouo regenerari experimentum 17
 Linguae affectuum sympathia cum abdomine 454. tumoris ortus et caussae 372. extirpatio 378
 Linnaeae borealis vsus dabur 40
 Lipsiensis floris spicilogeum 444
 Lignoris, *Eau de Lait diti*, vsus in morfu viperae 64
 Lithanthracum examen chemicum 66. fodinarum vapores noxii 68
 Lithotomia, eius casus singularis 211. in ea calculi extractionem differendi vietas 460 seq. necessitas 461. ei inferniens dilatatorum 462 seq. ei inferniens dilatatoris canaliculati cythroni dilatatoris dicti, vsus 66
 Loasa vrens, planta 301
 Lobstein, Ioh. Frid. Diss. de valvula Eustachii 616
 Lochiorum suppressione demonstrarum sectio 249
 Lonicerae ligni olei vsus 40
 Lugdunensis acad. scient. elegant. liter. et artium thes. et praem. ad ann. 1773 et 1774 538
 Lumbricus magnus in vesicula fellea 713
 Lupa

Luna fixata Ludemanni quid?
477. eius vis antispasmodica 478
Luther, Ernst Adam, a societ.
naturae indagatorum Geda-
nensi praemium accepit 356
Luxati humeri repositioni inser-
vientium machinarum abu-
sus et noxa 210
Lymphæ ad sanguinem redi-
tus ratio 686
Lymphatica vasa vid. *Vasa*.

M.

Macbridius refutatus 281 seq.
Magnetica acus, eius declinatio
a fulgure 593. arena, quid?
eiusque origo 275 sq.
Magnetis usus in dolore den-
tum aliisque morbis 202
le Maire, Henr. ab acad. reg.
chir. Parisina praemium ac-
cepit 353
Mal d'estomac, morbus 237. *de*
macboire 243
Mali aurei Curassauici corticum
oleum et sal aromaticus 471.
eius indoles ib. sq.
Malti decoctum vid. *Polenta*.
Mammae abscessus 206 seq.
cancer vid. *Cancer*. obstru-
ctionis et scirrhi curatio 688.
vltus curatum 214
Mammarum vasculosa structu-
ra explicata 687. eiusdem
utilitatis ibid. tubulorum
lactiferorum papillae ana-
tomosis inter se observata
687
Mancanillae fructuum noxa
227

Maniae puerperarum obff. 212
Mantuanæ acad. reg. scient.
theses et praem. ad ann. 1779
153 seqq.
Manus defectus in infante, cui
paruula manus in pectore ex-
creuit 596. marina, zoophy-
tum 139
Manustuprationis noxa 213.
Marina aqua vid. *Aqua*.
Martini, Ferdinand. *Unserfu-*
chung der Frage: ob ausge-
tretenes Blut wieder aufge-
nommen und dem Triebe der
Herzens unterwürfig gemacht
werden könne? 259
Martini, F. W. H. versio ger-
manica ornithologiae Buffo-
niana, Vol. I. 519
Maurepasia, arbor 250
Maxilla fossilis singularis 139.
inferior sine dentibus 144.
eius spasmus infantibus fata-
lis 243. spasmus ex abdo-
mine oriundus 455. spasmī
caussa et curatio 614. largio-
ris opii dosi ope curatio
339 seq.
Maxillaris sinus vid. *Sinus*.
Meckel, Io. Frid. noua expe-
rimenta et obseruationes de
finibus venarum ac vasorum
lymphaticorum cer. 685
Medical obseruations and In-
quiries by a Society of Phy-
sicians in London. Vol. IV.
387
Medicorum celebrium imagi-
num index 690. medico
quid sit imperare apud Al-
fenum Varum 706. medicina
veterum

veterum lapidaris 707. me-
dicorum Pyrrhonismus 708
Medullae arborum structura et
usus 311. 315. 316
Melancholici temperamenti se-
des et disquisitio 236
Meleagris gallopavo Linn. avis
521. eius patria ibid.
Mellin, Chph. Jac. *Von dem
Keichbusten der Kinder, wel-
cher in den Jahren 1768 und
1769 in Langensalza berr-
schete* 131
Membranarum inflammationis
exempla 286 seq. inflamma-
tionis et doloris ratio 288 sq.
sensibilitas affirmata 288
Mémoires de l'academie de Di-
jon Tom I. 457
Menstrua, eorum fluxus origo
343. in vetula 91. anno-
rum 88
Mentha piperitis, ex ea cam-
phoram parandi modus 476
Menyngis durae sinus seu re-
ceptacula 141
Mercurialis remedii peculiaris
praeparatio et usus 239
Mercurii usus in variolis 414.
usus internus in lue venerea
inunctione praestantior 34.
crudi in aqua forti soluti
usus in vlceribus venereis
239. cum gummi arabico
triti usus 34. cum sublimato
misti et in aqua edulcorati
usus 239. dulcis usus in
obstructionibus glandularum
infantum 614. praecipitati
rubri rubedo vnde? 495 seq.
Merfi, de iis experimenta et
observationes 282 seq. iis

medendi modus et usus
148. editum in saltem
merforum magistratus Inso-
lani 722. auxilia afferenda
etum, auxiliorumque expo-
sitionis praemium 359. de
vitae restituendi conatu et
signa 541
Mespili character botanicus
67. 80
Metallifodinae, per eas
circulationem obtinenda
dia et usus 90 sq. earum re-
pores noxii 90
Metallorum calcinatorum
deris aucti causae 463 seq.
fusorum electricitas 23. 26
Meteorum igneum damnum
censens 457
Meyeriana sententia de cal-
pingui calcis viuae rebus
481 seqq. 492 seq. de ma-
484 seqq. 489 seqq. de ma-
tamina chemica 494
Microscopia acad. Göttingae
a Rege Angliae donata
360 sq.
Miliaris febris puerperarum
critica, eiusque curatio 349
Miller, Phil. Londini obiit
151
Milui, auium species 513
Mineras ingesto pulvere vi-
rio disiucendi modus
emendata 124
Mineruae ordo a Rege Angliae
constitutus 357
liens à Miquet, planta 248
Minuart, Iuan. obiit 545
Moehsen, I. C. W. *Verzeichniss
einer Sammlung von Bild-*
nissen

- nissen grössentheils berühm-
ter Aerzte etc. 690
- Monro's, Donald Treatise on
Mineral Waters Vol. I. II. 98
- Monstrum gemellarum coalita-
rum 218. humanum biceps
333. absque manu dextra
596. vaccinum 144. duo
monstra 715
- Moraviae marchionatus societ.
agricoltriae thes. et praem.
ad ann. 1772. 156
- Morbilli putridi a 1763 et
1768 observati 336. eorum
symptomata ibid. seq. cura-
tio 397. iis medendi metho-
di Sydenhamianae defensio
401
- Morborum decursus minus con-
fueti 284 lqq. singularium
sedes et causae 138. syste-
matis symptomatici classes,
ordines et genera 448 lqq.
- Morbus niger Hippocratis, num
curabilis? 438. Plinianus,
de eo casus 330. singularis
a vapore boum recenter ma-
gistorum 72. Siamensis, eius
stadia et symptomata 229.
prognosis 230 lq. eo demor-
tuorum extispicia 231 seq.
curationis stadia et ratio 232
lq. morbi veterum obscuri
708. morbi rarissimi histo-
ria 715
- Mortem subito ac violenter pas-
sorum seu ei proximorum
remedia 147. 283. 359
- Molchatae nucis olei aetheriei
analysis 472
- Muci corporum nutritiui pro-
prietates et varietas 496.
500 lq.
- Mucor crustaceus, erectus, al-
bidus, corymbis globosis, ni-
gris 8 seq.
- Müller, Io. Christ. obiit 358.
facult. med. Lipsiensi stipen-
dium legauit ib.
- Müllner, Wolffg. Iac. *Seltene und
höchstmerkwürdige Wahrneh-
mung von einer sammt dem
Kinde ausgefallenen Gebärr-
mutter etc.* 480
- Mundinus, primus scriptor ana-
tomicus 693
- de Murr, Chph. Gottlieb. ver-
sio latina et germanica Zoo-
logiae britannicae indicatur
546
- Murray, Io. Andr. reg. socie-
tatis oeconomicae Zellenfis
socius 357. societ. oeconom.
Bernensis socius 548
- Mulca vegetans, insectum 332
- Muscorum vascula microscopio
detecta 441
- Musculi bicipitis aponeurolegis
incisionis vsus 404
- Musculorum abdominalium re-
ctorum intersectionum tendi-
nearum vsus 459
- Myosotis scorpioides, eius vsus
41
- Myriophyllum spicatum 48.
eius notae genericae 628
- Myrmeleon formicarium, infe-
ctum 464 lq.
- N.
- Nahuys, Alexand. Petr. Diff.
de qualitate noxia aeris, in
nosocomiis et carceribus eius-
que remedia 254
- Narium

Narium consensus cum abdomine 453
 Neperae plantae noua species 305
 Nephritidis causae 713
 Nhandirobae, plantae vsus 249
 Nidrosiensis societatis reg. scient. thes. et praem. ad ann. 1773. 541
 Nitri vsus in haemoptoe 399.
 murarii explicationi praemium constitutum 356
 Noctua, avis, eius natura et visus 515. auditus exquisitissimi ratio ib. genus et species 516
 Nollesfort, ab acad. reg. chir. Parisina praemium accepit 353
 Nonne, Io. Phil. obiit 158
 Norvegica reg. scient. societas vid. *Nidrosiensis*.
 Nosocomiorum noxiae qualitates aeris causae 255 sq. correctionis remedia 253
 Nostalgia, morbus 450
 Noua acta physico medica academiae Caesareae Leopoldino Carolinae naturae curiosorum Tom. III. 317
 Noui commentarii academiae scient. imperialis Petropolitanae Tom. XIII. ad ann. 1768. 679
 Nucis aromaticae moschatae olei aetherei analysis 472 sq.
 Nugent, Thom. obiit 159
 Numida meleagris Linn. avis, eius historia 521
 Nutritiuu succi, seu muci proprietates et varietas 496 sqq. 500 sq. animalis principii

diuersitas et indoles vegetabilis indoles

Oboensis episcopatus incolarum augmentum annis 1773
 Obstetriciae artis compendium systematicum 420
 343. ei inferuentia instrumenta

Oculi structura in ambrosia fabrica in retrodote 595. carcinomati extirpatio 670. tumor cylindricus extirpatus 407 sq. oculi fantium imaginem 667. oculari medici

Oculorum morbi 662 sq. ubi ex vitio abdominali undi 453. morbus oculi

Oculus mundi, lapis Odontalgiae cum ab

consensus

Oedematis curatio 605

Oesophagi morbofa alimen

ut causa deglutitionis

262. 266 sq. eius curatio

265. 273. de ea obseruationes 265 sq. 269 sq. per

eum difficilis alimentorum

ingestorum transitus causa

597. paralyti ope iniectionis alimentorum methodus

modus

Oettinger, Ferdin. Chph.

Oettinger, Io. Carol. phisica

medicinae extraordi.

diens.

Oles, Thom. versionem

- nam Hippocratis editurus
est 361
- Olei animalis Dippelii praepa-
rationis modi 584 sq. corti-
cum mali aurei Curaflauici
indoles 471 seq. nucis mo-
schatae aetherei analysis 472.
plantae Arachis Linn. semi-
num vſus 654. ſeminum
ſugi vſus II. piperis nigri
ſeminum indoles 473 ſeq.
virtus 475. vitrioli deſtillan-
di methodus 478
- Ophthalmiae differentia et cu-
ratio 665. 667. ſeroſo ca-
tarhalis curatio 318
- Opii vis cardiaca affirmata 670
ſq. De eius vſu monita pra-
ctica 671. vſus et abusus
in variis morbis ib. ſqq. vſus
in cholera 434. in dolori-
bus ſub partu ſpuriis et poſt
partum 672. in moderan-
dis excretionibus 673. cum
laxantibus combinati vſus
672. largior vſus in ſpalmo
maxillae 393 ſeq.
- Opistotoni largiori opii vſu cu-
ratio 393 ſeq.
- Opuli varietas 49. baccarum
vſus 40
- Orbitae tumor cysſticus exſtir-
patus 407 ſeq.
- Orchidum ſorum ſimilitudo
cum inſecto diptero 628
- Ornithologiae imperfecta con-
ditio 506
- Oſſa fetus per anum excreta
600. permagna ad aggerem
Bommelenſem reperta 592.
in Sibiria 683 ſq. in Ame-
rica ſeptentrionali, eorum-
que origo et cauſae 647 ſq.
eorum vnitatis ſolutae obser-
vationes 609
- Officulum vernecinum deglu-
tium vomitus cruenti leta-
lis cauſa 348
- Oſſis humeri capitis amputati,
oſſisque partis magnae exfo-
liatae, a natura reſtitutio
644 ſeq.
- Oſis tarda, auis 519. tetrax
Linn. ib. eius variae aliae
ſpecies 520
- Oua incubata, cum iis inſti-
tuta experimenta 684. ouum
venti ſingulare 602
- Ouarii hydrops ſingularis 14.
ſcirrhi in grauidae 65
- Ouium natura et ruminationis
mechanismus 94
- Ouliera, arbor 248
- Oxycocci baccarum vſus 40
- Oxymellis colchici vſus in hy-
drope 217 ſq. 640
- P.
- Palpebrarum pathologia 663 ſq.
tumorum cysſticorum diffe-
rentia et curatio 664. coſ-
litionis curatio ib. palpe-
brae ſuperioris relaxationis
curatio ib. retractionis cu-
ra ib.
- Palpitatio cordis vid. Cor.
- Paluzzi, de ſtupenda curatione
canceri mammae 122
- Panaritii ſedes et curatio 615
- Panicum filiforme, planta 364
ſeq.
- Pap de Fayaras, Joſeph. vid. Fa-
yaras.
- Papillonii tabularum, ligno in-
ciſarum

- clarum, operis diiudicatio 702
 Papyri naturalis in Toscana reperiundae materiae origo 645 seq.
 Paracentesis, eam in hydrophthalia instituendi tempus 667. eius in anasarca tempestive administrandae usus 395
 Paraphrenitidis symptomata 713
 Parisiensis reg. societatis quaest. et praem. ad ann. 1774 717
 Parisiis collegium medico pharmaceutico chirurgicum constitutum 537. sepulturae nimis subitae. vetitae 161
 Parisinae acad. reg. chirurg. thes. et praem. ad ann. 1773. 150. ad ann. 1774. 353. varia praemia distributa 353. facultatis med. thes. et praem. ad ann. 1772. 150. ad ann. 1774 718
 Parnassiae palustris usus 41
 Parotides febris acutae accedentes 226
 Partus, cur et quibus viribus fiat 57. convulsiui historia 318. difficilis, de eo observationes et regulae 348. 422 sq. sani, quem post 17. dies alter secutus est, observatio 598. serotini casus 56. 196. eius criteria 56 sq. serotini illegitimi notae 58
 Passiflorae quaedam species 302
 Pau cristatus et albus, aues 523. variae aliae eius species 524
 Pectoris cavitas, ex ea sanguinem extrahendi methodus 32. hydrophthaliae 191
 Pennant, Th. Zoologiae britannicae versio latina et germanica indicatur 196
 Perdix, avium generis species 524
 Pericardium, in eius cavitate sanguinis totalis observata 104
 Peripneumonia, in eo cur debilis? 286. accedens inopinata vicia dominantium instantum notha, eius natura et curatio 438 seq. pulmonum bronchialis 713
 Perficariae angustifoliae C. L. usus 399
 Perspirationis insensibilis ratio 127
 Peruiani corticis usus 246. usus et effectus in febribus intermittens 47 seq. in synocha non pot 431. usus nimius, et eius obstructionis alvinae et anteriorum fecum 396
 Pes, praegressa gangraena, sponte delapsus 3334
 Pestis, cur de illa scribendum sit? 292. eam ab aliis morbis distinguendi difficultas. eius definitio difficilis 292. cura sudatoria et antiphlogistica 2944
 Petechiarum ratio symptomatrica 294
 Petropolitanæ acad. scient. novi commentarii Tom. XIII. 679. societatis oeconomicae quaest.

quest. et praem. ad ann.
1773 718
Pach, Io. Henr. obiit 157
Phalena artubus destituta, nu-
da et vermiformis 331. gla-
bra et impennis, attamen pe-
data ib.
Pharmacopoea Danica 661.
Heluetica 658
Phalcum, muscorum genus 440
seq. eius species 442. ea-
rum partium fructificationi
inferuentium descr. 443
Pisani auis variae species 523
Philosophical Transactions Vol.
LXX. P. I. II. for the Year
1769 641
Pithileos initia et curatio 403
Physicae observationes 65 76
Pians, viscera venerea 238. 239
Piccolomini, Arch. opus anato-
micum, de eo defraudatio
detracta 696 sq.
Pigmenti flauī Neapolitani prae-
paratio 71 seq.
Piquon cultura et vsus 22 seq.
noxa ab insectis 23 seq.
Piperis nigri seminum examen
chemicum 473 sq. a caete-
ris aromatibus differentia
474
Piscis marinus albus 596
Piscium calor, de eo experimen-
ta 681. vasorum lymphati-
corum systema explicatum
651. putrefactio vt causa
splendoris aquae marinae
656 seq.
Placentae cum vtero adhaesio-
nis modus 345. cum vtero
circulus humorum negatur
422. in ea circuli sanguinis

ratio 345. eam extrahendi
modus et regulae 346 sq.
Plantae, earum classes emen-
datae 621. genera mutata
et emendata 42 sqq. 622 sqq.
species nouae 51 sqq. 302.
303. 305 seq. mutatae et
emendatae 46. 50 sq. 446 sq.
629 sqq. varietates 46 seq.
affinitas probata 638 sq. va-
sorum differentia et structu-
ra 312 sq. 316. eas super
mare transportandi modus
527 sq. agri Hsenacensis 338.
Belgio noxiae, earum disqui-
sitioni praemium expositum
153. Sconiae 21 sq.
Plantula sylvulam referens, ex
capsulis seminalibus con-
stans 8
Plenck, Ioseph. Iac. *Sammlung
von Beobachtungen über einige
Gegenstände der Wundarzney-
kunst, zweyter Theil* 31
Pleurae inflammatio et sensibi-
litas 288
Pleuritidis diuisio 713
Pleuroperipneumoniae letalis
exempla 284 seqq. extirpi-
cia 285 sq.
Polemonii coerulei vsus 41
Polentae decocti praeparatio
407. vsus in vlceribus foeti-
dis 399. 407
Polygonum, eius species emen-
datae et definitae 50. va-
rietates 47. vsus oeconomi-
cus et medicus 39. auicu-
lare 48. 50. tataricum 49
Pomorum syluestrium vsus in
contagio bouino 547
Bbb 5 Porcel

Porcellana vasa spuria (*Fayence*)
parandi modus 464
Potamogeton heterophyllum 445
Pouffierii merita in acad. scient.
Diuionensem 457
Poupe Desportes, Io. Bapt.
Renat. Histoire des maladies
de S. Domingue Tom. I. II.
Traité ou Abbregé des plan-
tes vsuelles de S. Domingue
220 eius vitae descr. 221
Psidii pyriferi fructus innocuus
299
Pterocarpus Americana, arbor
15
Puerperarum morbi, de iis mo-
nita 349. febris miliaris di-
stinctio 423. eadem critica
349 maniae casus 212
Pulmonia, morbus, eius distin-
ctio 242
Pulmonis cum pleura concretio
frequens 286. vulnus cum
dilaceratione arteriae inter-
costalis sanatum 208
Pulsatillae nigricantis aqua de-
stillata et extractum 530.
horum virtus 534. extracti
et infusi effectus 531. 534.
vsus in variis morbis expe-
rimentis probatus 531 sqq.
in morbis oculorum 533 sq.
Pulsus crises varias praenun-
tians 204
Pulueris, corruptionem arcen-
tis, examen 274. hypnotici
praeparatio et vsus 582 sq.
Puris genesis ratio 498. me-
tastasis singularis post ictum
capitis ad abdomen facta 460

Putredinem arcenia pulueris
examen
Putridae constitutionis
432. stadia 433.
Pygargus, aquilae speciem
Pyrri pulueris diuersa vi
praestantia

Q.

Quartanae febris modus
rhodus
Quercus species diminuta

R.

Rabies canina, in ca
dia
Rachitidis curatio
Radix Indica, a Io. Lopez
nominata, eius descr.
vsus in alui profusione
examen chemicum
Rahn, Io. Henr. de miro
caput et viscera
nis commercio Diff.

Raisnier, arbor
Relazione sincera della
tentosa guarigione di
cancro esistente nella
mella sinistra della Sgr
rolini
Renes insolitae magnitudinis
et formae
Resinae elasticae Cayanensis
dissolutionis et reductionis
modus
Resonitus vid. *Constraffus*
Reforbentium vasorum
natura et fines
Rheumatismi sedes, distinctio
a catarrho differentia

Rhine

Anthracitis caput et pedes
Sibiria reperta 362. cra-
 nium, cornua et dentes 683
Rhododendri pontici vsus 41
Ribum duo semina come-
 ra cum vrina effluerant
 715
Richerz, Georg. Frid. obiit 721
Rickmann, Christ. obiit 157
Rina sardonii causa 453 seq.
 symptoma in paraphre-
 nide 713
Rosarum species definitu diffi-
 ciles 633 sq.
Rothomagensis academiae sc.
 et elegant. lit. et art. quae-
 st. 1773 et praemia 716 sq.
Roussignac, Io. Franc. Guel-
bert, ab acad. reg. chir.
*Parisi*na praemium accepit
 353
Roux, A. Journal de Méde-
 cine, Chirurgie, Pharma-
 cie cet. Tom. XXVII. et
 XXVIII. 195
 rubor sanguinis unde? 499
 Ruminatio mechanis-
 mas in
 oibus 94
 S.
Sacchari culturae historia 252.
 culturae ratio in insula S. Do-
 minici 252 sq. depuratio-
 nis et praeparationis modus
 253. spiritus, per fermenta-
 tionem parati, vsus ibid. ab-
 vsus causa scorbuti 246
Sagar, Io. Bapt. Mich. syste-
 ma morborum symptomati-
 cum secundum classes ordi-
 nes et genera 448
Sal ammoniacus vid *Ammonia-*
cus. aromaticus natiuus ex

oleo corticum mali aurei
Curassauici 471 sq. eius in-
 doles ibid. seq. indissola-
 bile ex infuso seminum oleo-
 rum 649. metallicum cos-
 ruleum ex cupro 66. salia
 ex cineribus vegetabilium,
 de iis experimenta 79
Salab, radicem praeparandi mo-
 dus 641
Salicis specierum cognitio dif-
 ficilis 635
Salinae Noruegiae, de iis ob-
 seruata 7
Sanguis, eius natura et indo-
 les nutritiua 497 seq. ba-
 sis mucosa, de ea experi-
 menta ibid. rubor unde?
 499. principium volatile
 quid? ibid. crustae pleuri-
 ticae genesis 498 seq. in
 cauum pericardii effusio le-
 talis 404. extrauati ex
 pectoris cauitate sugendi
 methodus 32. ex vasis emis-
 sus num. resorberi cordis-
 que impulsui subiici rursus
 possit, negatur 259 seqq.
 eius ex vena missi inflam-
 mati signa 279. crustae in-
 flammatoriae origo et gene-
 sis 277 seqq. 428. sanguifi-
 catio 712
Saponum historia, natura et
 differentia 332 seq.
Sarcoma circa cardiacam 597 seq.
 insigne ad linguam 24 an-
 nos ex ore dependens 350 sq.
 eius exstirpatio 351. ortus
 causae 352
Saturninorum remediorum vsus
 et historia 604. 610
 Saxi-

Saxifragae bronchialis et crassifoliae usus 42
 Scabies in insula S. Dominici frequens 241
 Scarificationis in hydropicis modus et usus 396. in peste usus 296
 Scelotyrbes Plinii casus 330
 Scheid, Frid. Aug. medicus Petropolin vocatus 161
 Schleger, Theod. Aug. obiit 721
 Schoenus compressus, planta 22
 Schreber, Ioh. Christ. Dan. de phasco observationes 440. spicilegium florae Liplicae 444
 Schroeder, Phil. Georg. obiit 159
 Scirrhi glandularum inguinalium exstirpatio 319 sq. vteri tractatio 349 sq.
 Sclopetaria aqua vid. Aqua.
 Sconiae plantae 21 seq.
 Scopoli, Io. Ant. Flora Carniolica, Edit. 2. aucta Tom. I. II. 619
 Scorbuti natura et curatio 237
 Scriptorum physico medicorum, quae an. 1764 prodierunt, indicis supplementum alterum 162 sqq. indicis de a. 1765. supplementum 182 sqq. index de a. 1770. 363 sqq. eius continuatio 547 sqq. 726
 Scroti abscessus a vulnere sclopetario 321

Secale venenum 24 sq. recens 241
 xius
 Seelandina forciae 241
 artium vid. 241
 Selenitis origo 241
 Selteranarum aquarum 388. vires et usus 388
 Semina conferuendi, di et super mare 527
 tandi modi 527
 rum corruptionis signa
 Seminalium vesicularum reforbentia
 Seminis virilis reforescentia 688. reforescentia venas ex vtero
 Senkenberg, Io. Christ. 159
 Sennensis acad. scientiarum physico criticorum acta 159
 HL
 Sepulturae subitae 159
 titae
 Sibiriae plantae
 Sidae species nouae
 Sidren, Ionas, Diff. inaequalitatis partu ferocino
 Sigilla medicorum 159
 Siler Rivin, plantae
 Simiae species singulae
 Sinus maxillaris 159
 causae et diagnosi 159
 eos ope iniectionis 159
 res curandi modus et 159
 vationes 159

- Syrinchii* character naturalis 329
genericus 329
de, ex herba *Varech* para-
ne, analysis 84 sq.
lani dulcamarae vsus 41
poron affectus sympathici ex
abdomine oriundi 455 sq.
arbi aucupariae baccarum vsus
640
mus maxillae vid. *Maxilla*.
lacci fici casus 333 sq.
ca fecalina ex abscessu in
ulculis glutaeis protracta
327 sq.
Spinachia foliis triangulari-
bus, ex sinuato dentatis
51 sq.
Spiritus vini in morbis chirur-
gicis vsus et abusus 36
Spongiae vstae vsus in stru-
mis 659
Springfeld, Gottlieb Car.
obit 159
Sahl, Georg. Ern. obit 544
Stannum natium in Cornubia
reperitum 645
Staphylomatis cura de ea mo-
nita 667
Statice armeriae structura
637
Stenites, an terra miraculosa
Saxoniae talis sit? 336
Stella lambens, domum accen-
dens 458
Stellerae, plantae vsus 39
Stoerck, Ant. libellus de vsu
medico pulsatillae nigrican-
tis 530. successor B. Gerard.
van Swieten 157
Strack, Car. observationes me-
dicinales de colica pisto-
num maximeque ob arthri-
tidem 674
Strix Linn. avis species 516
Struthionis, avis natura et
anatome 516 seq. *variae*
species 517
Submersi vid. *Merfs*.
Sucrier arbor. vid. *Arbor*.
Suecicae acad. reg. scient. acta
ad a. 1769. Vol. XXX. 3
Suffocatis medendi modus et
auxilia 148. 359. de iis ob-
servationes 283
Sugillationum natura et discuf-
fusionis ratio 261
Sulphur auripigmenti vid. *Au-*
ripigmentum.
Superfetatio, de ea casus 598.
in equa 88
Suppuratio interna, de ea mo-
nita 600
Suttonianae machinae vsus ad
correctionem aeris 258
Swedenborg, Emanuel. mor-
uus 158
Swertiae dichotomae et corni-
culatae character 44
van Swieten, Gerard. L. B.
obit 159. ei Viennae ab
Imperatrice monumentum
exstructum 543
Symphyti tuberosi ab officinali
distinctio 304
Synochi non putris natura,
causae et curatio 430 seq.
putris natura et periodi 433
T. Tabaci

T.

Tabaci clysteribus inferniens
instrumentum 473
Tabidorum curatio 400. 402
Taenia, contra eam reme-
dium 210
Taffiae, sacchari spiritus vsus
253
Tartari acidum vid. *Acidum*.
terra foliata *Terra*.
Taylor, Io. obitus 159
Telluris superficiei mutatio
16 sq. 18
Temperamentorum species 235
melancholici explicatio 236
Tendinum insensibilitas 405
Tenesmi curatio 240
Tenthredinum historiae supple-
mentum 325
Terra foliata tartari, eius dif-
ferentia 326. praeparatio-
nis modus 327. miraculosa
Saxoniae an steatites 336.
eius locus natalis ibid.
Terrarum fusio ope ignis car-
bonum 81
Teske, Io. Godofr. mortuus
158
Testaceorum animalium fabri-
ca organica et natura ani-
malis 75
Testiculi humani fabrica 144.
peculiaris membrana 141.
scirrhus exstirpatio 238
Testudinis systema vasorum
lymphaticorum 650
Tetani natura, causae et cu-
ratio 35 seq. 202. 209. 242 sq.

maxillae inferioris
curatio
Tetrao vrogallus Linn.
521. tetrax Linn. 522.
nasia ib. lagopus Linn.
Tetrodon lacus com-
piscis 593. eius
descr.
Theae femina per
vehendi modus
Theden, Io. Christ. *Am-
Bemerkungen und Er-
gen zur Bereicherung
Wundarzneykunst und
dicin*
Thermæ, earum
systematica 114 seq.
sula S. Dominici
earum effectus, vis
noxa
Thermometricae obser-
de calore hominis et
lium
Thouvenel, Petr. de
nutritiuo et de nutri-
Thymus, planta cam-
fera
Tibiae fractura in grando
partum demum occal-
Tolosanae acad. scient. the-
praem. ad ann. 1775.
Torpedinis piscis vis
le Touyou, auis
Tralles, Balth. Ludov.
sponsio ad Ludwigi
sitionem de vi op-
diaca

- Transactioes philosophicae* 40
Vol. LIX. 641
Tremellae motus singularis 86
Trepationis in variis locis, praeter cranium, et morbis vñs 609
Triticum, eius substantia nutriens duplex 502. *spica multiplici* 8
Trollii europaei varietas 47. *vñs* 42
Tromsdorff, Guil. Bernh. prof. med. ord. Erford 157
Tumoris carcinomatici in collo exstirpatio 463. *cystici in orbita exstirpatio* 407 seq. *inguinalis scirrhusi exscissio et per ligaturam destructio* 319 seq.
Turbinis marini caussa electrica 82 sq.
Tussis spastico hypochondriaca cum febre maligna complicata 329. *convulsivae insuntum curatio* 216. *Longolissae a. 1768. et 1769. epidemicae diagnosis* 131. *caussae et curatio* 132 seq.
Typhon, meteoron, eius caussa electrica 82 sq.

V.

Vacca cultrum sine noxa deglutiens 12
Vaccarum nutrimentum 6
Vaccini fetus caput monstruosum 144
Vaccinii baccarum vñs 40
Valerianae dioicae structura 636. *officinalis varietas* 49. *vñs antepilepticus* 39. 639.
Valsa, plantarum genus 629
Valvulae Eustachianae descr. anatomica 142. 616 sq. 618. *vñs* 617
Vaporosus affectus vid. Hystericus.
Vaporum in metallifodinis noxa 92. *letiferorum in caavernis naturae et effectuum disquisitioni praemium expositum* 540
Varicosum aneurysma 408
Variolarum inoculatio vid. Inoculatio. *ferus in vtero observatio* 596. *ferum in vtero iis affici posse negatur* 417. *verarum bis in homine observatarum ratio* 586 seq. *exempla varia* 587 sq. *Divioni malignitas* 459. *ratio in nigritis* 226. *cum febre verminosa complicatarum periculum ib. sedes an in sola cute?* 411 seqq. *affirmatur* 414 seq. *sedis in cute caussa consistit in aeris liberi accessu* 415. *sedes speciatim in corpore mucoso Malpighiano* 417. *curatio, de ea monita* 413 sq. 417 sq. *febris triplex* 418. *regiminis circa eruptionem ratio* 416. *artificialium prae naturalibus praestantia* 60. *verarum a spuriiis discrimen* 62. *iis demortuorum dissectio*

- sectio et extispicia 412 seq.
 ab iis internae partes cur
 immune sint? 416 sq. ge-
 nus duplex 418. vmbilica-
 tarum ratio et degeneratio-
 nis species 418. vesicula-
 rium ratio 419. benignita-
 tis notae ib.
- Variolosorum signa verminosa**
 414
- Vasorum in arboribus differen-
 tia et structura** 312 sq. 316.
 lymphaticorum et resorben-
 tium ortus 689. connexio,
 progressus et fines 686.
 structurae utilitas ib. lym-
 phaticorum vrethrae et colli
 vesicae descript. 655 sq. lym-
 phaticorum systema in am-
 phibiis et testudine 650 sq.
 in piscibus 651
- Vegetabilis victus principium
 nutriens diuersum** 501
- Vena medinensis, morbus ni-
 gritarum** 245. venae cauae
 morbus acutus apud Are-
 taeum 709
- Venaesectionis vsus in febr-
 bus biliosis** 435. in ischia-
 de neruosa 128. in peste
 295 seq. vsus et abusus in
 grauidis 422. in morbillis
 397. in pede vsus prae
 illa in brachio 246. de eius
 vsu et abusu monita ib.
- Veneri effectus infringendi
 modus** 536
- Venerae luis cum elephan-
 tiali analogia** 34. natura et
 curatio in insula S. Domi-
 nici 238 sqq. curatio opo
 mercurii 34
- Veneris immodicentia** 213
- Veneris per solem transitus** 3.
 lun. 1769. de eo phae-
 nomenon in Suecia observa-
 tum 17.20
- Ventriculi morbi in caduere
 reperti** 597 seq. conditio
 morborum singularis 272. per-
 foratio letalis ab ulcera
 veruecino deglutito 227. vi-
 nus futura pellionum cau-
 rum 201
- Verbasci nigri varietas** 34.
 vsus 41. thapsi vsus in ho-
 bis boum 69
- Verhandeligen uitgegeuen
 door de Hollandische Ma-
 schappye de Weeten-
 pen te Haarlem. XI. Deel**
 262. XII. Deel 69
- Verminosa signa** 290. in ve-
 riolosis 114
- Verminosae febris ratio** 294.
 signa 290
- Verminosus animalium morbus
 contagiosus** 221
- Vermis in glottide infantis
 pertus** 431
- Vernalium morborum natura
 et sedes** 43
- Versio in partu, de ea motus**
 40
- Vesalii merita in anatomia
 iconum praestantia** 64
- Vesica vrinaria vid. Puncta**
- Vesicatoriorum vsus in morbo
 neruosa** 130. in peripneumonia 130

monia notha 438 seq. in	Vnguenti heliotici vsus in can-
pleuritide aliisque morbis	cro 123. vnguentariae the-
439. in variolis 413. 418.	cae opercula 705
in viscerum inflammationi-	Vnguis regeneratio in muti-
bis et morbis gangraenosis	lato digito 200
413. vsus et abusus in fe-	Vngauium secessus periodici
bibus putridis et biliosis	spontanei et regenerationis
435. vsus iteratus in pleu-	casus 653
ritide 413	Vogel, Zachar. obiit 158
Vesiculae fellene defectus in	Voluulus intestini ilei 599
edacere 244. incisio et	Vomitus cruentus letalis a de-
extirpatio in cane et fele	glutito officulo veruacino
206. in ea lumbricus reper-	328
tus 713	Vrachi structura 579 sqq. vsus
Vesiculi eruptio et ortus 643.	581
lapides, ex quibus constat et	Vrethrae vasa lymphatica 655.
quae corpora furibundus eii-	carnositatum natura et cu-
ci 67 sq. lauae disquisitio	ratio 243. vulnus circa bul-
chemica 68	bum eius, per grandines
Veterinariae artis progressus	plumbeas infictum et sana-
Mediolani 547	tum 326
Viburni opuli varietas 49. vsus	Vrinae caloris gradus 681. ex-
40	cretio per umbilicum obser-
Vigiliae chronicae curatio 583	vata 581. resorptio affirma-
Viola acutis foliis digitatis	ta 689
53. quaedam, cuius radix	Vrinae vesicae duplicis obi.
ipocacuanhae albae substi-	88. ruptura in grauida 391.
tuenta 247	409. vasa resorbentia 689.
Vilus sedes in tunica choro-	colli vasa lymphatica 655 sq.
idea 663. ratio in auiibus	Visionis vsus in ischiade ner-
507. in noctuis 515	vosa 130
Vitrioli oleum vid. <i>Oleum</i> .	Vteri inuersionis casus 601.
Vlcera crurum sanandi modus	inuersio letalis 409. fundi
405	inuersi amputatio et cura-
Vlissingensis societ. artium et	tio 589 seq. ruptura ad fi-
scient. thes. et praem. ad ann.	nem grauiditatis 216. scirr-
1773. et 1774 538 sqq. 716	bi tractatio 349 seq. liga-
Vmbellatarum plantarum cha-	mentorum rotundorum vsus
racter a semine 623 sqq.	343. grauidi cum fetu pro-
Vmbilicus, per eum vrina ex-	cedentiae casus 480. eius
creta 581	repositio 481. descensus ac
Tom. XVIII. P. IV.	polypi distinctio ib.
	Cec Vuae

Vuae oculi corneae accrescen-
tis cura 667

Vulnera cranii, de iis obserua-
tiones 609. fracto vitro fa-
cta tractandi modus 201.
sclopetaria, eorum tractatio
et deligatio 610

Vulnus regioni pubis glande
plumbea inflictum, subse-
quente glandis per anum re-
iectione 321. per grandi-
nes plumbeas circa bulbum
vrethrae inflictum et sana-
tum 326

Vulturum ordo, character et
species variae 512

Vulugriæ olei destillati vsus
in hysteria 450

W.

Walchii, Io. Ern. antiquitates
medicæ selectæ 705

Wells, Io. Jac. *Rechtfertigung
der Blackischen Lehre von der
figirten Luft etc.* 492

Wiegels, Ioh. Christ. *Verthei-
digung der Meyerischen Lehre
vom acido pingui* 489

Woenfel, P. medicus Petropo-
lin vocatus 161

Wohlfarth, Io. Aug. prof. med.
extraord. Halæ est factus 721

Xylophthorus, infestans
coim dubius 339

Xylostei, olei vsus

Y.

Yellow-Fever Anglæ
Morbus Siamensis.

Z.

Zellenfis societas, res
ral. scient. thes. et
ann. 1773

Zinci florum actio, vis
antispasmodica 97

Zinniae multifloræ icon 91

Zonnevish vid. *Terræ*

Zoologiae Britannicæ
latina et germanica
tur

Zoophytorum novum
466. eius descriptio
sectio 474

Zückert, Io. Fridr. *Abhand-
lung von der Luft und Wärme
und der davon abhängen-
den Gesundheit der Menschen*
editionem novam opus
fontibus medicatis
nisiæ molitur 545.
nem novam materiam
cae Loeseckii curavit

E M E N D A N D A .

p. 14. lin. 29. pronaeo lege perinaeo. p. 16. lin. vlt. manna
 l. magna. p. 47. lin. 4. earum l. eorum. p. 56. lin. 1. multum
 l. nullum. p. 57. lin. 31. fueret l. fauent. p. 58. lin. 7. Paucis
 l. Paucis. p. 69. lin. 6. eruens l. eruenda. p. 75. lin. 10. ce-
 terisque l. ceterisque. p. 80. lin. 13. gallorum l. gallarum.
 p. 90. lin. 16. solutioem l. solutionem. p. 92. lin. 19. Agitur
 l. agitur. p. 96. lin. 33. harum l. horum. p. 97. lin. 11. fieret
 l. fieret. p. 101. lin. 14. Equivensi l. Trequenti. p. 116. lin.
 17. Venetae l. Veneta. p. 119. lin. 21. impregnatæ l. imprae-
 gnatae. p. 136. lin. 2 et 3. corrigenguntur l. corriguntur.
 p. 160. lin. 1. chirurgici l. chirurgicae. p. 166. lin. 10. 1746.
 p. 171. lin. 2. solitaire l. solitaire. p. 174. l. 3. huma-
 no l. humano. ibid. lin. 34. perfectionnet l. perfectionner.
 p. 179. lin. 26. stony l. stony. p. 181. lin. 20. vtilitates l. vti-
 litate. ibid. lin. 21. tio l. Differtatio. ibid. lin. 23. 3. l. 4to.
 p. 189. lin. 20 of seeds deleatur. p. 192. lin. 17 et 18 guariri-
 gione l. guarigione. p. 199. lin. 10. candidi l. candentis.
 p. 215. lin. 1. erupta est l. erapit. p. 217. lin. 11 et 12. tumo-
 res herniosos l. tumoribus herniosis. p. 221. lin. 1. POUPE
 l. POUPE. p. 222. lin. vlt. deteriores l. deterioris. p. 223.
 lin. 10. quo l. qua. p. 227. lin. 14. insultis l. insultis. p. 229.
 lin. 12. primarium l. primariam. p. 232. lin. 21. tantem l. tan-
 dem. p. 234. lin. 28. feratus l. ferratus. p. 237. lin. 24. cuins
 visceris l. cui. p. 238. lin. 13. videtur l. videntur. ibid. lin. 25.
 affectus l. effectus. p. 248. lin. 33. foetum l. foetam. p. 254.
 lin. 9. indigeat l. indigent. p. 256. lin. 7. ventri l. ventris.
 ibid. lin. 12. coercerendos l. coercendos. p. 257. lin. 22. ne-
 glecta renouatio l. neglectam renouationem. p. 259. lin. vlt.
 negandum. l. negandam. p. 263. lin. 15. natum ortis l. natis,
 ortum. p. 278. lin. 29. p. 266. l. p. 396. p. 281. lin. 19. quae-
 sionem l. quaestionum. ibid. lin. vlt. Vol. XVI. l. Vol. XIV.
 p. 283. lin. 13. pulmonibus l. pulmones. ibid. lin. 19. spasticae
 l. spastice. ibid. lin. vlt. p. 174. l. 147. p. 285. lin. 18. erant
 l. erat. p. 287. lin. 2. veteris l. veterem. p. 290. lin. 34. na-
 turalis largiendam l. naturalem largiendam. p. 298. lin. 29.
 quadridendato l. quadridentato. p. 304. lin. 4. medicae l. me-
 diae. ibid. lin. 27. flore l. flores. p. 317. lin. 14. post pl. 16.
 adde 4to. p. 327. lin. 12. necessaroi l. necessario. p. 330. lin.
 24. vulnerata l. vulnerato. p. 337. lin. 4 p. 4. l. p. 115. p. 338.
 lin. 28. variae l. varie. p. 341. lin. 11. Alias l. Aliis. p. 345.
 l. 17. funiculi vmbilicalis l. funiculo vmbilicali. p. 346. lin. 9.
 hebdomate l. hebdomade. ibid. lin. 20. appellant l. appellat.
 p. 361. lin. 26. latinum l. latinam. p. 374. lin. 17. farga l. fraga.

Pag. 374 lin. 20. *Ar. 1769. l. Aer. 1769.* p. 391. *matibus l. hebdomadibus.* p. 392. lin. 1. *contum.*
ibid. lin. 12. ovulizans l. ovulizans. p. 393. *domacibus l. hebdomadibus.* *ibid. lin. 22. op.*
stotonus. p. 396. lin. 16. *faciendum l. faci-*
p. 403. lin. ult. offerebant l. offerebat. p. 407. *lin. 1. inferiori.* p. 413. lin. 30. *disquirere l. disquirere.*
34. transire l. transirent. p. 423. lin. 27. *p.*
p. 441. lin. 15. circumdatum l. circumdatum. *Quem l. Quam.* *ibid. lin. 23. accutens l.*
p. 457. lin. 17. addo 8. p. 475. lin. penult. *p.*
p. 477. lin. 4. cinnamomea l. cinnamomea. *p.*
ophthalmiis l. ophthalmiis. p. 481. lin. 29. *p.*
p. 482. lin. ult. Vnde l. Vnde. p. 489. lin. 22. *p.*
cari. p. 490. lin. 13. *Magbridiano l. Macbridiano.*
lin. 15. resinofum l. resinofum. p. 506. lin. 16. *p.*
p. 511. lin. penult. differant l. differant. p. 514. *p.*
l. Falco. p. 516. lin. 15. *cerolinensis l. cerolinensis.*
species l. specio. p. 517. lin. penult. *virid-*
descendentem. p. 519. lin. 12. *eorum l. eorum.*
foniani l. Buffoniana. p. 520. lin. ult. *alut l.*
lin. 9. aetatis l. aetatis. *ibid. lin. 10. domestica.*
p. 522. lin. 19. confundant l. confundantur. *p.*
metallinis l. metallicis. p. 530. lin. 26. *pharm.*
macopoei. p. 542. lin. 26. *Berolini l. Berolinensis.*
19 et 24. Monopiller l. Monopiller. p. 547. *p.*
physicorum l. scriptorum physico. p. 557. *p.*
l. Vorbauung. p. 564. lin. ult. *Hauswirthe l.*
Schafft. p. 573. lin. 20. *Besreibung. l. Beschreibung.*
ROCH. l. KOCH. v. p. 160. p. 581. lin. penult. *v.*
p. 583. lin. 26. de cento l. cedente. p. 587. *p.*
l. attenta. p. 588. lin. 4 et 5. *Nostro eorum l. nostro.*
lin. 10. 11. partim l. partem. p. 594. l. 4. *des-*
p. 597. lin. 6. patiebatur l. patiebantur. *ib. lin. 7.*
l. videbatur. *ib. lin. 8. 1760. l. 1769.* *ib. lin. 9.*
l. difficili. p. 619. lin. 24. *Carniolensis l. Carniolensis.*
lin. 10. alae l. alas. p. 627. lin. 15. *stypitatus l.*
637. lin. ult. Europae l. Europaei. p. 645. lin. 7. *p.*
p. 646. lin. 24. a l. ad. p. 649. lin. 15. *obtin-*
ibid. lin. 27. lan. l. lun. p. 651. lin. 1. *finis l.*
ib. lin. 11. omittimus l. omittimus. p. 652. lin. 1. *p.*
p. 659. lin. 16. mercurialis l. mercuriali. p. 660. *p.*
l. quas. p. 697. lin. 22. *praemantur l. praemantur.*
lin. ult. delineationibus l. delineatoribus. p. 700. *p.*
qui l. quae.

SC

S

APV

Andr